

Ståstedsanalyse 2017

Larvik kommune

KOSTRA og nøkkeltall 2017

Nye Larvik

Innhold

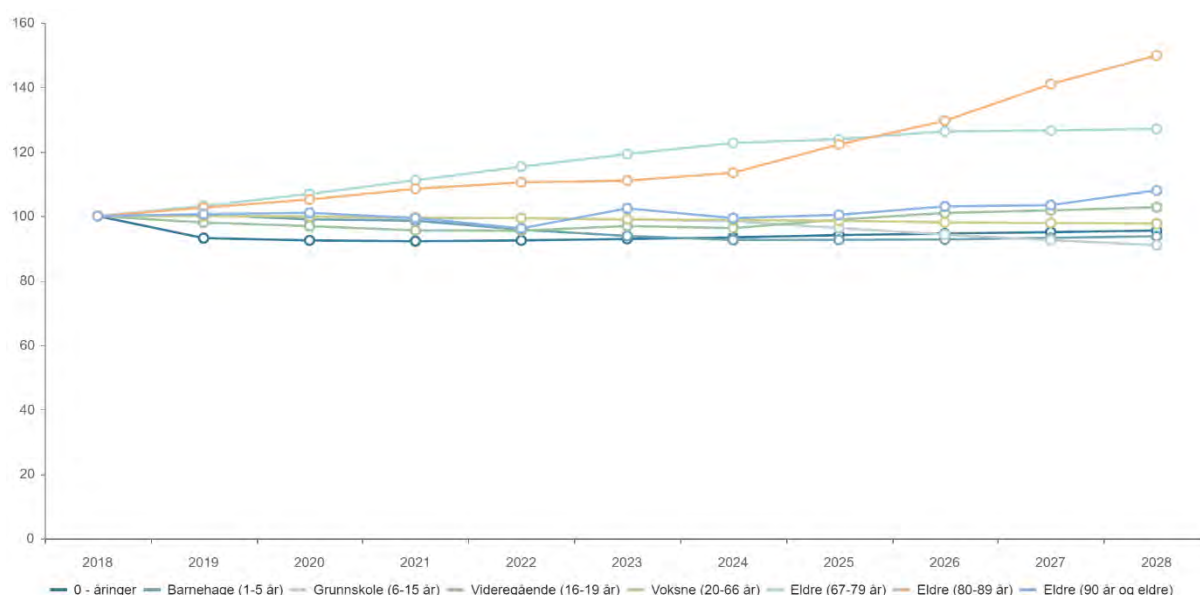
KOSTRA og nøkkeltall 2017	1
Nye Larvik	1
.....	4
Hovedtall drift	13
Investering, finansiering, balanse	13
Framsikt - Brutto investeringsutg, barnehage, i prosent av totale brutto inv.utg(B)	14
Framsikt - Brutto investeringsutg, grunnskoleopplæring, i prosent av totale brutto inv.utg(B)	15
Framsikt - Brutto investeringsutg, helse og omsorg, i prosent av totale brutto inv.utg(B) ..	16
Framsikt - Netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter(B)	20
Grunnskole	25
Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)	31
Dekningsgrad - Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring(B)	32
Produktivitet - Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen(B)....	34
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev(B)	37
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per (B)	38
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker(B)	39
Produktivitet - Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev(B)	40
Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgif(B)	41
Prioritet - Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år(B)	42
Barnehage	43
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage(B)	47
Kvalitet - Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)(B)	48
Prioritet - Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter(B)	49
Barnevern	52

Pleie og omsorg	55
Pleie og omsorg	57
Prioritet - Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)	61
Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over(B)	62
Prioritet - Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)	63
Produktivitet - Korr. Bto. dr.utg. , institusjon, pr. kommunal plass	64
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)(B)	65
Dekningsgrad - Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg)	66
Dekningsgrad - Andel beboere i institusjoner 80 år og over(B)	67
Dekningsgrad - Andel beboere på institusjon under 67 år(B)	68
Dekningsgrad - Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år(B)	69
Dekningsgrad - Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over(B)	70
Dekningsgrad - Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over(B)	71
Kvalitet - Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)	72
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie ...	73
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Årsverk i brukerrettede tjenester m/ helsefagutdanning fra videregående skole (antall)	74
Andre nøkkeltall - Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	75
Kommunehelse	76
Kvalitet - Antall åpne fastlegelister	78
Andre nøkkeltall - Gjennomsnittlig listelengde(B)	79
Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år(B)	80
Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år(B)	81
Dekningsgrad - Reservekapasitet fastlege(B)	82
Sosiale tjenester	83
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Samlet stønadssum (bidrag + lån)	85
Dekningsgrad - Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde(B)	86
Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år(B)	87
Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år(B)	88
Produktivitet - Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker(B)	89
Prioritet - Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år(B)	90
Prioritet - Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter(B)	91

Produktivitet - Netto driftsutgifter til kvalifiseringsprogrammet per bruker(B)	92
Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år(B).....	93
Kultur og idrett	94
Prioritet - Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	96
Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år	97
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	99
Prioritet - Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år	100
Prioritet - Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger(B)	101
Prioritet - Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger(B)	102
Prioritet - Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger(B)	103
Vann, avløp og renovasjon	104
Produktivitet - Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	105
Kvalitet - Vann - Estimert vannlekkasje per meter ledning per år (m3/m/år)(B)	106
Produktivitet - Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)(B)	107
Brann og ulykkesvern	108
Prioritet - Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere.....	108
Kvalitet - Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1).....	109
Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger(B)	110
Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger(B)	111
Prioritet - Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i prosent av totale netto driftsutg(B)	112
Eiendomsforvaltning	113
Produktivitet - Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	114
Produktivitet - Herav utgifter til renholds aktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	115
Prioritet - Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger(B).....	116
Prioritet - Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger(B)	117
Prioritet - Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger(B).....	118
Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger(B)	119
Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter(B)	120
Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger(B)	121

Prioritet - Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger(B)	122
Prioritet - Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger(B).....	123
Prioritet - Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger(B)	124
Produktivitet - Samlet areal på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage(B)	125
Produktivitet - Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon(B)	126
Prioritet - Samlet areal på kommunale idrettsbygg i kvadratmeter per innbygger(B).....	127
Prioritet - Samlet areal på kommunale kulturbygg i kvadratmeter per innbygger(B).....	128
Produktivitet - Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev(B).....	129
Produktivitet - Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	130
Produktivitet - Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	131

Befolkningsutvikling og demografikostnader

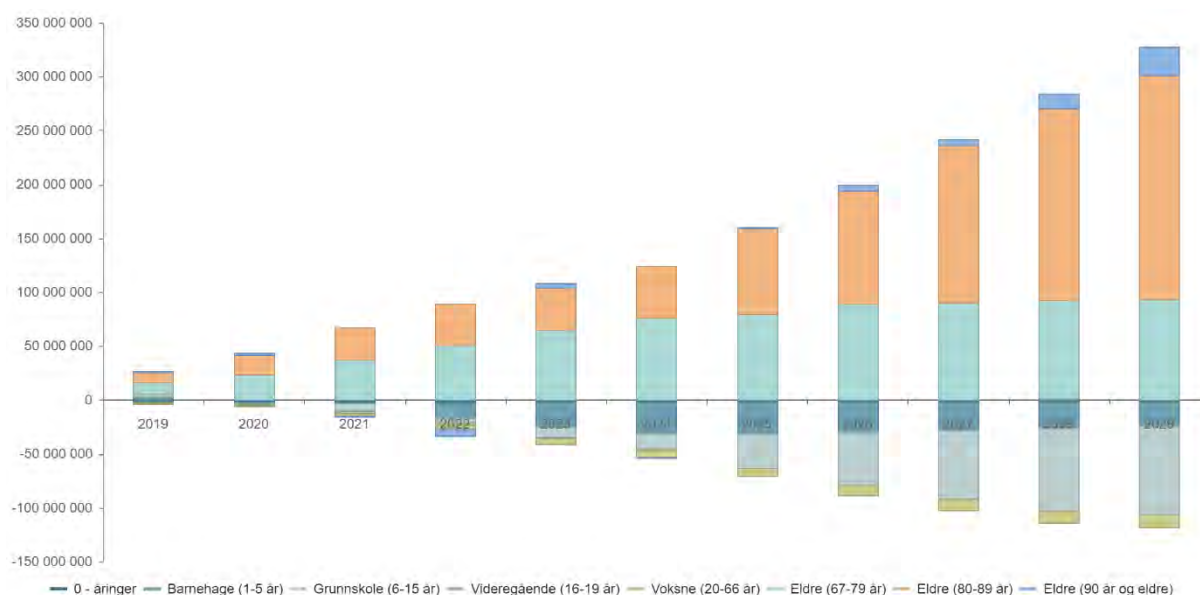

Over vises den prosentvise utviklingen av de ulike aldersgruppene i Larvik kommune. Tallene har sitt utgangspunkt i SSB sitt framskrivingsalternativ Middels nasjonal vekst (MMMM): Middels fruktbarhet, middels levealder, middels innenlandsk flytting og middels innvandring. Det er dette alternativet som kommunen bruker når befolkningsvekst fremstilles i politiske saker. Det er en stor oppgang i aldersgruppen 90 år og eldre fra 2026 med en topp i 2028. Særlig aldersgruppen 80-89 år øker, og særlig de siste årene 2025-2028. For aldersgruppene 0 år, 1 til 5 år og 6 til 15 år opplever reduksjon. Størst er nedgangen i gruppen 6 til 15 år. For resten av befolkningsgruppene er det mindre variasjoner i tiårsperioden.

Nedenfor er dette overført til tabellform med faktiske befolkningstall de ulike årene.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0 - åringar	100,0 %	93,2 %	92,5 %	92,2 %	92,5 %	92,9 %	93,4 %	94,1 %	94,6 %	95,0 %	95,5 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	100,4 %	99,0 %	98,6 %	95,8 %	93,9 %	92,6 %	92,7 %	92,8 %	93,3 %	93,8 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	100,2 %	99,9 %	99,2 %	99,4 %	98,9 %	98,4 %	96,3 %	94,3 %	92,6 %	91,0 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	98,0 %	96,9 %	95,6 %	95,5 %	96,9 %	96,3 %	98,9 %	101,0 %	101,8 %	102,8 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	99,9 %	99,9 %	99,6 %	99,3 %	99,0 %	98,8 %	98,6 %	98,1 %	97,9 %	97,7 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	103,2 %	106,9 %	111,1 %	115,3 %	119,2 %	122,7 %	123,8 %	126,3 %	126,6 %	127,1 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	102,6 %	105,2 %	108,5 %	110,5 %	111,0 %	113,5 %	122,2 %	129,5 %	141,0 %	149,8 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	100,6 %	101,0 %	99,4 %	96,2 %	102,4 %	99,4 %	100,4 %	103,0 %	103,4 %	108,0 %
Total	100,0 %	100,4 %	100,7 %	101,0 %	101,3 %	101,6 %	101,8 %	102,1 %	102,3 %	102,6 %	102,8 %

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Nye Larvik

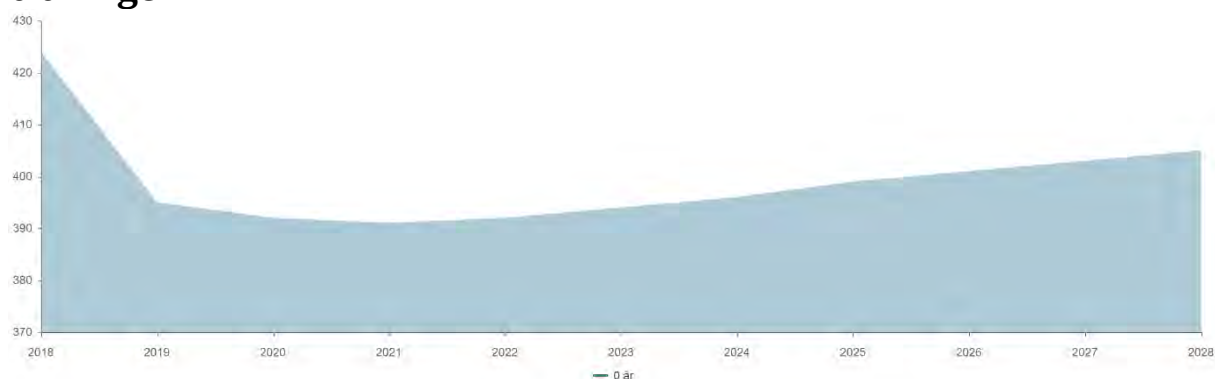
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt
0 - åringer	-2 044 500	-211 500	-70 500	70 500	141 000	141 000	211 500	141 000	141 000	141 000	141 000	-1 198 500
Barnehage (1-5 år)	3 652 100	-2 982 500	-1 552 900	-13 181 000	-9 076 500	-6 313 400	9 800	342 700	1 956 300	2 158 000	1 956 300	-23 031 100
Grunnskole (6-15 år)	1 845 600	-3 076 000	-5 383 000	1 691 800	-4 460 200	-3 845 000	-18 302 200	-16 764 200	-14 611 000	-13 380 600	-5 844 400	-82 129 200
Videregående (16-19 år)	-913 800	-517 600	-603 400	-44 000	661 500	-300 300	1 193 000	978 700	355 200	468 900	-1 574 500	-296 300
Voksne (20-66 år)	-468 600	-623 200	-1 263 700	-1 124 700	-1 727 000	-1 045 100	-1 138 400	-2 261 500	-890 200	-1 064 600	-80 300	-11 687 300
Eldre (67-79 år)	10 827 300	12 390 600	14 243 400	14 185 500	13 143 300	11 637 900	3 879 300	8 337 600	810 600	1 679 100	2 084 400	93 219 000
Eldre (80-89 år)	9 375 000	9 000 000	11 812 500	7 125 000	1 875 000	8 812 500	31 312 500	26 062 500	40 687 500	31 687 500	29 812 500	207 562 500
Eldre (90 år og eldre)	1 071 600	714 400	-2 857 600	-5 715 200	11 073 200	-5 358 000	1 786 000	4 643 600	714 400	8 215 600	12 502 000	26 790 000
Total	23 344 700	14 694 200	14 324 800	3 007 900	11 630 300	3 729 600	18 951 500	21 480 400	29 163 800	29 904 900	38 997 000	209 229 100

Tabellen og figuren over skal leses slik at kolonne 2019 representerer forskjellen mellom 2018 og 2019. Kolonnen for 2029 representerer forskjellen fra 2028 til 2029. For Larvik er økningen i tiårsperioden størst for aldersgruppene 67-79 år og 80-89 år. Fra 2017 til 2027 er det estimert en økning i demografikostnadene til aldersgruppen 67-79 år på totalt 93 mill kr. For aldersgruppen 80-89 år er økningen 207,6 mill kr.

Befolkningsutvikling for de ulike aldersgruppene

Befolkningsprognosen hentes fra SSB sin statistikk for Befolkningsframskrivninger (Tabell 10213 – Framskrevet folkemengde etter kjønn og alder, i 9 alternativer). Innbyggertallsutvikling og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass. De eldste gir kostnader på helse og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet. I denne analysen har vi benyttet oss av: Metode for beregning av mer- og mindreutgifter (hentet fra Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi, april 2016). Utvalgets beregninger av hvordan kommunesektorens utgifter påvirkes av den demografiske utviklingen tar utgangspunkt i analyser av hvordan kommunesektorens utgifter faktisk fordeler seg på individrettede velferdstjenester til de ulike aldersgruppene. De bygger altså ikke på noen sentralt fastsatt norm for tjenestetilbudet. Med utgangspunkt i denne fordelingen beregnes det en utgift pr person i hver gruppe. Deretter beregnes mer- eller mindreutgifter for den enkelte aldersgruppe som produktet av utgift pr person og anslått endring i antall personer. Endelig beregnes de samlede mer- eller mindreutgifter som summen av mer- og mindreutgifter for alle aldersgruppene. Beregningsopplegget bygger på forutsetninger som det er viktig å presisere. Blant annet legges det til grunn konstante gjennomsnittskostnader, uendret standard, uendret produktivitet og uendret dekningsgrad. Høyere dekningsgrad eller høyere standard vil isolert sett trekke i retning av økte utgifter, mens økt produktivitet vil trekke i retning av reduserte utgifter. I beregningene tas det ikke hensyn til mulige endringer i befolkningens helsetilstand og funksjonsevne, arbeidsledighet, innvandrерandel, bosettingsmønster mm. Slike endringer vil kunne ha betydning for etterspørsel og kostnader for kommunale tjenester. Beregningene tar utgangspunkt i hoveddelen av kommunesektorens faktiske driftsutgifter. I beregningene benyttes kostnadsnøklerne i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner for 2018, som vist i statsbudsjettet for 2018. I og med at det er utgift pr person i hver gruppe som er utgangspunktet, en regn matematisk tilnærming, er det ikke overraskende at utslagene, både utgiftsøkningene og kostnadsreduksjonene blir størst innenfor gruppene 15 år, 6-15 år og 67 år og eldre. Det er disse aldersgruppene som er de store mottagerne av kommunale tjenester i tillegg er det disse gruppene som er vektet høyt i inntektssystemet. Det betyr igjen at overføringene fra staten i stor grad knytter seg til de nevnte gruppene. I Larvik så er økningen i aldersgruppen 80-89 år størst, og det er derfor helt naturlig at det er her utslagene blir størst.

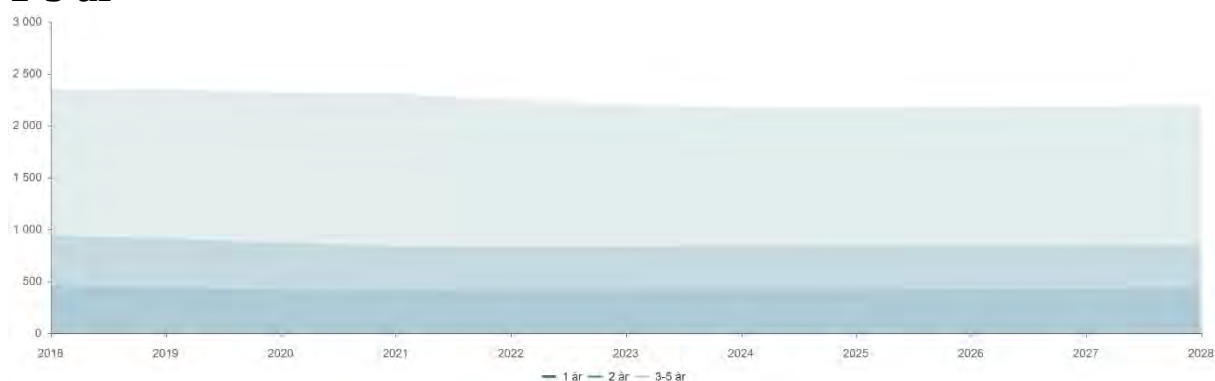
0 åringer

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0 år	424	395	392	391	392	394	396	399	401	403	405
Total	424	395	392	391	392	394	396	399	401	403	405

Framskrivningen for Larvik viser at antall 0 åringer vil gå ned med 6 barn fra 2017 til 2018. Deretter er det en jevn økning fram til 2023 og 2024 hvor antall 0-åringer er 422. Deretter synker antallet til 420 0-åringer i 2026 med en økning til 421 i 2027. Samlet økning for antall 0-åringer i hele 10 års perioden er 1,5 %.

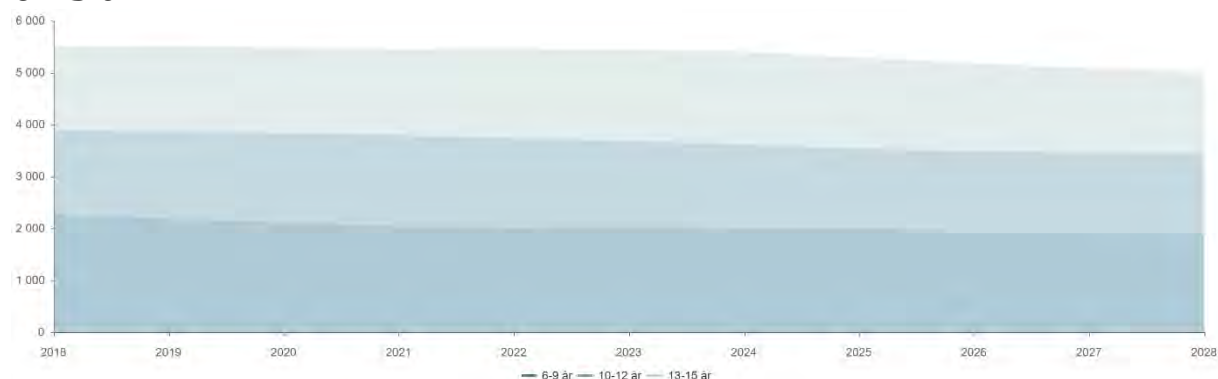
1-5 år

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1 år	455	441	413	411	410	410	412	415	417	419	421
2 år	488	470	455	427	424	424	424	426	428	430	432
3-5 år	1 400	1 441	1 451	1 472	1 410	1 365	1 333	1 330	1 329	1 336	1 344
Total	2 343	2 352	2 319	2 310	2 244	2 199	2 169	2 171	2 174	2 185	2 197

Framskrivningen for Larvik viser at det er variasjoner i antallet de første årene av måleperioden for aldersgruppen 1 år og 2 år. I tiårsperioden er det en reduksjon for 1 åringene på 8%. For 2 åringene er det en reduksjon på ca 13 %. For aldersgruppen 3-5 år går antallet barn ned fra 1 400 til 1 344, en på ca 4 %.

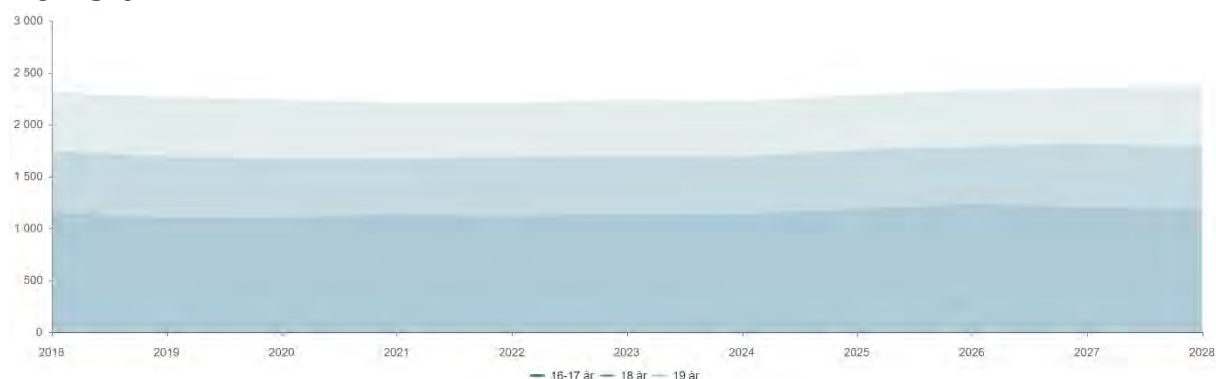
Samlet nedgang for aldersgruppen 1-5 år er på 6,6 % for perioden 2018 til 2028.

6-15 år

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
6-9 år	2 269	2 180	2 113	2 033	2 011	2 023	2 012	2 000	1 937	1 890	1 863
10-12 år	1 612	1 685	1 718	1 760	1 725	1 654	1 601	1 528	1 552	1 558	1 568
13-15 år	1 612	1 640	1 654	1 657	1 725	1 755	1 794	1 760	1 690	1 636	1 566
Total	5 493	5 505	5 485	5 450	5 461	5 432	5 407	5 288	5 179	5 084	4 997

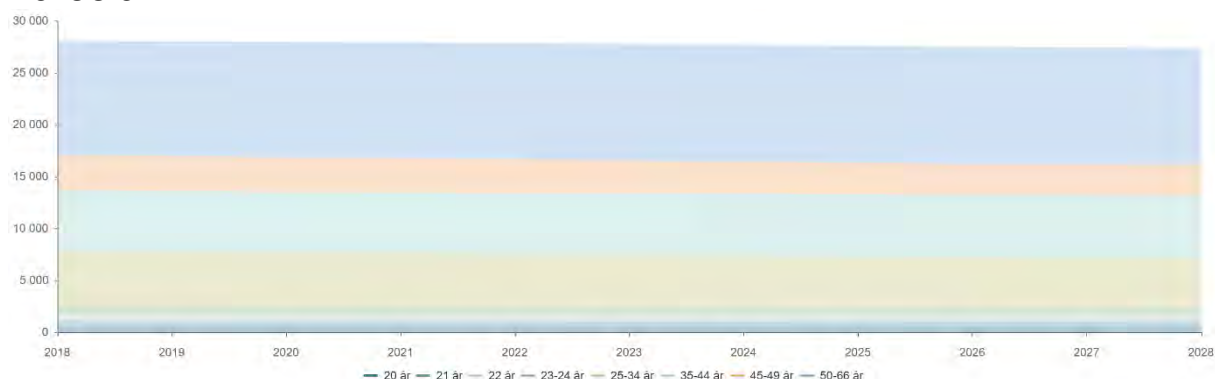
Framskrivningen for Larvik viser at antallet barn i gruppen 6-9 år vil gå ned i hele perioden med unntak av år 2023. Antallet i gruppen vil reduseres med 21,7 % hele perioden sett under ett. For aldersgruppen 10-12 år øker antallet fra 2018 til 2021. Fra 2022 reduseres antallet gradvis hvert år frem til 2025, fra 2026 øker det ut perioden. Antall i aldersgruppen 13-15 år øker det i perioden 2018 til 2024 for deretter at det reduseres gradvis. For perioden sett under ett reduseres antallet i aldersgruppen 13-15 år med nesten 3 %.

Framskrivningen viser en samlet nedgang for aldersgruppen 6-15 år på ca 10 % i perioden 2017 til 2027.

16-19 år

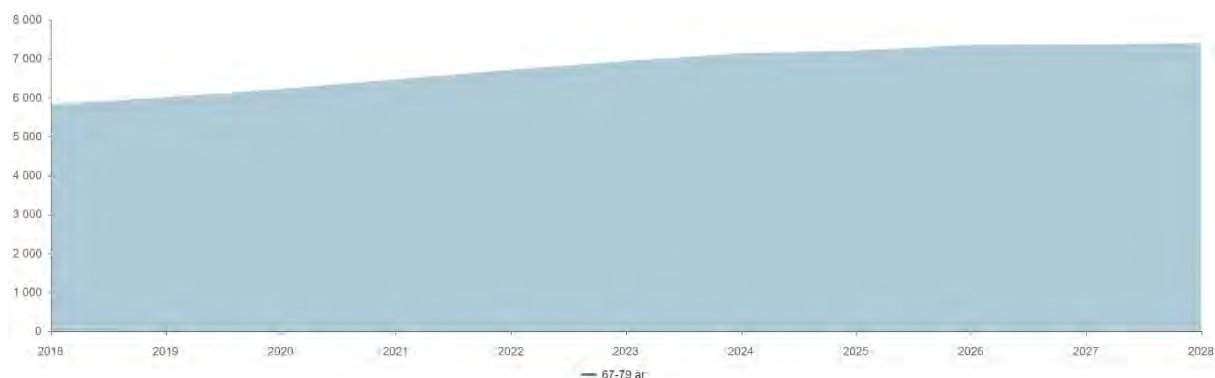
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
16-17 år	1 150	1 097	1 105	1 129	1 121	1 139	1 137	1 184	1 232	1 203	1 185
18 år	594	593	560	538	565	556	552	570	553	615	600
19 år	566	574	573	541	520	544	535	530	548	533	589
Total	2 310	2 264	2 238	2 208	2 206	2 239	2 224	2 284	2 333	2 351	2 374

Aldersintervallet 16-17 år reduseres marginalt i perioden 2018 til 2024, før det igjen øker fram til 2026. Sett perioden 2018-2027 under ett er økningen på 2,7 %. Gruppen 18 åringer reduseres frem til 2021 og øker deretter i perioden 2022 til 2028. Antall 18 åringer øker med 1% perioden sett under ett. Gruppen 19 åringer øker fra 2018 til 2019 for deretter å synke frem til 2022 som bunnivå før det igjen stiger fram til 2028. For perioden 2018-2028 øker antall 19 åringer med 4 %. Utviklingen er positiv med 2,7 % når vi ser på aldersintervallet 16-19 år for hele måleperioden 2018-2028.

20-66 år

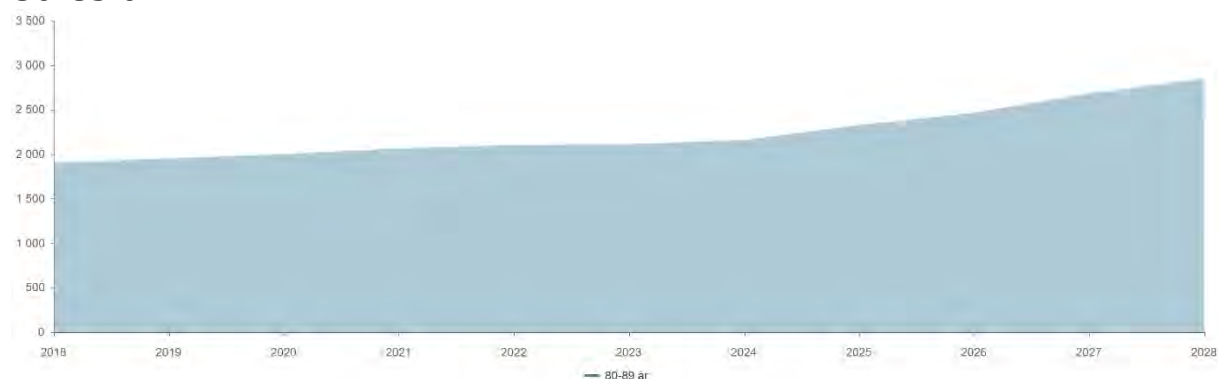
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
20 år	545	534	540	541	512	493	513	505	501	518	504
21 år	549	524	511	517	519	492	473	491	485	479	496
22 år	521	515	494	480	489	492	467	448	466	460	455
23-24 år	1 001	998	991	966	936	930	939	917	878	879	889
25-34 år	5 158	5 136	5 152	5 122	5 065	5 037	4 981	4 929	4 877	4 810	4 753
35-44 år	5 874	5 867	5 818	5 804	5 880	5 950	5 964	5 989	6 030	6 057	6 024
45-49 år	3 406	3 396	3 344	3 334	3 264	3 108	3 075	3 029	2 965	2 976	3 064
50-66 år	10 956	11 022	11 118	11 132	11 157	11 224	11 262	11 297	11 264	11 234	11 170
Total	28 010	27 992	27 968	27 896	27 822	27 726	27 674	27 605	27 466	27 413	27 355

Befolkningsutviklingen innenfor 20 til 49 år går alle ned i perioden 2018-2028. Gruppen 50-66 år har en økning på ca 2 %. Gruppen 20-66 år samlet har en nedgang i perioden sett under ett på 2,4 %.

67-79 år

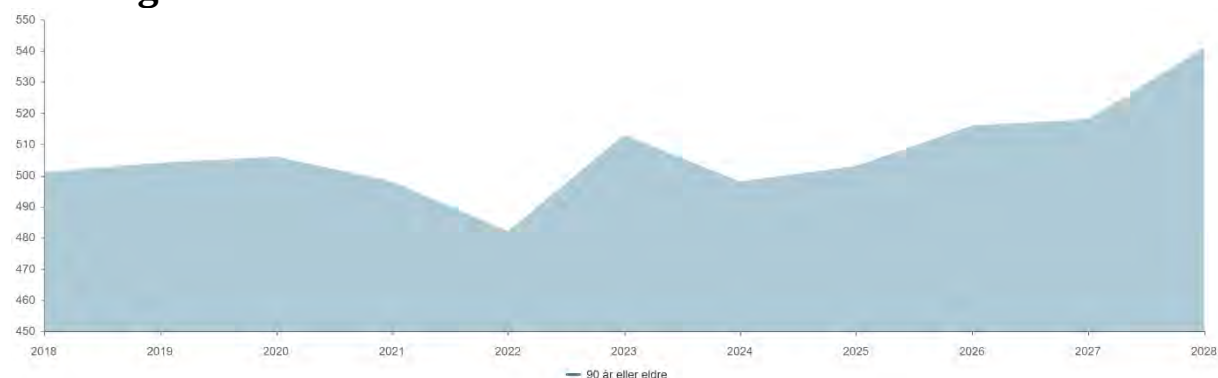
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
67-79 år	5 818	6 005	6 219	6 465	6 710	6 937	7 138	7 205	7 349	7 363	7 392
Total	5 818	6 005	6 219	6 465	6 710	6 937	7 138	7 205	7 349	7 363	7 392

I framskrivningen for gruppen 67-79 år er det fra 2018 til 2028 en økning på ca 27 %

80-89 år

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
80-89 år	1 902	1 952	2 000	2 063	2 101	2 111	2 158	2 325	2 464	2 681	2 850
Total	1 902	1 952	2 000	2 063	2 101	2 111	2 158	2 325	2 464	2 681	2 850

For aldersgruppen 80-89 år er det en økning i perioden 2018 - 2028 sett under ett. Økningen er på 50 %.

90 år og over

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
90 år eller eldre	501	504	506	498	482	513	498	503	516	518	541
Total	501	504	506	498	482	513	498	503	516	518	541

For aldersgruppen 90 år og eldre varierer antallet litt gjennom hele perioden. Sett hele perioden under ett er økningen i denne aldersgruppen på 8 %.

Hovedtall drift

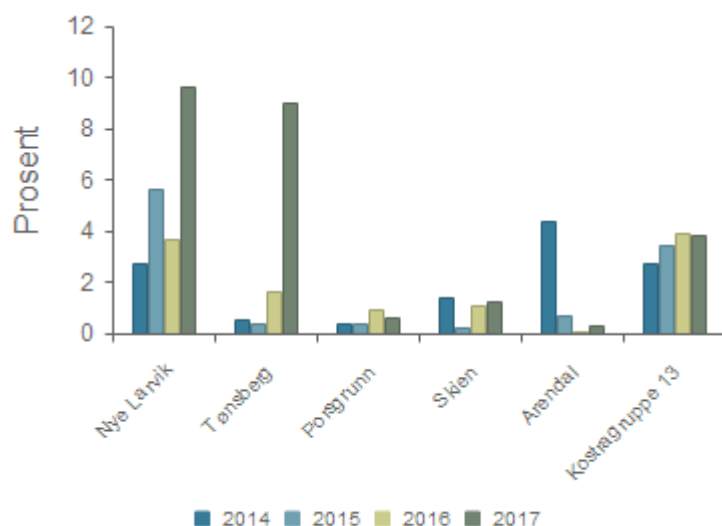
	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13	
Framsikt							
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger(B)	74 833	76 732	77 100	80 473	78 860	81 558	78 509
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter(B)	3,4 %	0,1 %	4,0 %	-0,2 %	2,3 %	2,3 %	3,4 %
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger(B)	72 265	76 667	74 041	80 632	77 044	79 705	75 878
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter(B)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,9 %	3,3 %	3,1 %	2,3 %
Frie inntekter i kroner per innbygger(B)	50 640	52 092	50 719	50 461	50 932	50 935	51 683
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter(B)	3,4 %	0,9 %	4,5 %	2,4 %	2,8 %	2,3 %	4,0 %
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger(B)	50 414	55 155	51 173	56 849	54 271	55 741	53 616
Netto lånegjeld i kroner per innbygger(B)	70 035	75 003	60 051	74 157	63 224	83 795	67 820
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter(B)	93,6 %	97,7 %	77,9 %	92,2 %	80,2 %	102,7 %	86,4 %
Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) i prosent av brutto driftsinntekter(B)	32,8 %	33,6 %	37,0 %	32,9 %	31,4 %	30,4 %	37,0 %
Statlig rammeoverføring i prosent av brutto driftsinntekter(B)	34,8 %	34,3 %	28,8 %	29,8 %	33,2 %	32,0 %	28,8 %

Investerings, finansiering, balanse

	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13	
Framsikt							
Brutto investeringsutg, barnehage, i prosent av totale brutto inv.utg(B)	3,7 %	9,6 %	9,0 %	0,6 %	1,2 %	0,3 %	3,8 %
Brutto investeringsutg, grunnskoleopplæring, i prosent av totale brutto inv.utg(B)	23,0 %	11,5 %	5,5 %	21,9 %	3,4 %	16,8 %	18,5 %
Brutto investeringsutg, helse og omsorg, i prosent av totale brutto inv.utg(B)	2,5 %	3,4 %	1,1 %	40,4 %	17,4 %	2,6 %	9,4 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter(B)	4,3 %	5,6 %	2,1 %	4,9 %	8,4 %	3,3 %	9,4 %
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter(B)	222,6 %	227,8 %	180,6 %	232,6 %	214,9 %	224,5 %	199,0 %
Netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter(B)	2,9 %	3,1 %	1,9 %	2,7 %	3,3 %	2,9 %	3,5 %
Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger(B)	89 423	92 283	82 453	105 818	92 961	89 108	83 931

Framsikt - Brutto investeringsutg, barnehage, i prosent av totale brutto inv.utg(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	2,7 %	5,6 %	3,7 %	9,6 %
Tønsberg	0,5 %	0,4 %	1,6 %	9,0 %
Porsgrunn	0,4 %	0,4 %	0,9 %	0,6 %
Skien	1,4 %	0,2 %	1,1 %	1,2 %
Arendal	4,4 %	0,7 %	0,1 %	0,3 %
Kostragruppe 13	2,7 %	3,4 %	3,9 %	3,8 %

Larvik kommune brukte igjen i 2017 en høyere andel av investeringene til barnehagesektoren enn sammenlignbare kommuner og var også langt høyere enn KOSTRA-gruppe 13. Brutto investeringsutgiftene til barnehage utgjorde 9,6 % av brutto investeringsutgiftene til kommunen som helhet, noe som var mer enn dobbelt så høyt som KOSTRA-gruppe 13.

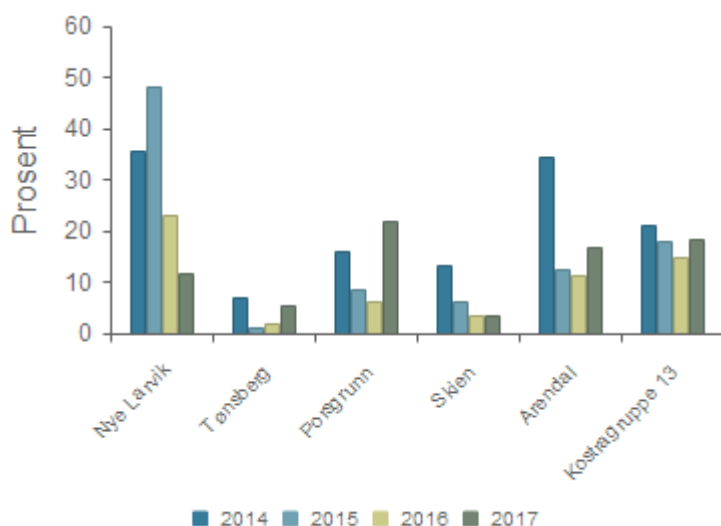
De siste fire årene har kommunen på gjennomsnittet brukt 5,4 % av brutto investeringsutgiftene på barnehage. Dette er den klart høyeste andelen av samtlige kommuner i tabellen over (Tønsberg ligger nest høyest med 2,9 %) og 2,0 %-poeng høyere enn KOSTRA-gruppe 13.

Larvik kommune har ligget høyt de siste fire årene sammenlignet med de andre kommunene. Dette har sammenheng med nødvendige tilpasninger ift. den barnehagestrukturen og den kapasiteten av barnehageplasser og tilgang til areal som Larvik må møte i fremtiden.

I tillegg ble det vedtatt ytterligere investeringer innenfor barnehagesektoren i 2017 hvor bla. ombygging av Byskogen skole til barnehage er budsjettert med 50,5 mill kr. Gjennom året utgjorde investeringene for dette prosjektet 37 mill kr.

Framsikt - Brutto investeringsutg, grunnskoleopplæring, i prosent av totale brutto inv.utg(B)

Gruppert per kommune

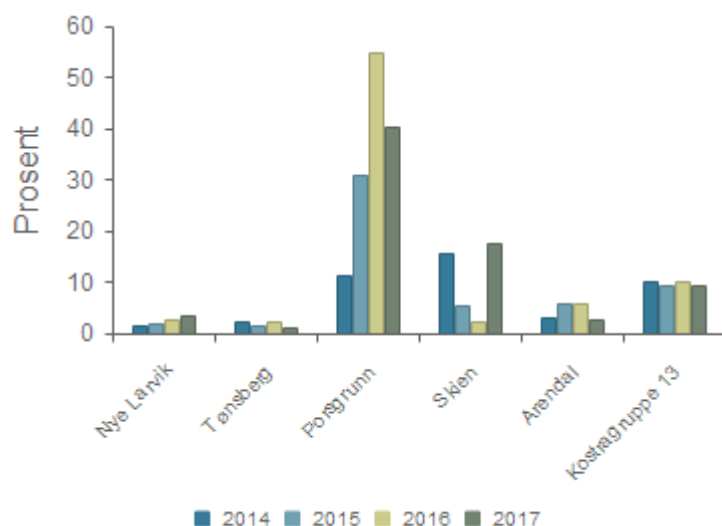
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	35,4 %	48,2 %	23,0 %	11,5 %
Tønsberg	7,0 %	1,1 %	1,9 %	5,5 %
Porsgrunn	16,0 %	8,7 %	6,3 %	21,9 %
Skien	13,1 %	6,2 %	3,6 %	3,4 %
Arendal	34,3 %	12,4 %	11,4 %	16,8 %
Kostragruppe 13	20,9 %	18,0 %	14,7 %	18,5 %

Etter å ha ligget langt over snittet for KOSTRA-gruppe 13 gjennom 2014, 2015 og 2016 på andel investeringer til grunnskoleopplæring, så falt andelen til langt under snittet i 2017. Gjennom året lå allikevel Larvik godt over andelen til Tønsberg og Skien.

Ser vi på de siste fire årene som helhet så er andelen investeringer knyttet til grunnskole i Larvik den klart høyeste av samtlige kommuner i tabellen ovenfor og 11,5 %-poeng høyere enn KOSTRA-gruppe 13 (29,5 % mot 18,0 %).

Larvik kommune har hatt et høyt fokus på oppgradering av skolemassen over flere år. Nye Mesterfjellet skole ble tatt i bruk i 2014 og en helt ny stor barneskole på Fagerli har vært under bygging. Hovedvektene av investeringsutgiftene for Fagerli skole var i 2015 med 220 mill kr og med 78 mill kr i 2016. I 2017 utgjorde investeringsutgifter knyttet til Fagerli skole 32,2 mill kr. Investeringene for disse store prosjektene ble finansiert ved låneopptak.

I 2017 ble det vedtatt nye skole for samlokaliseringen av Stavern og Brunla skoler med et totalt budsjett på 225 mill kr. Prosjektet er budsjettert påbegynt i 2018 med ferdigstillelse i 2021. Dette peker mot at andelen investeringer for grunnskole vil forbli høyt også i årene fremover.

Framsikt - Brutto investeringsutg, helse og omsorg, i prosent av totale brutto inv.utg(B)**Gruppert per kommune**

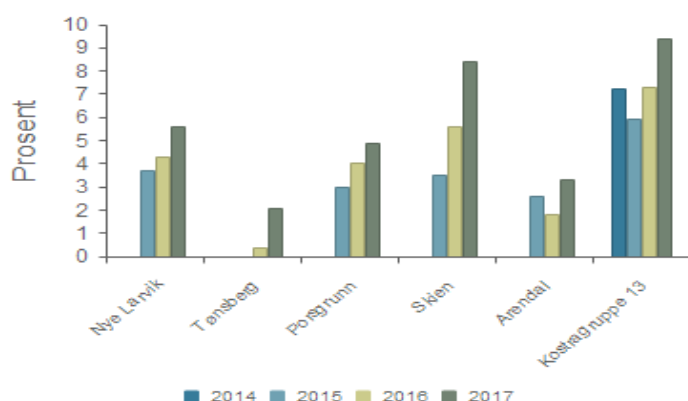
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	1,6 %	1,8 %	2,5 %	3,4 %
Tønsberg	2,2 %	1,6 %	2,1 %	1,1 %
Porsgrunn	11,3 %	31,0 %	54,6 %	40,4 %
Skien	15,6 %	5,5 %	2,1 %	17,4 %
Arendal	3,1 %	5,7 %	5,7 %	2,6 %
Kostragruppe 13	10,1 %	9,2 %	10,1 %	9,4 %

Larvik kommune lå lavere enn KOSTRA-gruppe 13 på andel investeringer knyttet til helse og omsorgssektoren i 2017. Av kommunene Larvik sammenligner seg med lå Tønsberg og Arendal lavere, mens de to andre kommunene lå betraktelig høyere. Over de siste fire årene som helhet er det kun Tønsberg som har en lavere andel investeringer knyttet til helse og omsorg.

Den lave andelene til Larvik kommune gjennom hele perioden har sammenheng med at det ble gjennomført store investeringer ifm oppgradering av alle sykehjem og bygging av omsorgsboliger (før 2012), bla 2-1 sengsprosjektet som ble ferdigstilt i 2008 og som hadde en kostnadsramme på ca 620 mill kr.

Framsikt - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter(B)**Gruppert per kommune**

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Nye Larvik

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		3,7 %	4,3 %	5,6 %
Tønsberg		0,0 %	0,4 %	2,1 %
Porsgrunn		3,0 %	4,0 %	4,9 %
Skien		3,5 %	5,6 %	8,4 %
Arendal		2,6 %	1,8 %	3,3 %
Kostragruppe 13	7,2 %	5,9 %	7,3 %	9,4 %

Indikatoren viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift.

I samsvar med budsjetterte forutsetninger er det foretatt netto avsetninger til disposisjonsfond i 2017. Disposisjonsfondet til den nye kommunen, hvis vi ser bort fra de andre selskapene i kommune konsernet, utgjør etter dette 199,1 mill kr, hvorav 113,5 mill kr er udisponert.

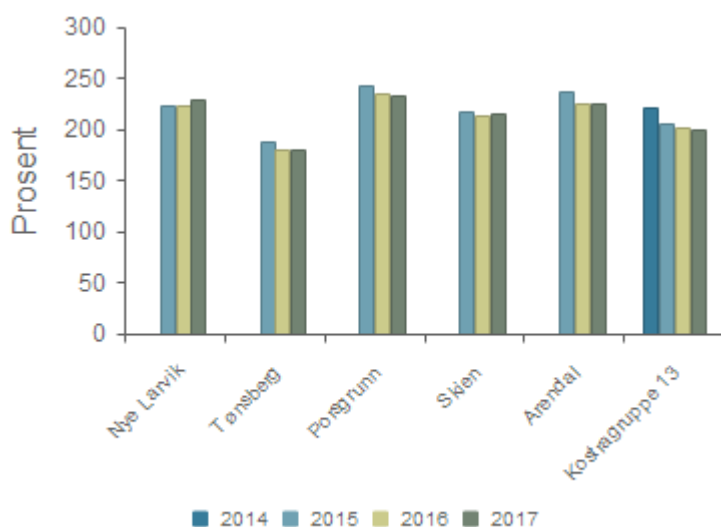
På likhet med de andre kommunene har disposisjonsfondet for Larvik kommune gradvis styrket seg siden 2015. Oppbyggingen av disposisjonsfondet til kommunen gjennom årlige avsetninger av overskudd har medført at disposisjonsfondet i prosent av brutto driftsinntekter har økt fra 3,7 % i 2015 til 5,6 % i 2017. For at en kommune skal kunne sies å ha et nivå på disposisjonsfondet som er tilfredsstillende og som bidrar til å gjøre kommuneøkonomien robust så er Riksrevisjonens anbefalinger at disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 5 % av brutto driftsinntekter. Dette nivået ble nådd ved utgangen av 2017 da disposisjonsfondet nå utgjør 5,6 % av driftsinntektene.

Som en del av rådmannens foreslåtte handlingsregel for lånegjeld anbefales det at den frie andelen av disposisjonsfondet alene utgjør minimum 5 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2017 ligger denne andelen på 3,3 %, hvis vi ser bort fra de andre selskapene i kommune konsernet.

Disposisjonsfondet i prosent av driftsinntekter pr 2017 ligger forholdsvis høyt for Larvik sammenlignet med de andre kommunene i tabellen ovenfor, hvor kun Skien ligger høyere. Forholdstallet ligger allikevel lavt sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13.

Framsikt - Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		222,5 %	222,6 %	227,8 %
Tønsberg		186,8 %	179,8 %	180,6 %
Porsgrunn		241,4 %	234,8 %	232,6 %
Skien		216,5 %	213,7 %	214,9 %
Arendal		236,8 %	224,7 %	224,5 %
Kostragruppe 13	221,0 %	204,6 %	200,9 %	199,0 %

Indikatoren viser langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsernet. Ordinære renter og avdrag på lån skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån beregnet for videreformidling til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også i indikatoren. Pensjonsforpliktelser inngår. Langsiktige lån har normalt lengre løpetid enn ett år.

Kommunens langsiktige gjeld, som består av brutto lånegjeld og pensjonsforpliktelser, var i underkant av 8,5 mrd kr pr 2017. Dette var en økning på 415 mill kr (5,2 %) fra foregående år, hovedsakelig grunnet store lånefinansierte investeringer som førte til en økning på 257 mill kr (6,6 %) i brutto lånegjeld. Totalt har kommunen en brutto lånegjeld på over 4,1 mrd kr ved utgangen av året, en økning på nærmere 1,1 mrd kr (34,5 %) siden 2014. Fratrullet utlån på 435 mill kr beløper lånegjelden seg til over 3,7 mrd kr ved utgangen av 2017. Pensjonsforpliktelsen økte med 158 mill kr (3,8 %) til mer enn 4,3 mrd kr ved årets slutt.

Pr 31.12 utgjorde Pensjonsforpliktelser den største andelen av langsiktig gjeld (51,1 %), etterfulgt av Andre lån (35,1 %) og Ihendehaverobligasjoner (5,4 %) mens Sertifikatlån (8,4 %) utgjorde det resterende. Brutto lånegjeld (summen av Andre lån, Ihendehaverobligasjoner og Sertifikatlån) utgjorde dermed 48,9 % av den langsiktige gjelden ved årets slutt.

Den kraftige veksten i langsiktig gjeld de senere årene fortsatte derfor også i 2017 for Larvik kommune. Siden 2014 har langsiktig gjeld nå økt med 516 mill kr i gjennomsnitt pr år (7,0 % p.a.) og over 1,5 mrd kroner totalt. Dette tilsvarer en total økning på 22,3 % de siste tre årene. Økning i Pensjonsforpliktelser

sto for 31,3 % av den totale veksten i langsiktig gjeld mens lånevekst utgjorde den resterende (68,7 %).

Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter steg fra 222,6 % i 2016 til 227,8 % i 2017 som er, sammen med Porsgrunn kommune, det høyeste av alle sammenlignbare kommuner. Dette var en oppgang på 5,2 % poeng siden 2015. Denne gjeldsgraden for Larvik kommune ligger ved utgangen av 2017 nå 28,8 %-poeng høyere enn KOSTRA-gruppe 13. Det er også verd å merke seg at mens Porsgrunn, Arendal og KOSTRA-gruppe 13 i oversikten ovenfor har hatt en nedgang i gjeldsgraden siden 2015, så har Larvik så har gått i motsatt retning. Skien og Tønsberg har en marginal økning i fra 2016 til 2017.

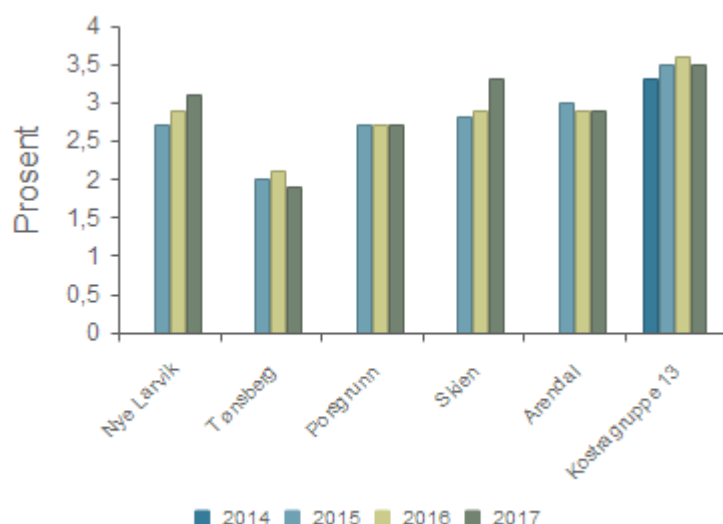
I motsetning til Larvik kommune så forbedret indikatoren seg også for KOSTRA-gruppe 13 i 2017 og sank til 199 % fra 200,9 % i 2016. Denne forbedringen i forhold til Larvik kommune skyldtes at KOSTRA-gruppe 13 hadde en relativt lavere vekst i langsiktig gjeld gjennom året. Utviklingen siden 2015 viser dermed også at forholdet mellom langsiktig gjeld og driftsutgifter har forverret seg relativt kraftig for kommunen sammenlignet med KOSTRA- gruppe 13.

Utviklingen for langsiktig gjeld i forhold til driftsinntekter har vært negativ for kommunen over lengre tid, en trend som har resultert i at dette forholdstallet i dag er høyt både i forhold til tidligere år og sammenlignet med andre kommuner. Med høy lånegjeld øker risikoen for at høyere avdrag og rentekostnader vil utgjøre en stadig større andel av driftsinntektene skulle vekst i sistnevnte avta eller rentenivået stige. Det høye forholdstallet for kommunen kan derfor resultere i økonomiske utfordringer med å betjene eksisterende gjeld som igjen kan gå på bekostning av driften.

Den høye gjelden kan også gå på bekostning av fremtidige investeringer da den begrenser evnen til å betjene ytterligere lånefinansieringer. Dette blir spesielt merkbart ved en eventuell renteoppgang da kun en liten andel av lånene er rentesikret over lengre perioder. En renteoppgang vil derfor relativt raskt føre til økte finansutgifter i driftsregnskapet og dermed mindre handlingsrom i både den daglige driften og fremtidige drifts- og investeringsbudsjetter.

Framsikt - Netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		2,7 %	2,9 %	3,1 %
Tønsberg		2,0 %	2,1 %	1,9 %
Porsgrunn		2,7 %	2,7 %	2,7 %
Skien		2,8 %	2,9 %	3,3 %
Arendal		3,0 %	2,9 %	2,9 %
Kostragruppe 13	3,3 %	3,5 %	3,6 %	3,5 %

Indikatoren viser netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter, for kommune konsernet. Avdragsbelastningen vil avhenge av valgt finansieringsstrategi, f.eks. andelen fremmedkapital, nedbetalingstiden o.l. Ekstraordinære avdrag vil ikke fremkomme fordi dette føres i investeringsregnskapet, og det her bare tas hensyn til transaksjoner i driftsregnskapet.

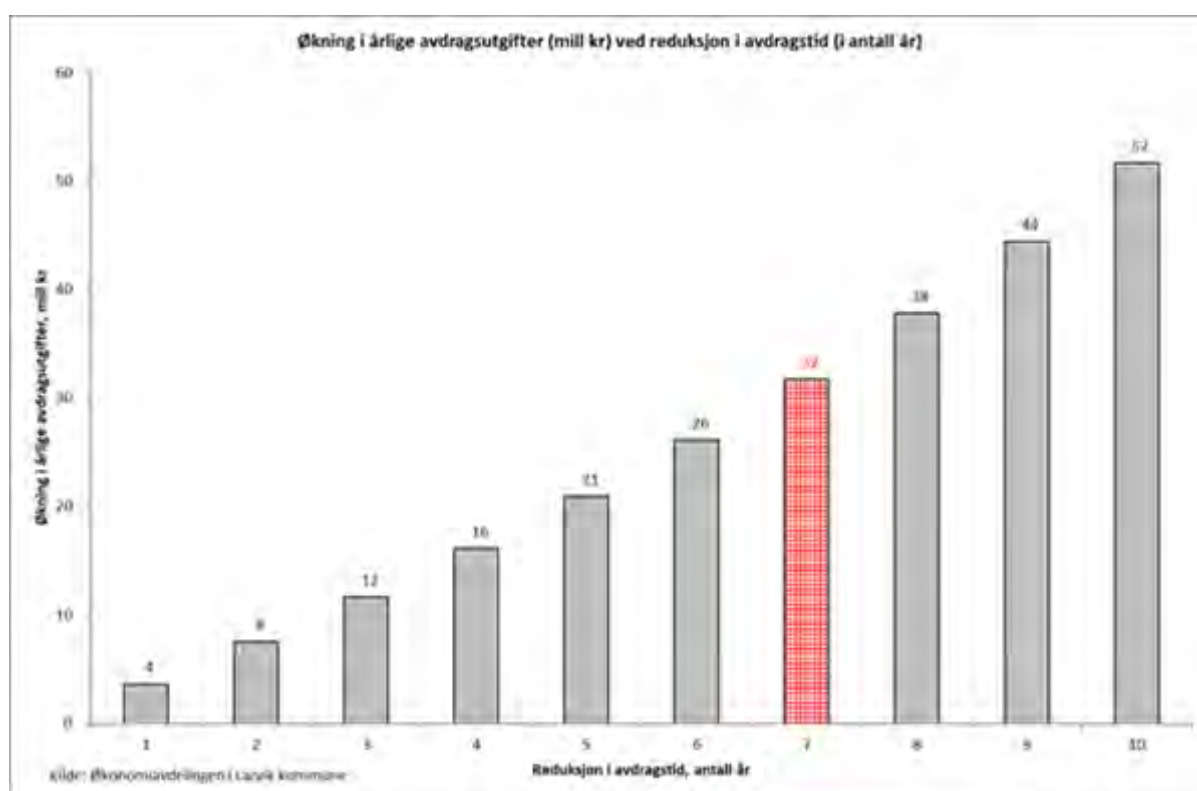
Netto avdrag beløp seg til 111,3 mill kr i 2017, en økning på 11,5 mill kr (11,5 %) fra 2016 og 28,0 mill kr (33,7 %) siden 2014. Til sammenligning økte driftsinntektene med totalt 15,2 % fra 2014 til 2017. Med driftsinntekter på i underkant av 3,6 mrd kr utgjorde dermed avdragsutgiftene på lån 3,1 % av driftsinntektene i 2017. Dette var en økning på 6,9 % (0,2 %-poeng) fra 2016 og 14,8 % (0,4 %-poeng) sammenlignet med 2014.

Den kraftige veksten i lånegjelden har derfor resultert i at veksten i avdragsutgifter har vært mer enn dobbelt så høy som veksten i driftsinntekter siden 2014. Til tross for at rentene har blitt stadig lavere gjennom perioden og var historisk lave i 2017, så har dermed en stadig større andel av driftsinntektene blitt benyttet til å nedbetale en voksende lånegjeld de siste årene. Dette understreker den betydelige renterisikoen kommunen er eksponert mot, spesielt hvis vi ser bort fra rentebindinger over de neste tolv månedene.

Avdragsprosenten var lavere for Larvik kommune enn KOSTRA-gruppe 13 for året (3,1 % for Larvik mot 3,5 % for KOSTRA-gruppe 13). Dette skyldes i stor grad at Larvik kommune betaler ned gjelden over en lengre periode enn gjennomsnittskommunen i gruppen da lånegjeldsgraden for kommunen er atskillig

høyere enn KOSTRA-gruppe 13 (se «Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter» under). Her kan nevnes at gjennomsnittlig avdragstid (beregnet som netto lånegjeld delt på årlige netto avdragsutgifter) for KOSTRA-gruppe 13 var 25 år i 2017. Det tilsvarende tallet for Larvik kommune var 32 år. Med en tilsvarende avdragstid som KOSTRA gruppe 13 (dvs en reduksjon i avdragstiden på 7 år) ville de årlige avdragsutgiftene til Larvik kommune økt til 143 mill kr i 2017, en oppgang på nesten 32 mill kr (28,5 %).

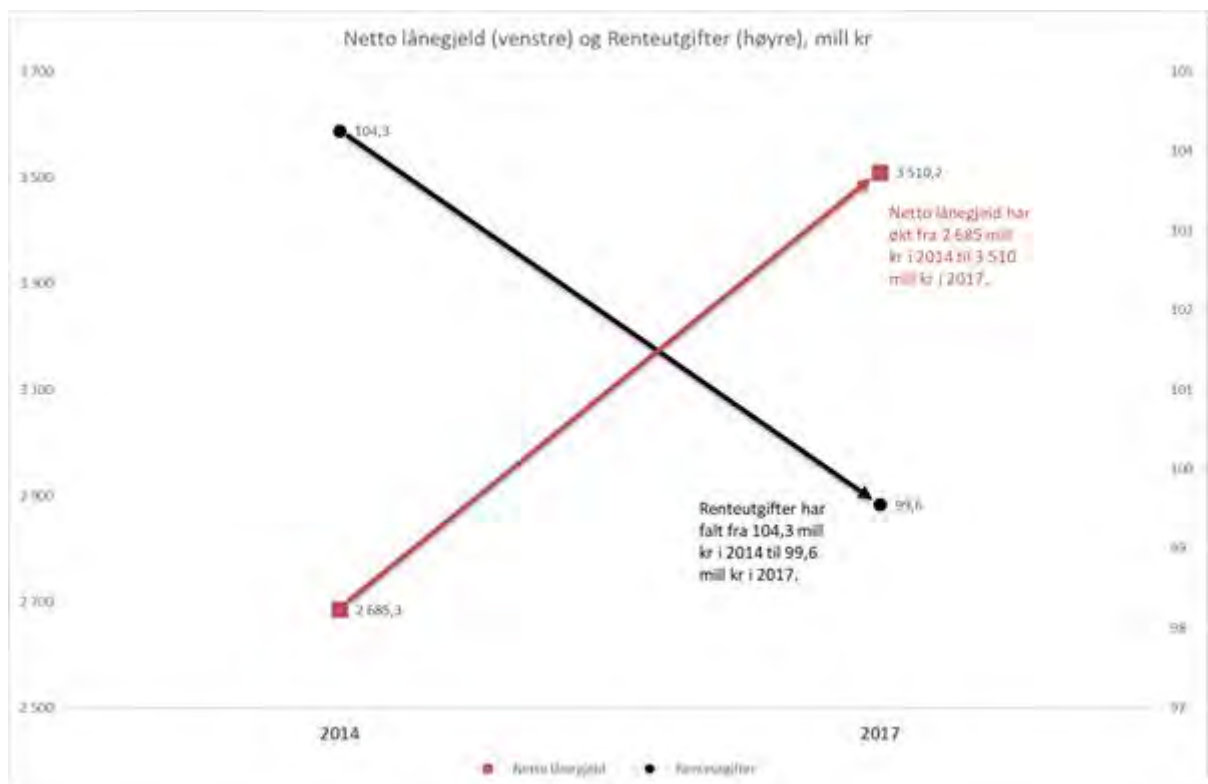
Med en avdragstid tilsvarende KOSTRA-gruppe 13 så vil avdrag i prosent av driftsinntekter for kommunen økt til 4,0 % og dermed overgå snittet for gruppen som var 3,5 % i 2017. Dette betyr at Larvik i større grad utsetter kostnader knyttet til lånefinansierte investeringer enn kommunene i KOSTRA-gruppe 13. Valg av lengre nedbetalingstid har derfor ført til at avdragsutgiftene i dag fremstår som relativt lave. I realiteten har de blitt flyttet lengre inn i fremtiden og vil derfor i større grad sette begrensninger på drift og investeringer på et senere tidspunkt. Økning i årlige avdragsutgifter for kommunen ved en reduksjon i avdragstid er illustrert i grafen under.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter er den andre viktige komponenten av eksterne finansutgifter som inngår i driftsregnskapet og som også reduserer det økonomiske handlingsrommet for kommunen. I 2017 var denne utgiften 99,6 mill kr, en nedgang på 3,6 mill kr (3,5 %) fra foregående år på tross av den økte lånegjelden. Nedgangen skyldes lavere gjennomsnittsrente for kommunen, som var historisk lav i 2017 og ca 0,4 %-poeng lavere enn i 2016. Grafen under viser 3-måneders NIBOR, en viktig nasjonal referanserente som også påvirker lånerenten til Larvik kommune.

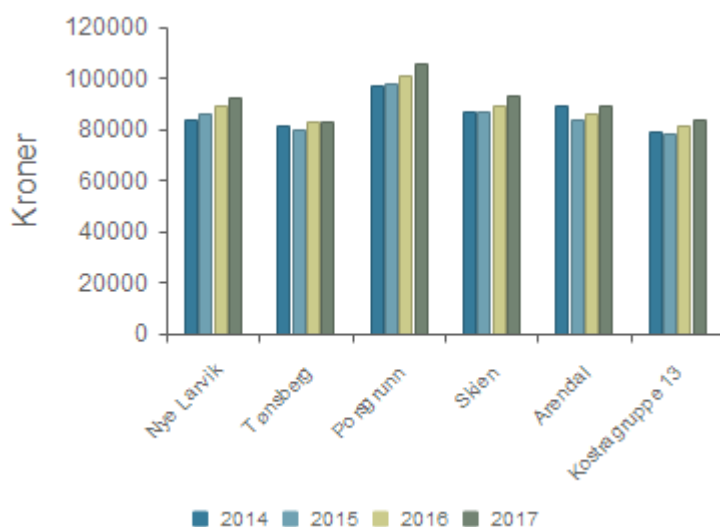
Sammenlignet med veksten i netto lånegjeld så har renteutgifter økt langt mindre grunnet en generell nedgang i rentenivået. For eksempel, fra 2014 til 2017 økte netto lånegjeld 30,7 % mens renteutgifter gikk i motsatt retning og falt med 4,5 %.

Men med høyere netto lånegjeld vil renteutgiftene øke langt mer enn tidligere har vært tilfelle skulle rentenivået stige. Eksempelvis så ville renteutgiftene i 2017 beløpt seg til anslagsvis 137 mill kr med det samme rentenivået som i 2014, en økning på rundt 38 mill kr (38%). Rentesensitiviteten på kommunens lånegjeld blir kommentert nærmere i «Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter».

Framsikt - Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	83 707	86 034	89 423	92 283
Tønsberg	81 006	79 766	82 874	82 453
Porsgrunn	97 005	97 935	101 020	105 818
Skien	86 655	86 591	89 460	92 961
Arendal	89 162	83 759	85 757	89 108
Kostragruppe 13	79 270	78 233	81 049	83 931

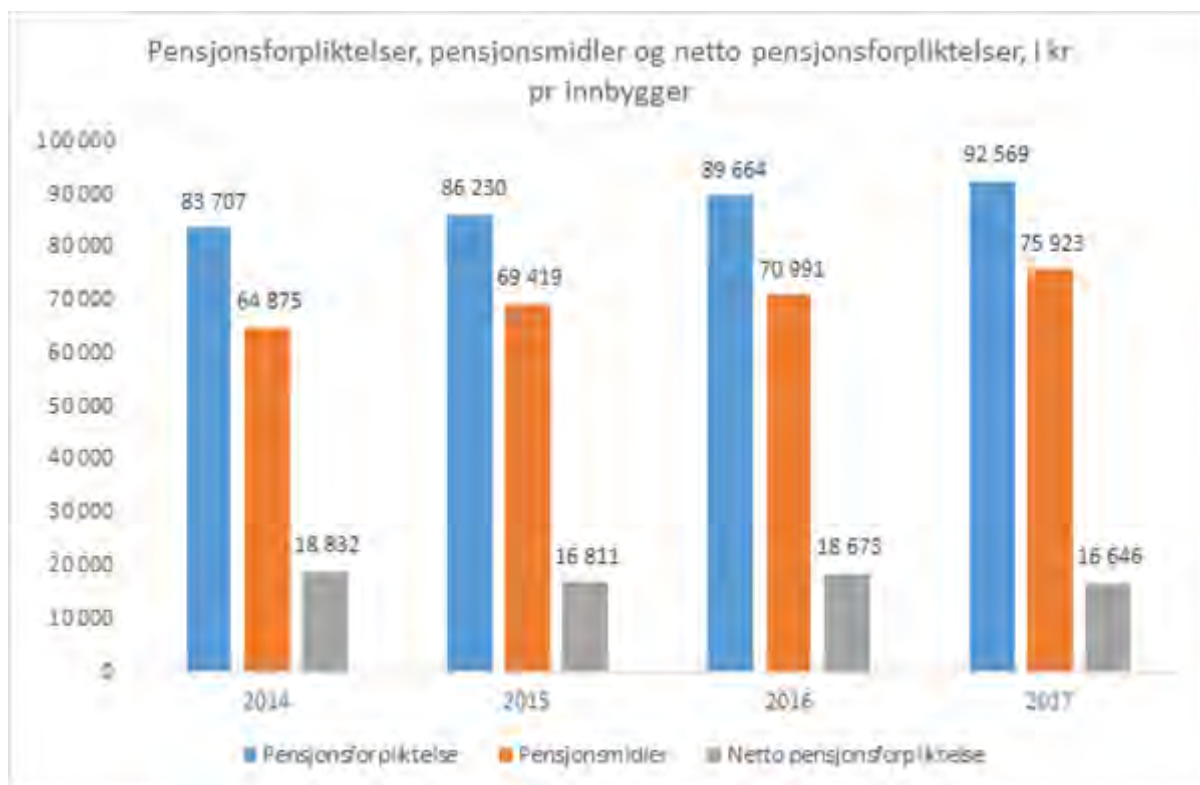
Indikatoren viser pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger, for kommunekonsernet.

Pensjonsforpliknelsen til kommunen er verdien av det ansvaret kommunen pr i dag har for pensjonen til dagens pensjonister og ansvaret i forhold til opparbeidede rettigheter hos dagens ansatte.

Pensjonsforpliknelsen påvirkes av størrelse/omfang av pensjonsordninger, lønnsnivå, forutsetninger om rentenivå og levealder. Pensjonsforpliknelsen tar ikke hensyn til pensjonsmidlene som er satt av til å dekke fremtidige pensjonsutbetalinger og er dermed et brutto forpliktelse.

Pensjonsforpliknelsen til kommunen var på 4,3 mrd kr i 2017. Med ca 46 800 innbyggere utgjorde det 92 283 kr per innbygger, en oppgang på 3,2 % fra forrige år. Forpliknelsen for året økte mindre enn alle de andre kommunene med unntak av Tønsberg gjennom året. Siden 2014 har imidlertid pensjonsforpliknelsen i Larvik økt betraktelig hurtigere enn de andre kommunene og KOSTRA-gruppe 13 (i Larvik har forpliknelsen økt med totalt 10,2 % mot 5,9 % for KOSTRA-gruppe 13).

Pensjonsforpliknelsen må sees opp mot pensjonsmidlene satt til side for å betjene disse. Pr 2017 beløp disse seg til i overkant av 3,5 mrd kr, eller kr 75 923 pr innbygger. Da forpliknelsene er større enn midlene så betyr dette at Larvik kommune har en netto pensjonsforpliktelse. Ved utgangen beløp denne seg til 779,1 mill kr. I forhold til 2016 ble netto pensjonsforpliknelsen pr innbygger redusert med 10,9 % (kr 2 026) til kr 16 646 i 2017. Dette var en nedgang på 11,6 % sammenlignet med 2014. Netto pensjonsforpliknelsen pr innbygger var i 2017 den laveste rapportert de siste fire årene.

Grunnskole

Korrigerte brutto driftsutgifter per skoleelev (202) i Larvik kommune er lavere enn alle sammenligningskommunene. Det er noe høyere enn Kostragruppe 13 i 2017. Larvikskolen bruker feks kr 5.621 mindre per elev enn Porsgrunn kommune per år. Utgiftene har økt relativt stabilt de siste fire årene.

Larvik har relativt høye nettoutgifter til skoleskyss (223), og ligger over alle sammenligningskommunene i 2017, med unntak av Arendal. Pris per elev med skyss er noe redusert i 2017 for Larvik mens antallet elever med skyss har økt.

Larvikskolens fokus på helse, trivsel og læring, bekreftes av KOSTRA-indikatorene, ettersom driftsutgiftene i store grad er brukt til lønnsutgifter.

Kommunen og virksomheten har hatt fokus på kvalitet i skolen (KST-147/10), bedre verktøy til barna, nye lærebøker (KST-084/13), hjelpemidler til dysleksi (KST-113/13), økt interesse for vitenskap (KST-031/13), samt tidlig innsats småtrinn (KST-189/13).

Staten har hatt stor fokus på økt lærertetthet, både for ungdomstrinn og småtrinn, med tilskudd på henholdsvis kr 5,8 mill. og 9,5 mill. i 2017. Ellers er videreutdanning av lærere et stort fokusområde, med tilskudd kr 4 mill i 2017.

Arbeidet gir gledelige utslag i elevenes resultater på ungdomstrinnet. Stabilitet i resultatene er et utslag av fokus på kontinuitet og stabilitet. Larvik kommune har siden 2011 økt gjennomsnittlige grunnskolepoeng mye, og har etter det holdt seg stabilt på over 40 over flere år, de siste årene med over 41 poeng.

For analyser av data vil det i hovedsak være viktig å sammenligne med seg selv; Larvik kommune i ulike år. Når kommunen sammenligner med seg selv, vil *satsninger* kombinert med *utgifter* synliggjøres med nytt *resultat*.

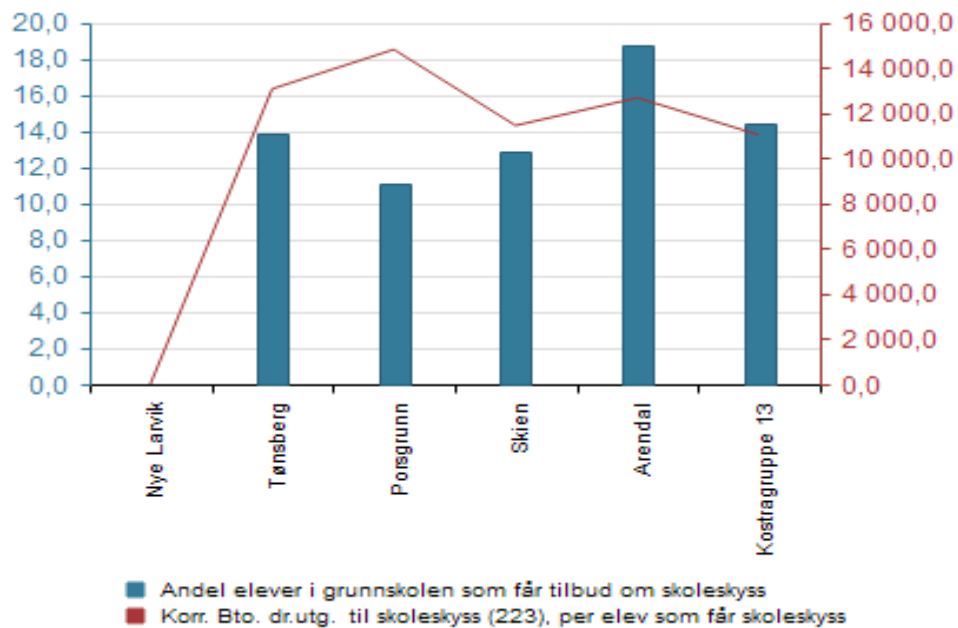
Utover dette kan kommunen sammenligne seg med andre, men da også ta høyde for andre variabler som påvirker utgiftene og resultatene. Kommunen utgiftsbehov til de aktuelle tjenestene vil variere basert på kommunens sammensetning av innbyggere i aktuell aldersgruppe. Larvik er, med tanke på *delkostnadsnøkkel til grunnskole* (korrigert for objektivt utgiftsbehov = 0,9448) og nivå for *frie inntekter* per innbygger (51.791 tidl. Larvik), egentlig nærmest til å sammenligne seg med Horten kommune (0,9591, en kommune som ikke inngår i kommunens sammenligningsgrunnlag).

Det har vært til dels store forskjeller mellom gjennomsnittlige kostnader fra tidl. Lardal kommune og tidl. Larvik kommune. I analysene presenteres data samlet sett, men nevnes også enkeltvis i noen sammenhenger.

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Nye Larvik

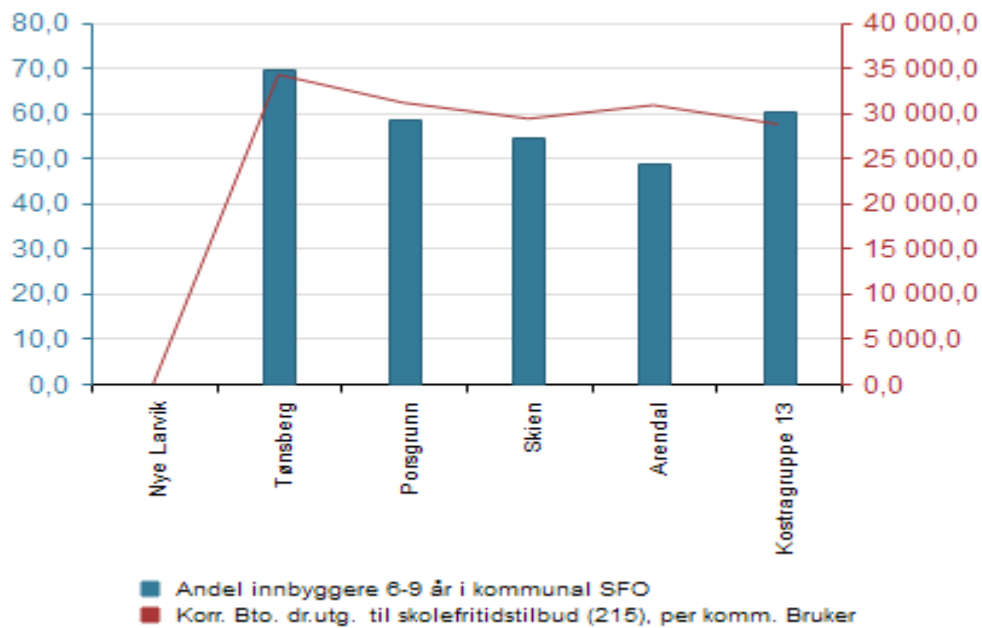
	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet						
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgif(B)	22,3 %	21,8 %	22,2 %	20,9 %	21,7 %	21,3 %
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år(B)	79 951	83 005	81 171	83 920	79 330	79 737
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år(B)	4 631	5 584	3 321	5 831	3 049	2 585
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år(B)	12 036	14 847	13 827	15 394	18 230	13 517
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år(B)	2 233	2 251	1 841	1 725	1 530	2 423
Produktivit						
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202), per elev i grunnskolen(B)	446	586	1 322	2 348	1 087	389
Driftsutgifter til undervisningsmaterieil (202), per elev i grunnskolen(B)	1 320	1 948	1 568	1 610	1 188	1 474
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn(B)	13,8	13,5	12,0	13,9	12,8	12,6
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev(B)	86 723	89 636	88 843	95 133	91 097	92 184
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per (B)	101 549	107 846	111 256	112 466	112 904	109 455
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker(B)	31 626	34 188	31 587	32 461	29 270	30 760
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev(B)	87 761	89 485	87 307	90 507	90 776	91 124
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring(B)	4,1 %	3,1 %	1,6 %	4,4 %	6,6 %	0,8 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)	8,0 %	8,1 %	8,6 %	7,2 %	7,9 %	9,6 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring(B)	6,1 %	5,3 %	4,1 %	5,1 %	8,7 %	5,6 %
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring(B)	98,1 %	97,6 %	99,2 %	99,5 %	97,1 %	97,1 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO(B)	59,8 %	55,4 %	72,9 %	61,5 %	57,0 %	53,6 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223)	524 296	562 536	514 155	428 061	642 024	530 385
						24 452 654

Ståstedanalyse 1

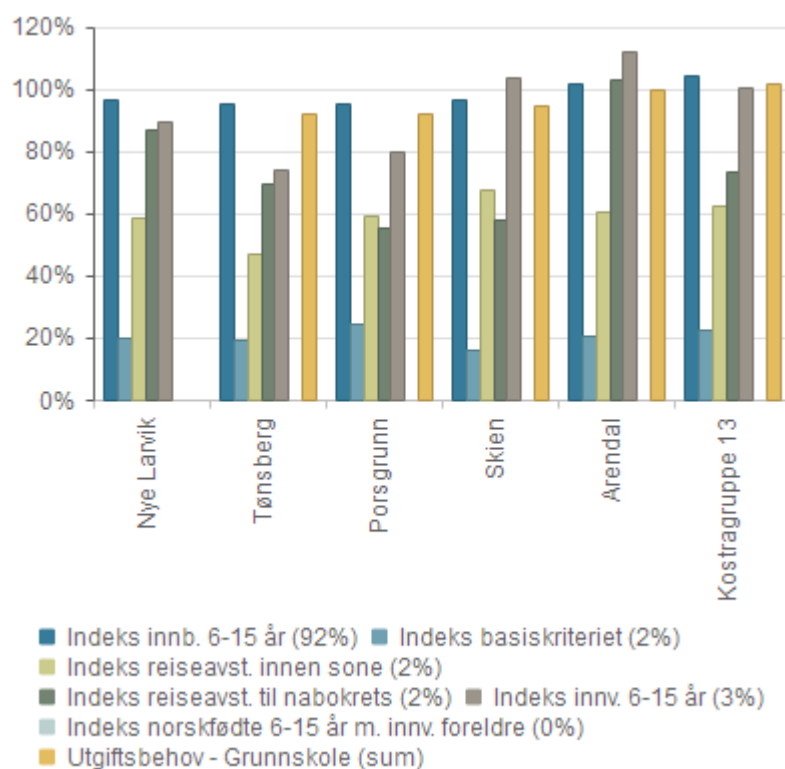
	Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	Korr. Bto. dr.utg. til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss
Nye Larvik		
Tønsberg	13,8 %	13 046,4
Porsgrunn	11,1 %	14 789,4
Skien	12,9 %	11 428,9
Arendal	18,7 %	12 652,9
Kostragruppe 13	14,4 %	11 014,8

Ståstedanalyse 2

	Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	Korr. Bto. dr.utg. til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker
Nye Larvik		
Tønsberg	69,4 %	34 162,0
Porsgrunn	58,3 %	31 060,7
Skien	54,3 %	29 305,3
Arendal	48,8 %	30 793,8
Kostragruppe 13	60,4 %	28 686,9

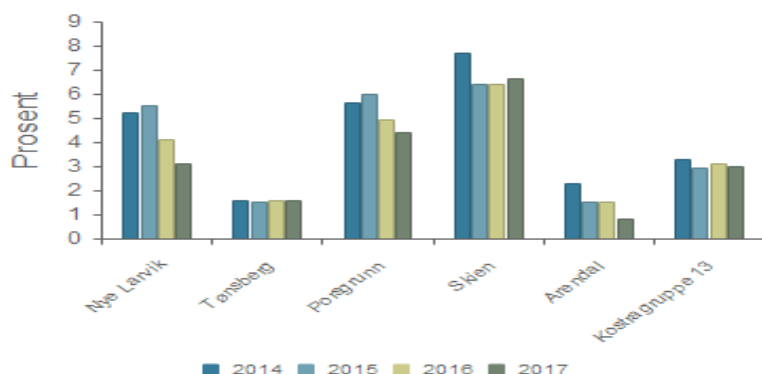
Utgiftsbehov og kriteriedata

	Nye Larvik	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Indeks innb. 6-15 år (92%)	96,7 %	95,5 %	95,1 %	96,7 %	101,5 %	104,3 %
Indeks basiskriteriet (2%)	19,8 %	19,3 %	24,2 %	16,1 %	20,4 %	22,5 %
Indeks reiseavst. innen sone (2%)	58,7 %	47,2 %	59,1 %	67,7 %	60,5 %	62,5 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (2%)	87,0 %	69,3 %	55,2 %	57,7 %	103,2 %	73,4 %
Indeks innv. 6-15 år (3%)	89,6 %	74,2 %	79,9 %	103,6 %	111,7 %	100,3 %
Indeks norskfødte 6-15 år m. innv. foreldre (0%)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Utgiftsbehov - Grunnskole (sum)	0,0 %	92,3 %	92,2 %	94,4 %	99,8 %	101,4 %

Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	5,2 %	5,5 %	4,1 %	3,1 %
Tønsberg	1,6 %	1,5 %	1,6 %	1,6 %
Porsgrunn	5,6 %	6,0 %	4,9 %	4,4 %
Skien	7,7 %	6,4 %	6,4 %	6,6 %
Arendal	2,3 %	1,5 %	1,5 %	0,8 %
Kongsrud 13	3,3 %	2,9 %	3,1 %	3,0 %

Det finnes 3 ulike typer undervisning i forbindelse med elever som snakker flere språk i grunnskolen.

Særskilt norskopplæring - Morsmålsundervisning - Tospråklig fagopplæring

Larvik kommune har ikke ekstra timer til morsmålsundervisning i skolen. Etter kartlegging og vedtak gis særskilt norskopplæring og tospråklig fagopplæring for elever som får ordinær undervisning i klasse.

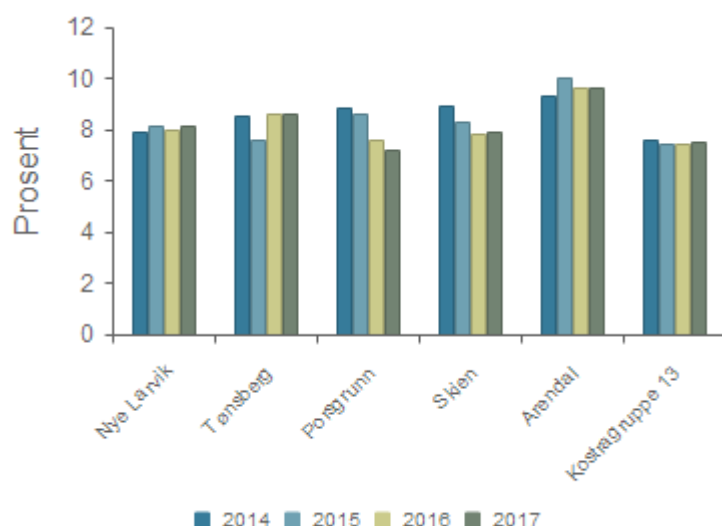
I KOSTRA tall er indikatorer for morsmålsundervisning og tospråklig fagopplæring slått sammen. Det er ingen timer med morsmålsundervisning i Larvik kommune. I ståstedsanalysen er overskrifter som inneholder "morsmålsundervisning" - gjeldende for "tospråklig fagopplæring".

Indikatoren her; "Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring", viser andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring **og tospråklig fagopplæring**. Andelen elever i grunnskolen som får tospråklig fagopplæring har vært kraftig redusert i Larvik kommune. Tidligere Lardal kommune har 0% og tidl. Larvik kommune har 3,3%.

Det er færre elever i 2017 som har vedtak (-51 stk), og men flere timer totalt sett (+582). Verdensmesteren, er en avdeling som har tospråklig fagopplæring til *alle* sine elever. Det er altså færre elever som mottar tospråklig fagopplæring, og en reduksjon i andelen av elever. Verdensmesterens elever er i samme periode redusert med 14 elever. Tospråklig fagopplæring har dermed økt læringsutbytte i 2017, slik at elevene raskere kan gå over i ordinær norskundervisning. Larvikskolen har også hatt stor fokus på inkludering av elever som har vært lenge i landet i ordinær undervisning.

Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	7,9 %	8,1 %	8,0 %	8,1 %
Tønsberg	8,5 %	7,6 %	8,6 %	8,6 %
Porsgrunn	8,8 %	8,6 %	7,6 %	7,2 %
Skien	8,9 %	8,3 %	7,8 %	7,9 %
Arendal	9,3 %	10,0 %	9,6 %	9,6 %
Kostragruppe 13	7,6 %	7,4 %	7,4 %	7,5 %

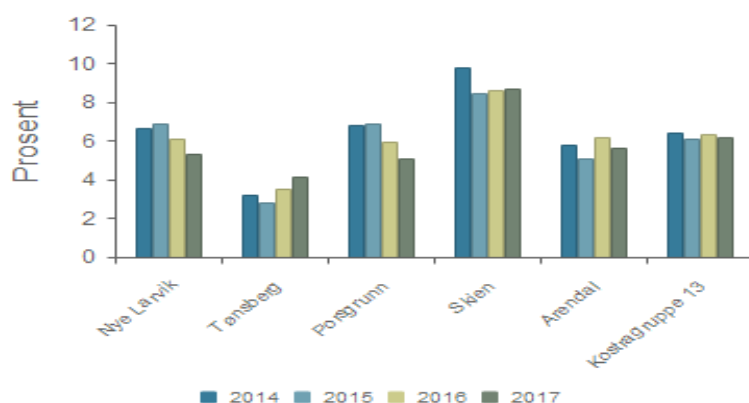
Andelen elever som får spesialundervisning har vært stabilt rundt 8% i Larvikskolen de siste årene. Det er lavere enn andre sammenligningskommuner utenom Arendal og Tønsberg, men høyere enn Kostragruppe 13.

Larvikskolens fokus på tilpasset opplæring har gitt resultater i form av andel elever som får spesialundervisning. Det har vært et samarbeid mellom skolene og PP-tjenesten for å finne gode prosesser, og flyttet fokus fra spesialundervisning til tilpasset opplæring (TPO).

Skolene har fått kompetanseheving til ledelse og ansatte, for å identifisere og iverksette effektive systemrettede tiltak som vil gi bedre tilpasset opplæring. Forskning viser at spesialundervisning i seg selv ikke vil fremme elevens læringsutbytte, men at det vil ha størst effekt med bedre fellesundervisning og tilpasset opplæring som foregår i klassen.

Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	6,6 %	6,9 %	6,1 %	5,3 %
Tønsberg	3,2 %	2,8 %	3,5 %	4,1 %
Porsgrunn	6,8 %	6,9 %	5,9 %	5,1 %
Skien	9,8 %	8,4 %	8,6 %	8,7 %
Arendal	5,8 %	5,1 %	6,2 %	5,6 %
Kostragruppe 13	6,4 %	6,1 %	6,3 %	6,2 %

Det finnes, som nevnt, 3 ulike typer tilrettelagt undervisning i forbindelse med elever som snakker flere språk i grunnskolen.

Særskilt norskopplæring - Morsmålsundervisning - Tospråklig fagopplæring

Indikatoren her viser andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring. Særskilt norskopplæring gjelder elever som følger læreplan i grunnleggende norsk, og dermed følger egen fagplan i norsk. Det er basert på vedtak om antall timer.

Koordinering av særskilt norskopplæring gjøres fra Verdensmesteren. En samlet oversikt over kommunens totale behov gir et overblikk over hvor det er behov for kunnskap til å gjøre elevens læringsutbytte bedre. Nærheten til elevene som har behov for særskilt norskopplæring gjør også at Verdensmesteren kan være tettere på vurderingen av når elevene er klare for å fortsette videre i ordinær norskundervisning.

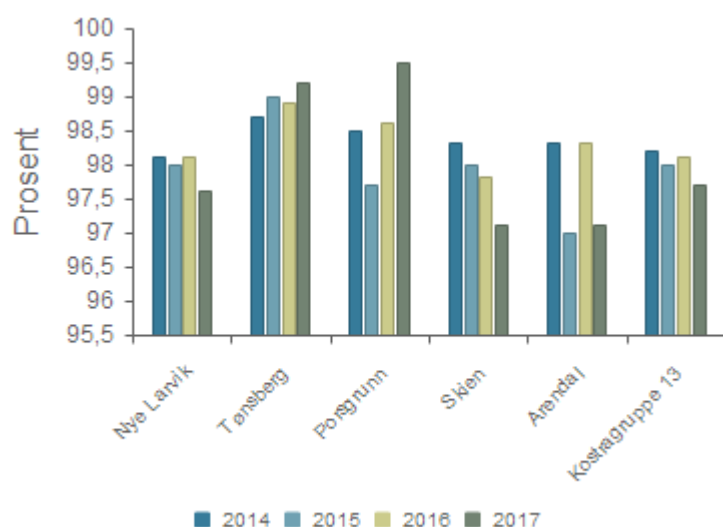
Andelen elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring har siden 2015 vært sterkt redusert i tidl. Larvik kommune. Verdensmesteren, er en avdeling som har særskilt norskopplæring til *alle* sine elever. Antall elever på Verdensmesteren er redusert fra 2016 til 2017. Andel elever som får særskilt norskopplæring vil naturlig nok variere sammen med elevtallet på VM.

Antall elever fra de to tidligere kommunene er totalt redusert med 42 elever fra 2016, antall årstimer er redusert med 3.885 i samme periode.

Larvikskolen arbeider mot økt læringsutbytte for elevene med særskilt norskopplæring, slik at elevene raskere kan følge ordinær undervisning i sin nærscole.

Dekningsgrad - Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	98,1 %	98,0 %	98,1 %	97,6 %
Tønsberg	98,7 %	99,0 %	98,9 %	99,2 %
Porsgrunn	98,5 %	97,7 %	98,6 %	99,5 %
Skien	98,3 %	98,0 %	97,8 %	97,1 %
Arendal	98,3 %	97,0 %	98,3 %	97,1 %
Kostragruppe 13	98,2 %	98,0 %	98,1 %	97,7 %

Larvikskolens andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring har vært rundt 98% siden 2014. Den har vært omtrent på nivået i Kostragruppe 13.

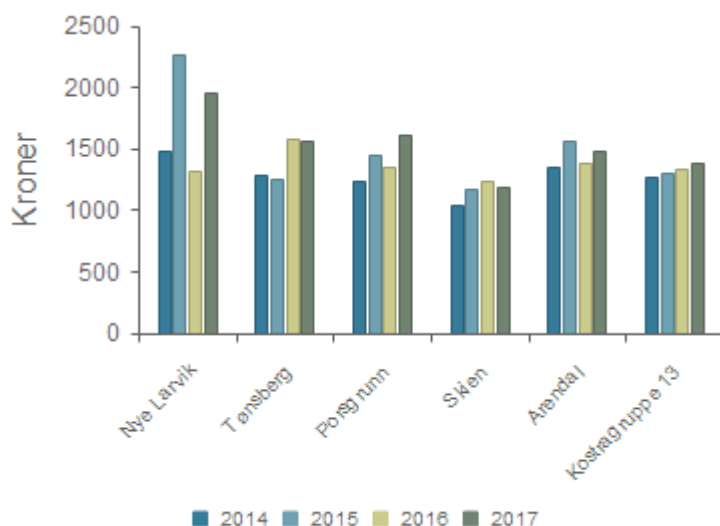
Larvik kommune ser at 4 elever ikke ble registrert på videregående opplæring høsten etter de sluttet i 10. klasse. I 2016 var tallet 3 elever.

Larvikskolen har fokus på overgangene i skolen. Arbeidet med RPHO (Regional Plan for Helhetlig Opplæringsløp) vektlegges. Ungdomsskoler har utdannede rådgivere, og bruker faget Utdanningsvalg og karriereveiledning. Kommunen har et godt samarbeid med NAV i dette arbeidet.

Kommunen fortsetter å arbeide mot at andel med direkte overgang skal bli enda bedre.

Produktivitet - Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	1 489	2 258	1 320	1 948
Tønsberg	1 284	1 254	1 580	1 568
Porsgrunn	1 233	1 446	1 346	1 610
Skien	1 040	1 175	1 239	1 188
Arendal	1 358	1 566	1 375	1 474
Kostragruppe 13	1 263	1 306	1 335	1 389

Indikatoren viser driftsutgifter i kroner til undervisningsmateriell per elev.

Fra 2016 til 2017 er utgiftene til undervisningsmateriell og inventar og utstyr økt med kr 779 per elev. Korr bruttoutgifter per elev (202) totalt er økt med kr 2.134; 36% av økningen er relatert til undervisningsmateriell og inventar.

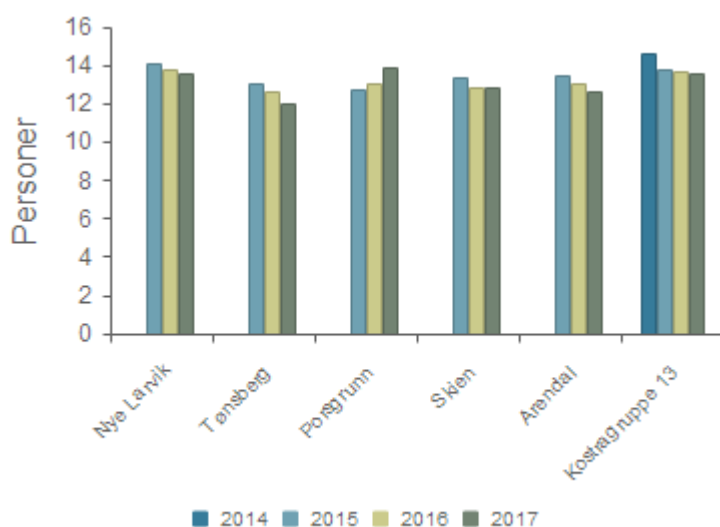
Larvikskolen ligger klart høyest i forhold til utgifter knyttet til undervisningsmateriell blant sammenligningskommunene, og vesentlig høyere enn Kostragruppe 13.

Undervisningsmateriell inkluderer blant annet undervisningsmateriell, arbeidsmaterialer til sløyd og håndarbeid, matvarer til bruk i undervisningen, bøker til skolebibliotek, lek og sysselsettingsmateriell og materiell til musikkundervisning. Kommunestyret i tidl. Larvik kommune har gjennom bevilgninger i vedtak-084/13 (kr. 5,35 mill), Strategidokument 2015-2018 (kr. 1 mill) og 1,5 mill i forbindelse med årsrapport 2016 (KST-069/17) økt midler til undervisningsmateriell. Elevene har fått mye oppdatert undervisningsmateriell.

Larvikskolen har hatt stor satsningen på Digitalt hamskifte i skolen, og iPad til alle elevene fra høsten 2017 gjør standarden ytterligere skjerpet. Larvik kommune har prioritert ekstra midler til dette, jf. KST-280/16 kr 3 mill fra 2017, og ytterligere kr 2 mill fra 2018.

Produktivitet - Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		14,1	13,8	13,5
Tønsberg		13,0	12,6	12,0
Porsgrunn		12,7	13,0	13,9
Skien		13,3	12,8	12,8
Arendal		13,4	13,0	12,6
Kostragruppe 13	14,6	13,8	13,7	13,5

Gruppestørrelse 1-4

Utgangspunktet for indikatorene er å gi et inntrykk av størrelsen på undervisningsgruppene i skolen, ved å se på forholdet mellom elevtimer og lærertimer. Selv om antall elever i en gitt undervisningssituasjon vil variere innenfor den enkelte skole og det enkelte årstrinn, gir indikatoren et bilde av hvor mange elever som i gjennomsnitt befinner seg i undervisningssituasjonen til den enkelte lærer.

Indikatorene er således mer valide som mål på lærertetthet enn den tidligere brukte indikatoren for gjennomsnittlig klassestørrelse. Larvikskolens gruppestørrelse har hvert år vært redusert.

Reduksjon i gruppestørrelse, er et tegn på høyere lærertetthet i skolen. Det er helt i tråd med nasjonale krav og tilskudd som ønsker fokus på, og endring i pedagogtettheten for å gi mer undervisning til elevene.

Fra høsten 2015 fikk Larvik kommune også tilskudd fordi lærertettheten på småtrinnet (1.-4.trinn) er over landsgjennomsnittet, og staten ønsker å redusere antall elever per lærer. Tilskuddet i 2017 utgjorde kr 9,5 mill.

Gruppestørrelse 8-10

Fordi Larvik kommunes ungdomsskoler i skoleåret 2011-2012 hadde høy gruppestørrelse i ordinær undervisning, og grunnskolepoeng under snittet for landet fikk kommunen et stort tilskudd fra

Utdanningsdirektoratet for å øke lærertettheten i ungdomstrinnene, jf. tilskudd kr 5,8 mill i 2017.

Tilskuddet ble avsluttet etter skoleåret 2016/2017, men KST-189/13 (kr 3,5 mill) og KST-280/16 (kr 6,15 mill) gjorde det mulig å videreføre høy pedagogtetthet på ungdomstrinnet i Larvikskolen også etter at tilskuddet ble avsluttet.

Fokus på økt lærertetthet på ungdomstrinnet i Larvikskolen blir meget synlig til sammenligning mot nabokommunene Porsgrunn og Sandefjord (2017-). Disse har særlig dramatiske endringer i gruppestørrelsen for ungdomstrinnet fra 2017, ettersom antall lærere ble redusert etter statlig tilskudd ble avsluttet.

Larvikskolen har meget god dekning av lærere på ungdomstrinnet, og mer enn oppfyller lærernormen som innføres høsten 2018.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev(B)

Gruppert per kommune

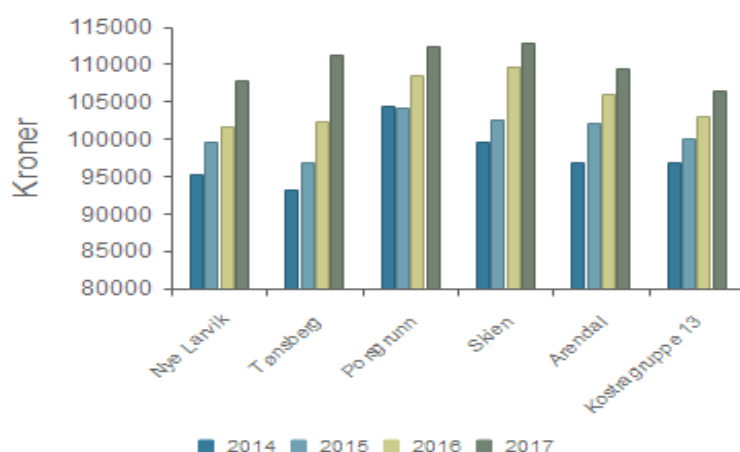

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	81 554	85 064	86 723	89 636
Tønsberg	77 720	81 130	85 223	88 843
Porsgrunn	86 081	87 486	91 414	95 133
Skien	79 818	83 579	88 980	91 097
Arendal	80 810	85 928	86 660	92 184
Kostragruppe 13	79 667	81 850	84 517	87 548

Korrigerte brutto driftsutgifter per skoleelev (202) i Larvik kommune er lavere enn alle sammenligningskommunene. Det er noe høyere enn Kostragruppe 13 i 2017. Larvikskolen bruker feks kr 5.621 mindre per elev enn Porsgrunn kommune per år. Utgiftene har økt relativt stabilt de siste fire årene.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per (B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	95 355	99 515	101 549	107 846
Tønsberg	93 136	96 833	102 331	111 256
Porsgrunn	104 360	104 083	108 584	112 466
Skien	99 588	102 615	109 551	112 904
Arendal	96 857	102 000	106 042	109 455
Kostragruppe 13	96 963	99 960	103 079	106 516

Indikatoren viser utgift i kroner for å produsere en skoleplass i grunnskole.

Larvik kommune har hatt en økning i brutto driftsutgifter til grunnskole per elev, med en jevn stigning fra 2013 til 2016. I 2017 var det en større endring. Andre kommuner har i samme periode også økt sine utgifter totalt sett, og fram til 2017 har Larvik kommune vært kommunen som bruker minst penger per elev i grunnskolen. Hensyntas utgiftsbehovet for grunnskole, skulle Larvikskolen vært noe lavere enn Sandefjord, men på linje med Skien.

Av disse pengene per elev, bruker Larvik kommune 95% til lønnsutgifter (202,222), bla fordi over 90% av lærerne har høyskole- og pedagogisk utdanning. Andelen har vært stigende i flere år. Videre har Larvik kommune relativt høye utgifter til skoleskyss. Larvik kommune er en meget langstrakt kommune, og kommunen har relativt mange elever med skoleskyss samtidig som utgift per elev med skyss er relativt høy.

Økning i utgifter per elev må sees i sammenheng med satsning på skolen, både fra statsbudsjett, kommunale vedtak og lokalt i virksomhet skole.

Kommunen og virksomheten har hatt fokus på kvalitet i skolen (KST-147/10), bedre verktøy til barna, nye lærebøker (KST-084/13), hjelpemidler til dysleksi (KST-113/13), økt interesse for vitenskap (KST-031/13), samt tidlig innsats småtrinn (KST-189/13). Staten har hatt stor fokus på økt lærertetthet, både for ungdomstrinn og småtrinn, med tilskudd på henholdsvis kr 5,8 mill. og 9,5 mill. i 2017. Ellers er videreutdanning av lærere et stort fokusområde, med tilskudd kr 4 mill i 2017.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	30 005	29 963	31 626	34 188
Tønsberg	24 665	26 592	31 379	31 587
Porsgrunn	31 817	30 528	30 396	32 461
Skien	25 362	25 766	27 613	29 270
Arendal	29 881	32 288	29 348	30 760
Kostragruppe 13	26 349	26 203	27 882	28 838

Indikatoren viser utgift i kroner per benyttet SFO plass i kommunen.

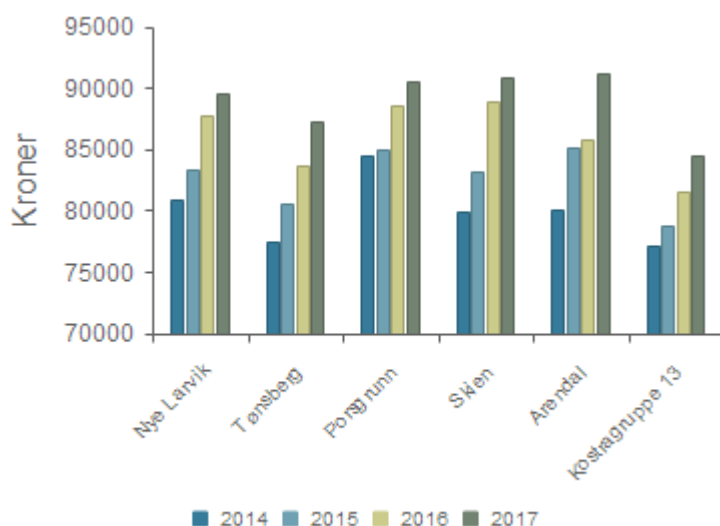
Indikatoren inkluderer ikke foreldrebetaling, og viser dermed alle utgifter per benyttet SFO plass, både kommunal andel og foreldrenes andel. Den kommunale andelen av dette er relativ stor, på bakgrunn av kommunens tilbud om graderte satser.

Larvik kommune ligger i 2017 blant de tre kommunene med høyest utgift per SFO plass, blant sammenligningskommunene.

Larvik kommunes SFO ordninger er i utgangspunktet helt foreldrefinansiert, jf. KST-082/08. Det er et prinsipp som benyttes fullt ut i budsjetteringene til SFO enhetene. Larvik kommunes sosiale profil og prioriteringer skaper ulikheter i sammenligningsgrunnlaget mot andre kommuner. Prioriteringene medfører utgifter, knyttet til barn med spesielle behov (kr 3,4 mill), graderte satser (kr 1,95 mill), og søskenmoderasjon (kr 0,9 mill i 2017).

Produktivitet - Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	80 860	83 360	87 761	89 485
Tønsberg	77 504	80 621	83 640	87 307
Porsgrunn	84 546	85 006	88 597	90 507
Skien	79 953	83 159	88 834	90 776
Arendal	80 087	85 208	85 816	91 124
Kostragruppe 13	77 097	78 837	81 599	84 411

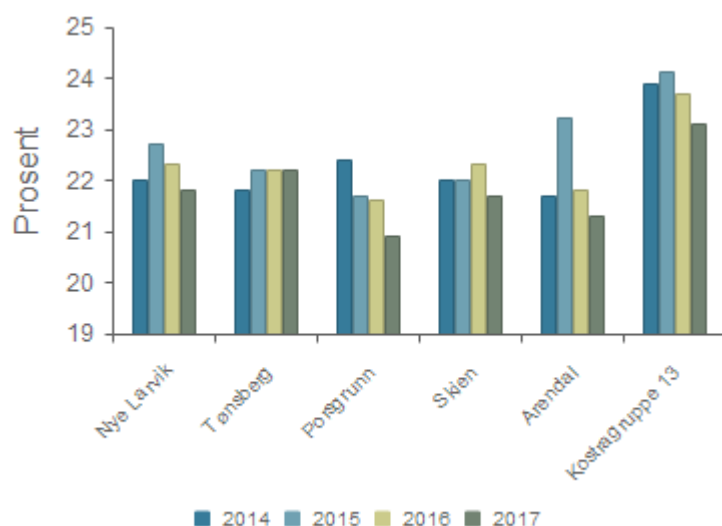
Larvikskolen har økt lønnsutgiftene per elev i perioden. Lønnsutgifter totalt (inkl. bygg; 202, 222, 223) har økt kr 1.993 i perioden. Larvik ligger noe over gjennomsnittet i Kostragruppe 13.

Larvikskolen bruker likevel minst per elev blant sammenligningskommunene. Lave utgifter per elev er også synlig ved at "*korrigerte brutto driftsutgifter per elev (202, 222, 223)*" er lavest blant sammenligningskommunene.

Larvikskolen brukte 92,3% av driftsutgifter til lønn (skoleporten, 2016). Andelen brukt til lønn har vært sterkt økt siden 2014 (89,1%), og trenden ser ut til å fortsette i 2017. Utover lønnsutgifter, er undervisningsmateriell prioritert, jf. "*driftsutgifter til undervisningsmateriell*".

Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgif(B)

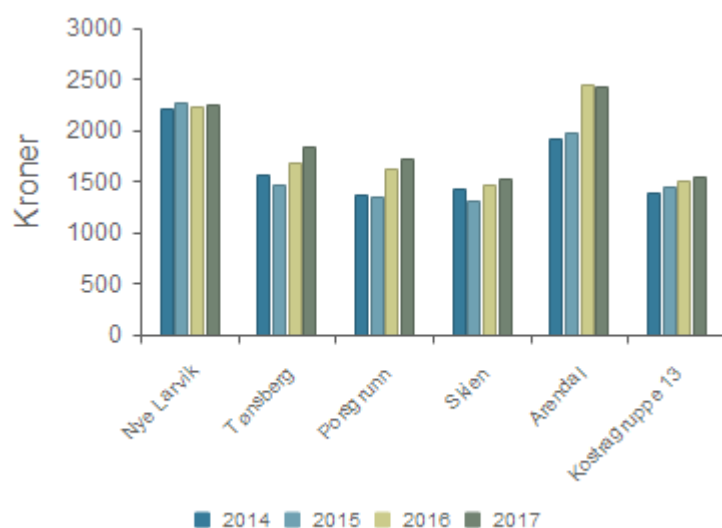
Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	22,0 %	22,7 %	22,3 %	21,8 %
Tønsberg	21,8 %	22,2 %	22,2 %	22,2 %
Porsgrunn	22,4 %	21,7 %	21,6 %	20,9 %
Skien	22,0 %	22,0 %	22,3 %	21,7 %
Arendal	21,7 %	23,2 %	21,8 %	21,3 %
Kostragruppe 13	23,9 %	24,1 %	23,7 %	23,1 %

Utgiftene brukt til grunnskolesektor, i forhold til kommunens totale utgifter målt i prosent har økt noe siden 2014 i Larvik kommune. I 2015 økte andelen av kommunens totale utgifter brukt til skole, bla med bakgrunn i Larvikskolenes merforbruk i 2015, og er ikke nødvendigvis en indikasjon på endret prioritering i kommunen dette året.

Tidligere Larvik kommune har i forhold til sammenlignbare kommuner vært kommunen med lavest andel utgifter til grunnskolesektor, relativt sett i forhold til kommunens totale utgifter. I 2017 er andelen av Larviks totale driftsutgifter brukt til skole, sammen med Tønsberg, høyest i sammenligningsgruppen. Alle kommunene i gruppen bruker lavere andel av driftsutgiftene til skolesektoren enn gjennomsnittet i Kostragruppe 13.

Prioritet - Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år(B)**Gruppert per kommune**

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	2 217	2 276	2 233	2 251
Tønsberg	1 559	1 456	1 678	1 841
Porsgrunn	1 357	1 354	1 626	1 725
Skien	1 425	1 306	1 461	1 530
Arendal	1 910	1 981	2 443	2 423
Kostragruppe 13	1 388	1 454	1 512	1 551

Larvik har relativt høye nettoutgifter til skoleskyss (223), og ligger over alle sammenligningskommunene i 2017, med unntak av Arendal. Pris per elev som faktisk får skyss er noe redusert i 2017 for Larvik mens antallet elever med skyss har økt.

Barnehage

Barnehagesektoren i Larvik kommune omfatter både kommunale og private barnehager, samt fellestjenester for alle barnehager som spesialpedagogiske vedtak og åpen barnehage, og mellomoppgjør med andre kommuner og redusert foreldrebetaling i alle barnehager.

Utgifter til barnehagesektoren i Larvik kommune er redusert fra 2015, både som andel av kommunens totale utgifter og i kronebeløp. Dette er i hovedsak relatert til utgifter i kommunale barnehager (-8,5 mill), mens utgifter til private barnehager er økt (+6 mill). Budsjettøkning til private barnehager er på bakgrunn av KST 280/16 og KST-103/17. Reduksjon i kommunale barnehagers budsjetter er gjort i flere omganger etter strukturelle endringer, jf, KST-190/14, KST-280/16.

Larvik har per 15.12.17 totalt 22 kommunale barnehager, herav 5 åpne barnehager. Totalt er det 25 tilskudsberettigede private barnehager i kommunen, herav 2 åpne og 2 familiebarnehager.

Totalt antall barn med barnehageplass var 2.136.

Larvik kommune har synkende barnetall i barnehagealder (227 barnehageplasser siden 2012). Dette kan gi kapasitetsutfordringer, i form av overkapasitet i enkelte barnehager. Hvorvidt dette vil gi størst utslag i kommunale eller private barnehager, varierer fra år til år.

Larvik kommunes andel av barn i kommunale barnehager er redusert i perioden. Larvik har en høyere andel barn i kommunale barnehager enn sammenligningskommunene, med unntak av Tønsberg.

Korrigerte brutto driftsutgifter er redusert med kr 10,8 mill, antall innbyggere i barnehagealder i Larvik kommune er i samme periode redusert med 31. Dermed vil utgift per barn øke, når antall barnehager og tilgjengelig kapasitet ikke er endret.

Kostnader til redusert foreldrebetaling i alle barnehager utgjør kr 7,8 mill. Larvik kommune tilbyr ordninger utover de nasjonale minstekravene til redusert foreldrebetaling, og vil dermed ha noe høyere utgifter til barnehager enn kommuner uten disse ordningene.

For analyser av data vil det i hovedsak være viktig å sammenligne med seg selv; Larvik kommune i ulike år. Når kommunen sammenligner med seg selv, vil *satsninger* kombinert med *utgifter* synliggjøres med nytt *resultat*.

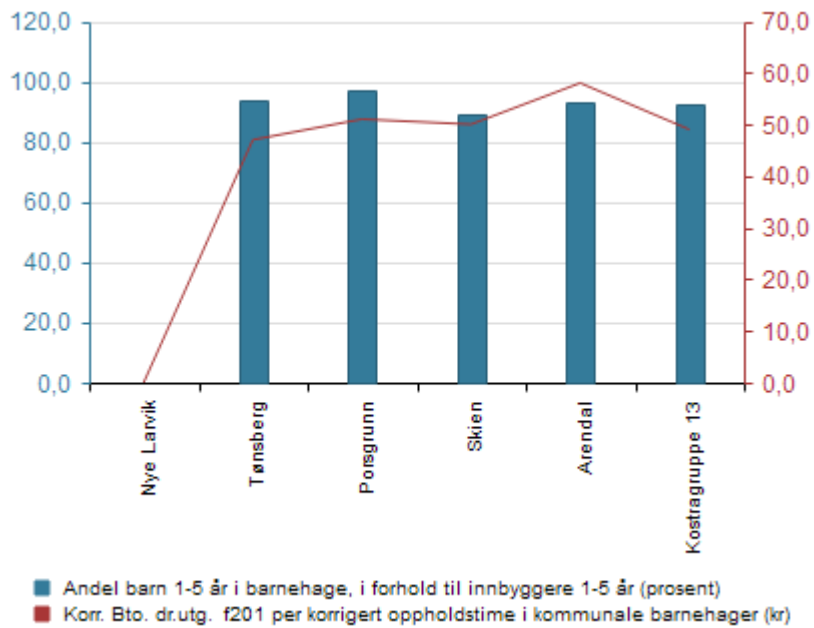
Utover dette kan kommunen sammenligne seg med andre, men da også ta høyde for andre variabler som påvirker utgiftene og resultatene. Kommunen utgiftsbehov til de aktuelle tjenestene vil variere basert på kommunens sammensetning av innbyggere i aktuell aldersgruppe. Larvik er, med tanke på *delkostnadsnøkkel til barnehage* (korrigert for objektivt utgiftsbehov = 0,8605), egentlig nærmest til å sammenligne seg med feks Ringsaker eller Rygge kommune (som ikke inngår i kommunens sammenligningsgrunnlag). Til sammenligning har Arendal 0,9435 (høyere utgiftsbehov), Porsgrunn 0,8776 (lavere utgiftsbehov), Skien 0,9221 (høyere utgiftsbehov).

Vedrørende regnskapstekniske detaljer:

Det gjøres oppmerksom på at indikatorer som forteller noe om utgift per barnehageplass i kommunal barnehage, også inkluderer utgifter til barn med ekstra oppfølging, samt utgifter til åpen kommunale barnehager. Til tross for at utgifter til barn med ekstra oppfølging også gjelder private barnehager, og antall barn i åpne kommunale barnehager ikke er hensyntatt.

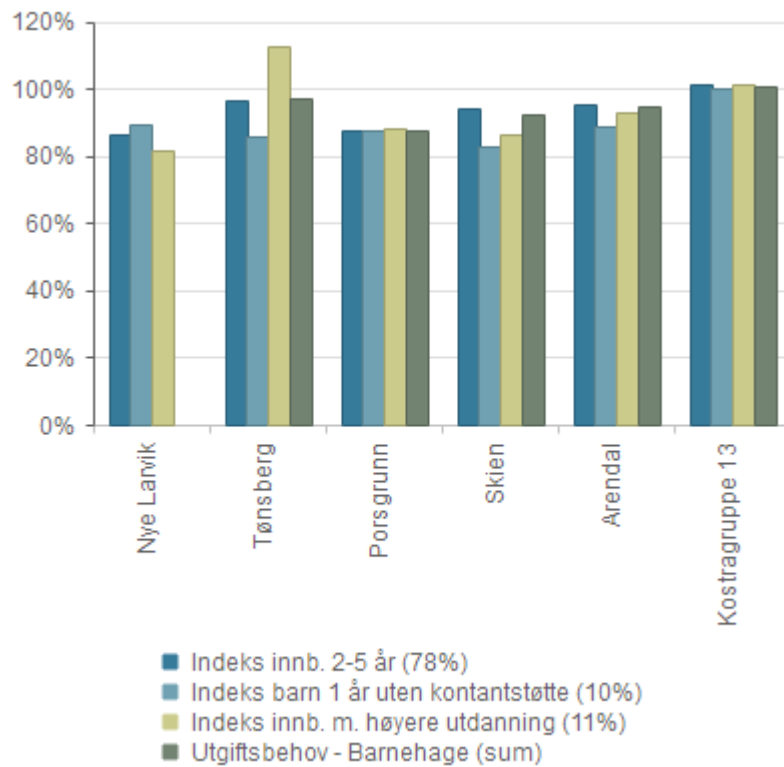
	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13	
Prioritet							
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter(B)	13,6 %	12,7 %	14,9 %	12,8 %	13,5 %	15,0 %	15,4 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager(B)	135 434	139 602	137 210	142 777	135 350	152 534	142 507
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage(B)	132 638	136 432	124 462	135 987	132 364	160 674	136 358
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstid (kr)(B)	62	64	58	64	62	76	64
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager(B)	13 115	13 112	13 119	13 321	13 638	12 245	13 223
Dekningsgrad							
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år(B)	8,4 %	6,8 %	4,3 %	6,8 %	4,6 %	7,3 %	5,2 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år(B)	81,8 %	82,4 %	86,5 %	87,6 %	79,5 %	85,1 %	83,6 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år(B)	94,4 %	94,7 %	97,9 %	103,3 %	95,2 %	98,2 %	97,4 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage(B)	46,1 %	44,1 %	62,8 %	33,4 %	42,0 %	25,6 %	40,2 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass(B)	14,8 %	15,8 %	14,7 %	12,1 %	19,7 %	16,5 %	17,3 %
Kvalitet							
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)(B)	6,9	6,7	5,0	5,6	5,2	5,8	5,4

Ståstedanalyse 1

	Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	Korr. Bto. dr.utg. f201 per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager (kr)
Nye Larvik		
Tønsberg	93,5 %	47,0
Porsgrunn	97,1 %	51,0
Skien	89,2 %	50,0
Arendal	93,2 %	58,0
Kostragruppe 13	92,1 %	49,0

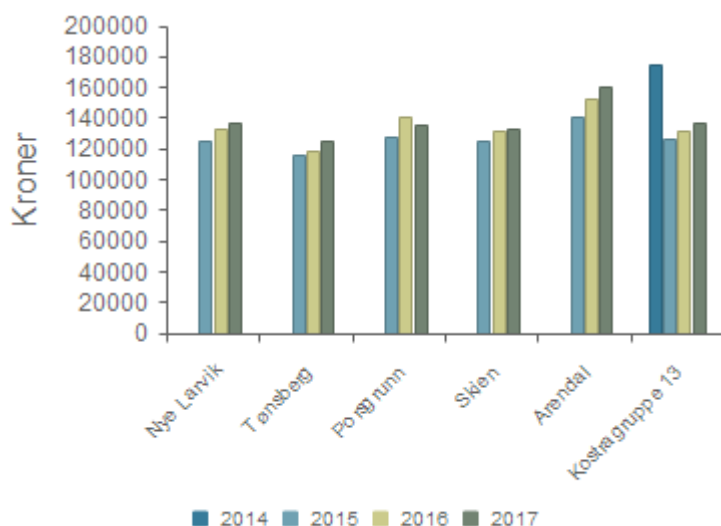
Utgiftsbehov og kriteriedata

	Nye Larvik	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Indeks innb. 2-5 år (78%)	86,2 %	96,5 %	87,7 %	94,3 %	95,3 %	101,5 %
Indeks barn 1 år uten kontantstøtte (10%)	89,6 %	85,7 %	87,7 %	83,0 %	89,0 %	99,8 %
Indeks innb. m. høyere utdanning (11%)	81,7 %	112,6 %	88,2 %	86,2 %	92,7 %	101,2 %
Utgiftsbehov - Barnehage (sum)	0,0 %	97,2 %	87,8 %	92,2 %	94,4 %	100,9 %

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		125 559	132 638	136 432
Tønsberg		115 648	118 064	124 462
Porsgrunn		127 746	140 867	135 987
Skien		124 520	131 721	132 364
Arendal		140 747	152 129	160 674
Kostragruppe 13	173 975	126 331	132 101	136 358

Indikatoren skal vise utgift for å produsere en barnehageplass i kommunal barnehage.

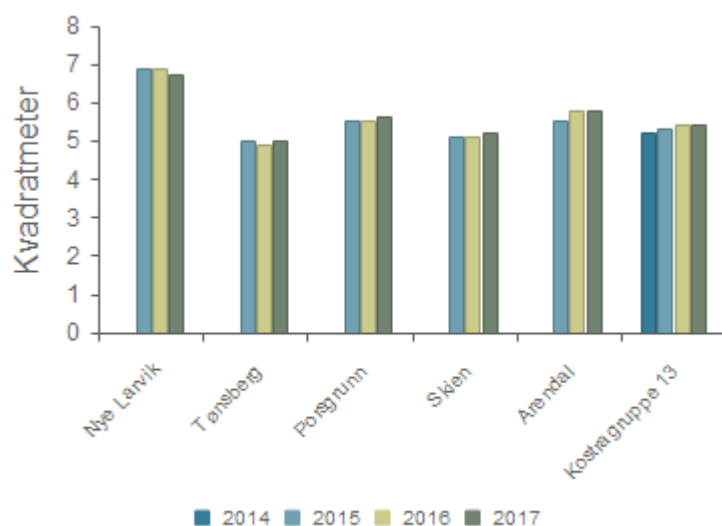
Indikatoren viser regnskapsteknisk likevel ikke utgiftene knyttet direkte til barn i Larviks kommunale barnehager. Den tar hensyn til alle regnskapsførte utgifter i barnehagesektoren, med unntak av direkte tilskudd til private barnehager (ordinært driftstilskudd og tilskudd for spes.vedtak). Den inkluderer dermed også utgifter knyttet til *fellestjenester* for kommunale og private barnehager; som tiltak til minoritetsspråklige barn og barn med spesielle utfordringer som har vedtak etter barnehageloven.

Indikatoren tar videre hensyn til utgifter knyttet til barn i åpen kommunal barnehage, men inkluderer ikke barn fra åpen barnehage i antall barn.

Korrigerte brutto driftsutgifter er redusert med 8 mill, antall barn i kommunale barnehager er i samme periode redusert med 53. Larvik kommune har hatt noe økning i brutto driftsutgifter per barn (totalt kr 16.111 på fire år); 10 % økning i perioden. Kommunen har hatt høyere utgifter enn Kostragruppe 13 fram til 2015, men er nå lavere enn Kostragruppe 13. Tønsberg kommune skiller seg ut blant sammenligningskommunene i negativ retning, mens Arendal skiller seg ut i positiv retning. Arendal har hatt en sterk vekst i utgifter (23%) per barn i kommunal barnehage i hele perioden, og fortsetter trenden i 2017.

Kvalitet - Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		6,9	6,9	6,7
Tønsberg		5,0	4,9	5,0
Porsgrunn		5,5	5,5	5,6
Skien		5,1	5,1	5,2
Arendal		5,5	5,8	5,8
Kostragruppe 13	5,2	5,3	5,4	5,4

Indikatoren gjelder både kommunale og private barnehager.

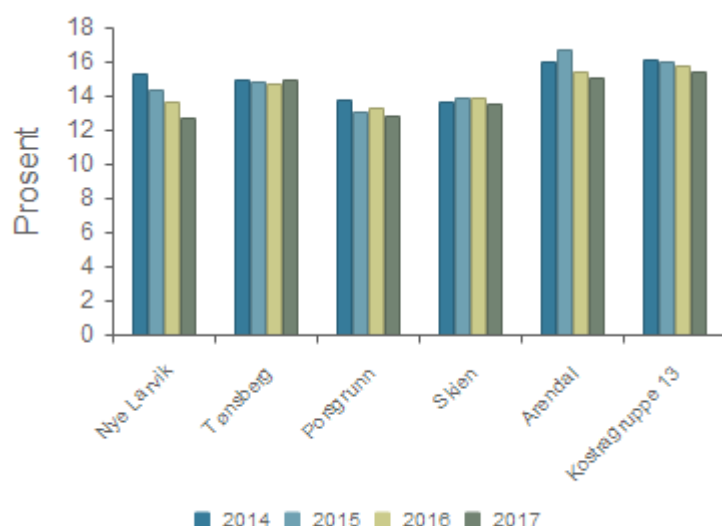
Larvik kommune skiller seg også i 2017 meget klart ut blant kommunene i sammenligningsgruppen, med mye leke- og oppholdsareal per barn. Dette er en sterk indikator på at kommunen har for stor kapasitet i sine barnehager i forhold til etterspørselen (barnetallet).

Larvik kommune har, som nevnt, redusert antall barn i barnehagealder. Det er gjort endringer i driften ved nedleggelse av avdelinger i flere barnehager, både private og kommunale. Stengte avdelinger vil derimot *ikke* påvirket godkjent areal.

Tanum barnehage ble avviklet i 2017. Etter at den nye barnehagen på Byskogen blir startet høsten 2018, vil Larvik kommune trolig ha tilstrekkelig areal i forhold til barnetallet. Arealet i barnehagene bør nå stabiliseres, og ikke reduseres ytterligere.

Prioritet - Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	15,2 %	14,3 %	13,6 %	12,7 %
Tønsberg	14,9 %	14,8 %	14,6 %	14,9 %
Porsgrunn	13,7 %	13,0 %	13,3 %	12,8 %
Skien	13,6 %	13,8 %	13,8 %	13,5 %
Arendal	15,9 %	16,7 %	15,4 %	15,0 %
Kostragruppe 13	16,1 %	16,0 %	15,7 %	15,4 %

Larvik kommunes andel av utgifter til barnehagesektoren har vært jevnt synkende. Den er lavere enn alle sammenligningskommuner foruten Porsgrunn, og vesentlig lavere enn Kostragruppe 13. Det betyr at en relativt lav andel av kommunens totale utgifter brukes til barnehagesektoren i Larvik.

I perioden har det vært økning i utgifter til driftstilskudd til private barnehager, mens det har vært reduksjon i utgifter til kommunale barnehager. Foruten kommunens generelle innsparinger er kommunale barnehagers budsjetter redusert med kr 6,7 mill siden 2016. Endringene i kommunale barnehager påvirker tilskudd til private barnehager først etter 2 år.

Samtidig utgjør kostnader til redusert foreldrebetaling i alle barnehager kr 7,8 mill. Larvik kommune tilbyr ordninger utover de nasjonale minstekravene til redusert foreldrebetaling, og vil dermed ha noe høyere utgifter til barnehager enn kommuner uten disse ordningene. Det fremkommer ikke at sammenligningskommunene har tilsvarende ordninger, noe som forsterker forskjellene i kommunens prioritering av barnehagesektoren generelt - foruten betalingssatser til husstander med redusert betaling.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager(B)**Gruppert per kommune**

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	135 091	135 233	135 434	139 602
Tønsberg	121 355	121 346	127 504	137 210
Porsgrunn	135 406	130 568	140 416	142 777
Skien	115 564	119 881	128 952	135 350
Arendal	132 717	142 675	144 849	152 534
Kostragruppe 13	127 439	130 110	136 506	142 507

Indikatoren gjelder både kommunale og private barnehager.

Totalt har netto driftsutgifter til barnehage i tidl. Larvik kommune blitt redusert kr 3 mill fra 2016-2017. Reduksjonen er i stor grad relatert til reduksjon i utgifter til kommunale barnehager, og samtidig økning i tilskudds utbetalinger til private barnehager. Regnskap for kommunale barnehager påvirker tilskuddssatsene 2 år etter regnskapsåret.

Antall innbyggere i barnehagealder i Larvik kommune er i samme periode redusert med 31. Endringen av utgifter per barn er ikke endret mye, ettersom både utgifter totalt og antall barn totalt reduseres.

Indikatoren tar hensyn til alle regnskapsførte utgifter i barnehagesektoren og deler kostnaden på antall innbyggere mellom 1-5 år. Av disse har 89,6%/91,9% barnehageplass i tidl. Larvik/Lardal.

I forhold til andre kommuner, har Larvik kommunes utgift per barn sammenheng med andel barn 0 år i barnehager, ettersom disse barna ikke er inkludert i antall innbyggere i denne indikator. Antall 6-åringer som fortsatt går i barnehage (utsatt skolestart) vil også påvirke utgift per innbygger 1-5 år. Larvik kommune hadde i 2017 totalt fire 6-åringer med barnehageplass, og 53 barn uten rettighet med barnehageplass (født etter 1.9. året før).

Utgiftene til 0-åringer og 6-åringer vil være inkludert i barnehagesektorens forbruk, men fordeling per

barn 1-5 år vil utelate 0-åringene og 6-åringene, og dermed øke utgift per innbygger 1-5 år sammenlignet med kommuner som ikke har like stor andel 0+6-åringene.

Larvik kommune sosiale profil, med muligheter for graderte satser i foreldrebetalingen for barnehageplasser til familier med lav inntekt utgjør også en nettoutgift. I 2016 var kostnaden knyttet til redusert foreldrebetaling totalt kr 7,8 mill. Larvik kommune tilbyr redusert foreldrebetaling utover nasjonale krav, for familier med lav inntekt. Det er ikke kjent at sammenligningskommunene tilbyr tilsvarende ekstra ordning. Dermed vil kommunens sosiale profil ytterligere øke utgift per innbygger, i forhold til sammenlignbare kommuner.

Til tross for disse faktorene er Larvik, med Skien, kommunen med lavest utgift til barnehagesektoren per innbygger 1-5 år, og vesentlig lavere enn Kostragruppe 13. Dette stemmer med indikator for *"netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter"*, og tilsier at *kommunens barnehager har lave utgifter*.

Barnevern

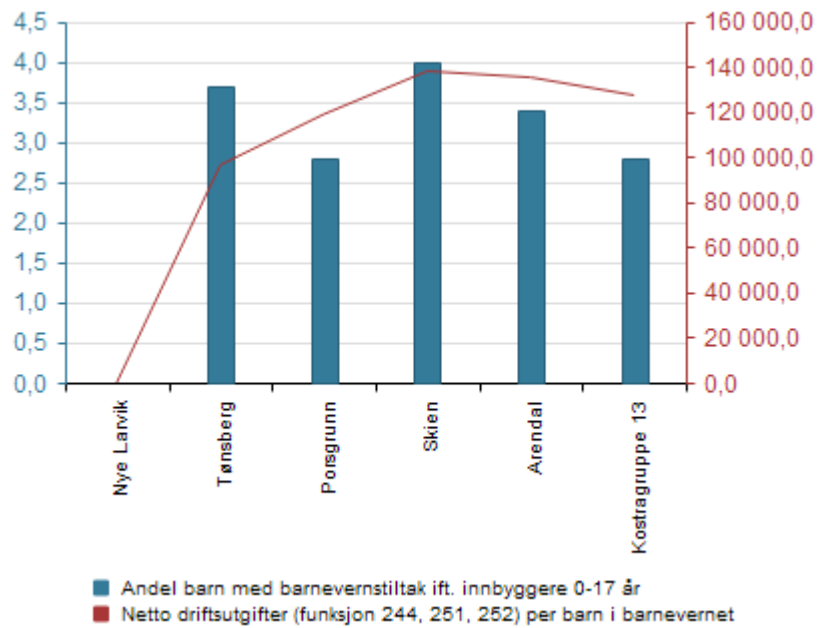
Larvik Kommune har hatt en markant økning i netto driftsutgifter til barnevernstjenesten sammenlignet med foregående år. Denne økningen henger først og fremst sammen med at tidligere år har inntekter knyttet til enslige mindreårige feilaktig vært med i beregningen av nettodriftsutgifter. Ser man på brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten så har det vært en økning sammenlignet med 2016. Denne økningen forklares med at en bolig og lille Gyda ble opprettet i 2016 men helårseffekten av kostnadene slo først inn i 2017. Dette gir økte kostnader i 2017 sammenlignet med 2016. Ser man på omsorgsplasseringene alene så fortsetter trenden med reduserte kostnader knyttet til kostbare tiltak som institusjon og en markant nedgang i beredskapshjem. Det har vært en liten økning i kostnader til de billigere omsorgsplasseringene, som kommunale fosterhjem og annen form for støtte, men denne økningen i kostnader er langt lavere enn de overnevnte besparelsene. Dette er også ventet da tjenesten har et fokus på samarbeid med nettverk og familieråd som metode for å sikre medvirkning, innflytelse og utnyttelse av deres ressurser, som igjen fører til bedre kvalitet på tjenestene samt lavere kostnader til omsorgsplasseringer og da spesielt beredskapshjem.

Larvik ligger høyt blant kommunene i sammenligningsgruppen når man ser på driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet. Larvik kommune har valgt å organisere tjenester knyttet til Enslige mindreårige flyktninger under barnevernet, noe som vil bety at Larvik kommune vil ha høyere kostnader enn kommuner som ikke har valgt en slik organisering. En grundigere analyse av disse forskjellene og årsakene ville vært nyttig.

De siste årene har det vært en stabil lav andel av barn i barnevernstiltak på nivå med de andre kommunene i sammenligningsgruppen men noe høyere enn Kostragruppe 13. Sistnevnte er også forventet da Larvik har levekårsutfordringer på linje med de større byene. Det har vært en nedgang i antall meldinger fra 593 til 552. Videre så har andelen undersøkelser som fører til tiltak gått ned med 8,2 prosentpoeng til 31,3 prosent. Nedgangen må sees i sammenheng med et godt utviklet tiltaksapparat utenfor barnevernstjenesten og satsningen på kartleggingsmøter hvor både privat og offentlig nettverk er samlet for å finne de beste løsningene for familiene. Dette fører til at i mange tilfeller finner ressurser og løsninger utenfor barnevernstjenesten noe som igjen forklarer nedgangen i andel undersøkelser som fører til tiltak.

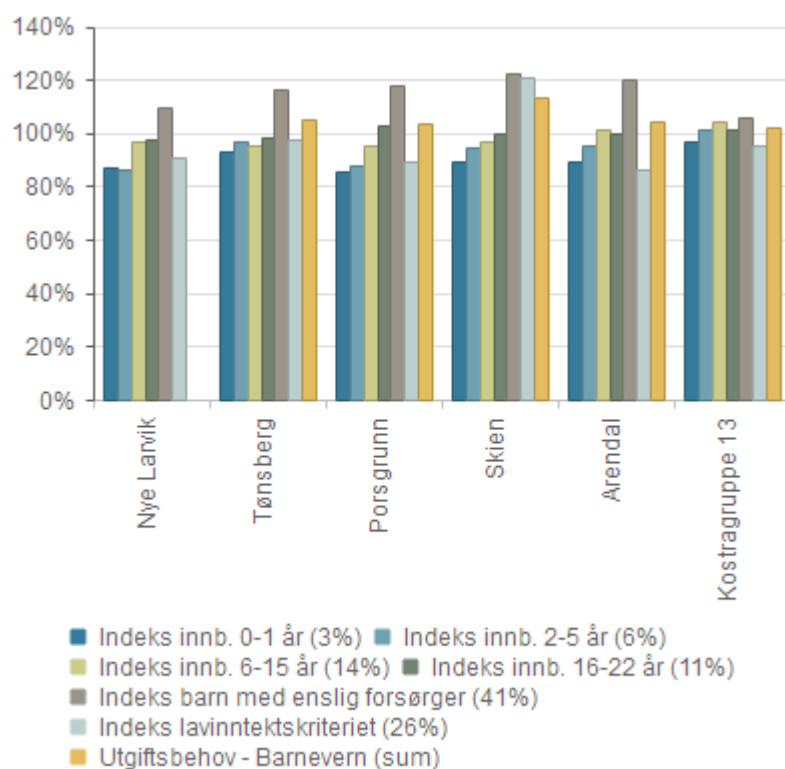
	Nye Larvik 2016	Nye Larvik 2017	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Produktivitet							
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)(B)	60,6 %	73,2 %	59,3 %	65,4 %	70,2 %	63,8 %	59,9 %
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)(B)	8,9 %	5,4 %	10,6 %	7,3 %	8,4 %	14,2 %	10,9 %
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)(B)	30,4 %	21,4 %	30,1 %	27,3 %	21,3 %	21,9 %	29,1 %
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252)(B)	485 500	501 266	455 032	484 386	421 592	401 711	453 275
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)(B)	28 841	25 972	25 254	26 005	25 714	51 019	39 698
Dekningsgrad							
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år(B)	4,8 %	5,7 %	6,5 %	4,9 %	4,7 %	5,1 %	4,7 %
Kvalitet							
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år(B)	5,0	5,5	5,2	9,1	5,2	4,5	4,7
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Barnevern Bto. dr.utg. Beløp (1000 kr)	151 744	153 992	129 790	114 010	158 735	125 464	5 117 429

Ståstedanalyse 1

	Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet
Nye Larvik		
Tønsberg	3,7 %	96 289
Porsgrunn	2,8 %	118 721
Skien	4,0 %	137 813
Arendal	3,4 %	135 060
Kostragruppe 13	2,8 %	127 155

Utgiftsbehov og kriteriedata

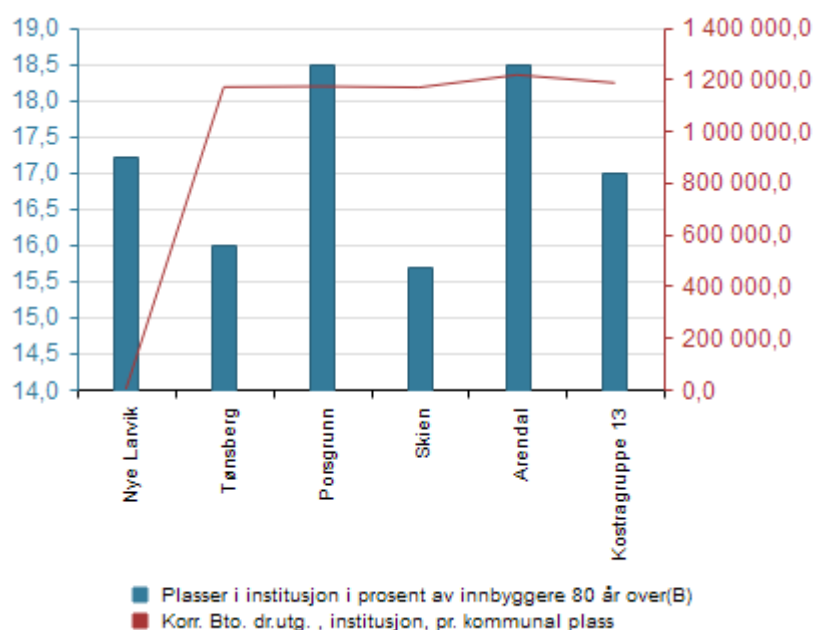

	Nye Larvik	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Indeks innb. 0-1 år (3%)	86,8 %	93,0 %	85,3 %	89,2 %	89,3 %	97,2 %
Indeks innb. 2-5 år (6%)	86,2 %	96,5 %	87,7 %	94,3 %	95,3 %	101,5 %
Indeks innb. 6-15 år (14%)	96,7 %	95,5 %	95,1 %	96,7 %	101,5 %	104,3 %
Indeks innb. 16-22 år (11%)	97,9 %	98,1 %	103,1 %	99,6 %	99,8 %	101,7 %
Indeks barn med enslig forsørger (41%)	109,3 %	116,4 %	118,0 %	122,5 %	120,0 %	105,5 %
Indeks lavinntektskriteriet (26%)	90,6 %	97,9 %	89,5 %	120,7 %	86,0 %	95,5 %
Utgiftsbehov - Barnevern (sum)	0,0 %	105,0 %	103,3 %	113,5 %	104,2 %	102,0 %

Pleie og omsorg

	Nye Larvik 2016	Nye Larvik 2017	Nye Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13
Prioritet							
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)			39,1 %	44,5 %	41,0 %	43,4 %	42,9 %
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over(B)			386 310	421 225	393 131	428 897	398 037
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)			54,5 %	48,6 %	52,5 %	50,4 %	51,1 %
Produktivitet							
Korr. Bto. dr.utg. , institusjon, pr. kommunal plass			1 168 284	1 170 794	1 166 729	1 214 848	1 184 177
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)(B)	212 690	224 055	245 328	258 267	292 604	244 764	256 295
Dekningsgrad							
Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg)			102,9 %	101,1 %	94,3 %	102,4 %	100,0 %
Andel beboere i institusjoner 80 år og over(B)	73,9 %	72,6 %	75,6 %	67,5 %	64,5 %	62,1 %	65,4 %
Andel beboere på institusjon under 67 år(B)	9,1 %	8,2 %	8,6 %	12,7 %	16,2 %	15,6 %	13,2 %
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år(B)	22	23	22	24	20	23	21
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over(B)	299	284	367	285	277	279	299
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)	17,3 %	17,2 %	16,0 %	18,5 %	15,7 %	18,5 %	17,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	3,20	3,10	3,20	3,50	3,70	5,30	4,90

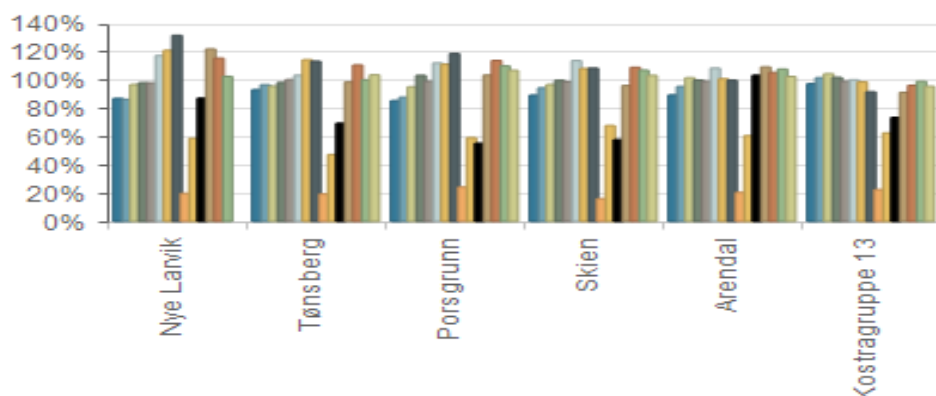
Ståstedanalyse 1

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Nye Larvik

	Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)	Korr. Bto. dr.utg. , institusjon, pr. kommunal plass
Nye Larvik	17,2 %	
Tønsberg	16,0 %	1 168 284
Porsgrunn	18,5 %	1 170 794
Skien	15,7 %	1 166 729
Arendal	18,5 %	1 214 848
Kostragruppe 13	17,0 %	1 184 177

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Nye Larvik	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Indeks innb. 0-1 år (0%)	86,8 %	93,0 %	85,3 %	89,2 %	89,3 %	97,2 %
Indeks innb. 2-5 år (1%)	86,2 %	96,5 %	87,7 %	94,3 %	95,3 %	101,5 %
Indeks innb. 6-15 år (2%)	96,7 %	95,5 %	95,1 %	96,7 %	101,5 %	104,3 %
Indeks innb. 16-22 år (2%)	97,9 %	98,1 %	103,1 %	99,6 %	99,8 %	101,7 %
Indeks innb. 23-66 år (10%)	97,8 %	100,2 %	99,0 %	98,6 %	99,0 %	99,0 %
Indeks innb. 67-79 år (11%)	117,1 %	103,2 %	111,9 %	113,5 %	108,2 %	100,0 %
Indeks innb. 80-89 år (20%)	120,8 %	114,2 %	111,0 %	108,0 %	100,7 %	98,5 %
Indeks innb. over 89 år (11%)	131,4 %	113,1 %	118,5 %	108,2 %	99,7 %	91,5 %
Indeks basiskriteriet (1%)	19,8 %	19,3 %	24,2 %	16,1 %	20,4 %	22,5 %
Indeks reiseavst. innen sone (1%)	58,7 %	47,2 %	59,1 %	67,7 %	60,5 %	62,5 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (1%)	87,0 %	69,3 %	55,2 %	57,7 %	103,2 %	73,4 %
Indeks PU over 16 år (14%)	121,8 %	98,4 %	103,3 %	95,9 %	109,1 %	91,1 %
Indeks ikke-gifte 67 år og over (13%)	115,3 %	110,5 %	113,6 %	108,8 %	105,2 %	96,1 %
Indeks dødelighetskriteriet (13%)	102,4 %	100,0 %	109,8 %	106,8 %	107,6 %	98,9 %
Utgiftsbehov - Pleie og omsorg (sum)	0,0 %	103,5 %	106,7 %	103,1 %	102,3 %	95,4 %

Pleie og omsorg

Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr. innbygger

Larvik kommune bruker minst penger pr innbygger over 80 år til pleie og omsorg av alle sammenlikningskommunene.

Utvikling antall eldre:

For aldersintervallet over 67 år har Larvik kommune hatt en økning på 10,3 % i perioden fra 2014 til 2017. Den største økningen, 14,6 %, har vært i gruppen mellom 67 - 79 år. Denne høye økningen vil fortsette i årene fremover i alle aldersgrupper over 67 år.

Over 80 år:

Sammenliknet med kommunene i utvalget og Kostragruppe 13 ligger Larvik lavest i utgifter pr. innbygger 80 år og over. I gruppen over 80 år har Larvik en stor andel som er over 90 år.

Institusjoner:

Gamle Larvik kommune ligger marginalt lavere enn Kostragruppe 13 når det gjelder kostnader pr. seng i institusjon.

Gamle Larvik kommune har en høyere dekning institusjonsplasser i prosent av innbyggere over 80 år enn Tønsberg og Skien, men lavere enn Lardal, Porsgrunn, Arendal og Kostragruppe 13.

Kommunen har en økning i perioden fra 2014 - 2017. Dette skyldes omgjøring av bofellesskap til sykehjem og økning av 7 plasser på Presteløkka.

Larvik kommune er en kommune med god tilgang på institusjonsplasser jfr Ressursanalyse Helse og Omsorg - 2016.

Av Larvik kommunes netto driftsutgifter til pleie og omsorg blir en høy andel brukt til institusjon, 46,8 % i 2017.

Larvik kommune har god standard på sine institusjoner.

Tjenester til hjemmeboende:

Gamle Larvik har en lavere andel av netto driftsutgifter til hjemmetjenesten enn tidligere i perioden, og har hatt den største nedgangen i prosent. I 2017 har Larvik lavere andel til tjenester hjemmeboende enn alle sammenlikningskommunene, med unntak av Lardal. Utviklingen skyldes omgjøring av bofellesskap til sykehjem.

Aktivisering, støttetjenester:

Aktivisering, støttetjenester (funksjon234) - andel av netto driftsutgifter til plo. Det ble fra 2015 endret funksjon i forhold til rapportering på arbeidsrettede tiltak i virksomhet Arbeid og Aktivitet.

Det er noe ulik praksis på føring i kommunene. Dette er rapportert inn til SSB.

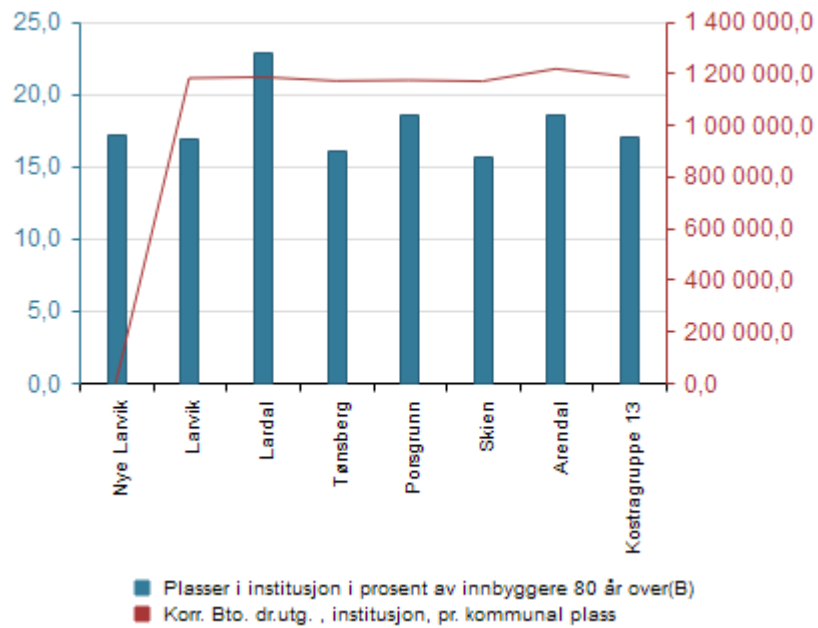
KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Nye Larvik

	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Larvik	Lardal	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13
Prioritet								
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)			39,1 %	46,8 %	53,9 %	44,5 %	41,0 %	43,4 %
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over(B) *)			386 310	360 007	413 144	421 225	393 131	428 897
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)			54,5 %	45,1 %	31,4 %	48,6 %	52,5 %	50,4 %
Produktivitet								
Korr. Bto. dr.utg. , institusjon, pr. kommunal plass *)			1 168 284	1 178 773	1 182 889	1 170 794	1 166 729	1 214 848
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)(B) *)	217 588	224 055	245 328	228 026	153 168	258 267	292 604	244 764
Dekningsgrad								
Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg)			102,9 %	95,4 %	104,5 %	101,1 %	94,3 %	102,4 %
Andel beboere i institusjoner 80 år og over(B)	73,9 %	72,6 %	75,6 %	73,4 %	64,4 %	67,5 %	64,5 %	62,1 %
Andel beboere på institusjon under 67 år(B)	9,1 %	8,2 %	8,6 %	7,7 %	13,3 %	12,7 %	16,2 %	15,6 %
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år(B)	22	23	22	23	21	24	20	23
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over(B)	299	284	367	285	263	285	277	279
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)	17,3 %	17,2 %	16,0 %	16,9 %	22,9 %	18,5 %	15,7 %	18,5 %
Kvalitet								
Årsverk i brukerretnede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)	446,9	481,2	381,5	465,5	15,7	406,6	522,5	404,0
Grunnlagsdata (Nivå 3)								
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	3,20	3,10	3,20	3,80	2,40	3,50	3,70	5,30
Årsverk i brukerretnede tjenester m/ helsefagutdanning fra videregående skole (antall)	497,8	538,0	475,1	510,8	27,2	481,1	605,1	505,2
Andre nøkkeltall								
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem			0,44	0,76	0,23	0,43	0,70	0,53

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

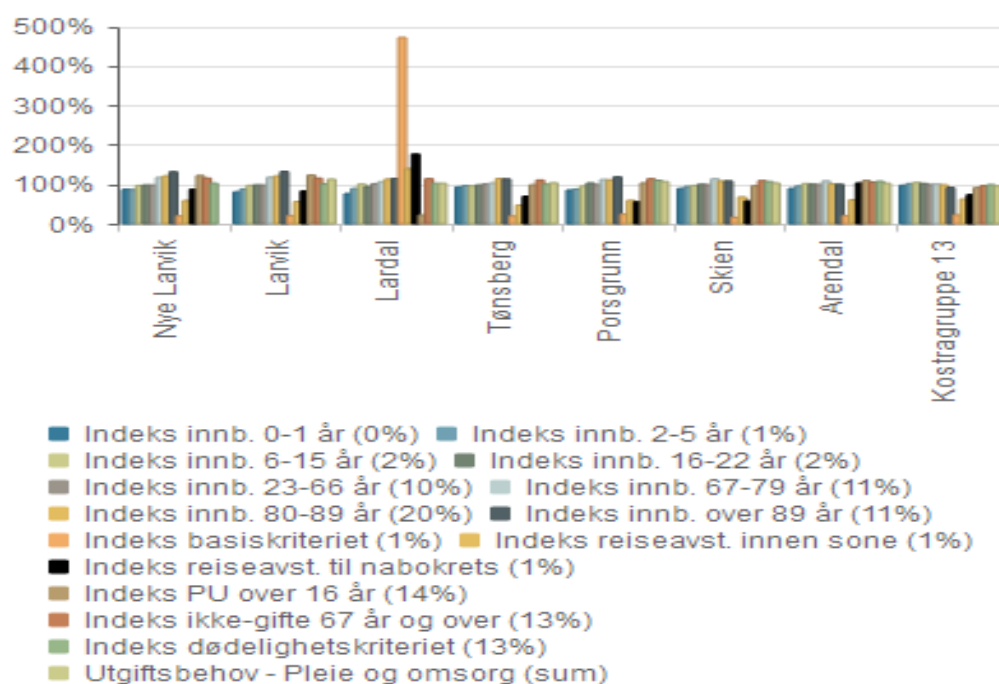
**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Ståstedanalyse 1

	Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)	Korr. Bto. dr.utg. , institusjon, pr. kommunal plass
Nye Larvik	17,2 %	
Larvik	16,9 %	1 178 773
Lardal	22,9 %	1 182 889
Tønsberg	16,0 %	1 168 284
Porsgrunn	18,5 %	1 170 794
Skien	15,7 %	1 166 729
Arendal	18,5 %	1 214 848
Kostragruppe 13	17,0 %	1 184 177

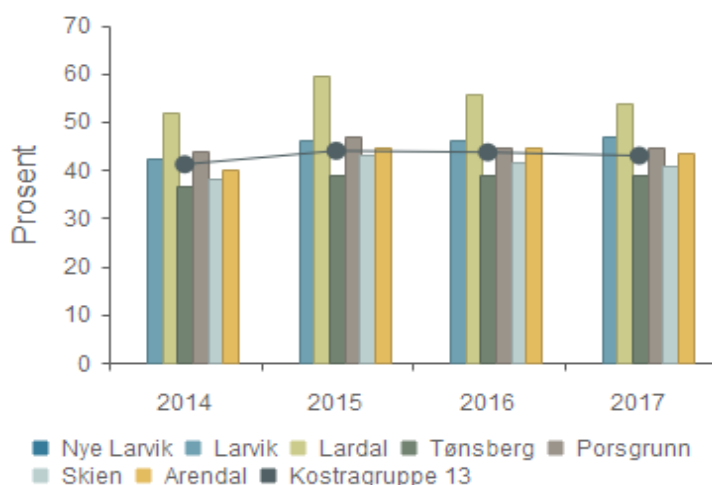
Utgiftsbehov og kriteriedata

	Nye Larvik	Larvik	Lardal	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Indeks innb. 0-1 år (0%)	86,8 %	80,5 %	76,2 %	93,0 %	85,3 %	89,2 %	89,3 %	97,2 %
Indeks innb. 2-5 år (1%)	86,2 %	87,9 %	89,2 %	96,5 %	87,7 %	94,3 %	95,3 %	101,5 %
Indeks innb. 6-15 år (2%)	96,7 %	97,1 %	100,0 %	95,5 %	95,1 %	96,7 %	101,5 %	104,3 %
Indeks innb. 16-22 år (2%)	97,9 %	98,3 %	93,9 %	98,1 %	103,1 %	99,6 %	99,8 %	101,7 %
Indeks innb. 23-66 år (10%)	97,8 %	97,8 %	100,7 %	100,2 %	99,0 %	98,6 %	99,0 %	99,0 %
Indeks innb. 67-79 år (11%)	117,1 %	117,6 %	106,4 %	103,2 %	111,9 %	113,5 %	108,2 %	100,0 %
Indeks innb. 80-89 år (20%)	120,8 %	120,8 %	112,9 %	114,2 %	111,0 %	108,0 %	100,7 %	98,5 %
Indeks innb. over 89 år (11%)	131,4 %	132,0 %	114,4 %	113,1 %	118,5 %	108,2 %	99,7 %	91,5 %
Indeks basiskriteriet (1%)	19,8 %	20,4 %	471,2 %	19,3 %	24,2 %	16,1 %	20,4 %	22,5 %
Indeks reiseavst. innen sone (1%)	58,7 %	55,9 %	139,4 %	47,2 %	59,1 %	67,7 %	60,5 %	62,5 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (1%)	87,0 %	82,7 %	176,1 %	69,3 %	55,2 %	57,7 %	103,2 %	73,4 %
Indeks PU over 16 år (14%)	121,8 %	122,9 %	22,2 %	98,4 %	103,3 %	95,9 %	109,1 %	91,1 %
Indeks ikke-gifte 67 år og over (13%)	115,3 %	115,4 %	113,8 %	110,5 %	113,6 %	108,8 %	105,2 %	96,1 %
Indeks dødelighetskriteriet (13%)	102,4 %	100,7 %	102,2 %	100,0 %	109,8 %	106,8 %	107,6 %	98,9 %
Utgiftsbehov - Pleie og omsorg (sum)	0,0 %	112,6 %	102,3 %	103,5 %	106,7 %	103,1 %	102,3 %	95,4 %

Prioritet - Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Larvik	42,3 %	46,3 %	46,0 %	46,8 %
Lardal	51,8 %	59,5 %	55,6 %	53,9 %
Tønsberg	36,8 %	38,8 %	38,8 %	39,1 %
Porsgrunn	44,0 %	46,9 %	44,6 %	44,5 %
Skien	38,3 %	43,1 %	41,4 %	41,0 %
Arendal	39,9 %	44,7 %	44,6 %	43,4 %
Kostragruppe 13	41,1 %	43,9 %	43,6 %	42,9 %

I indikatoren inngår alle sykehjemmene i Larvik kommune, DNAS, avlastningssenter for funksjonshemmede og barneboliger. Indikatoren innbefatter ikke boliger med heldøgns bemanning.

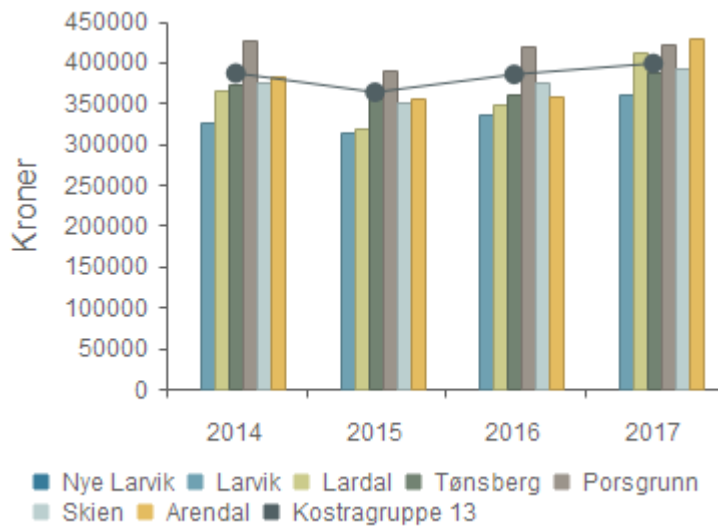
Gamle Larvik kommune hadde i 2017 den høyeste andel av netto driftsutgifter brukt til institusjoner av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Larvik har hatt en jevn økning i perioden 2014 - 2017. Økningen fra 2014 til 2017 skyldes at 60 av 63 plasser er omgjort fra bofellesskap til institusjon i perioden (grunnet endring ihht riktig bruk av lovverk). Disse sengene har tidligere blitt ført på hjemmebasert omsorg og har hatt samme bemanning. I tillegg har det vært en økning av 7 plasser ved Presteløkka Rehabiliteringssenter.

Gamle Larvik kommune er en kommune med god tilgang på institusjonsplasser jfr Ressursanalyse Helse og Omsorg - 2016.

Lardal kommune har den høyeste dekningen blant sammenlikningskommunene.

Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over(B)

Gruppert per år

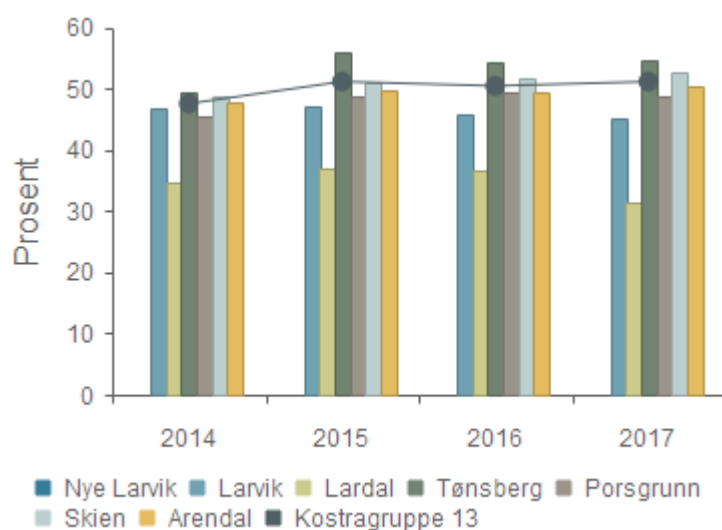

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Larvik	325 333	313 254	336 647	360 007
Lardal	366 008	317 661	348 829	413 144
Tønsberg	372 785	355 026	361 659	386 310
Porsgrunn	427 379	388 862	419 083	421 225
Skien	375 418	350 414	374 941	393 131
Arendal	382 079	354 491	358 551	428 897
Kostragruppe 13	386 160	362 830	384 675	398 037

Ikke tall for nye Larvik kommune. Gamle Larvik kommune bruker minst penger pr innbygger over 80 år til pleie og omsorg av alle sammenligningskommunene.

Prioritet - Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)

Gruppert per år

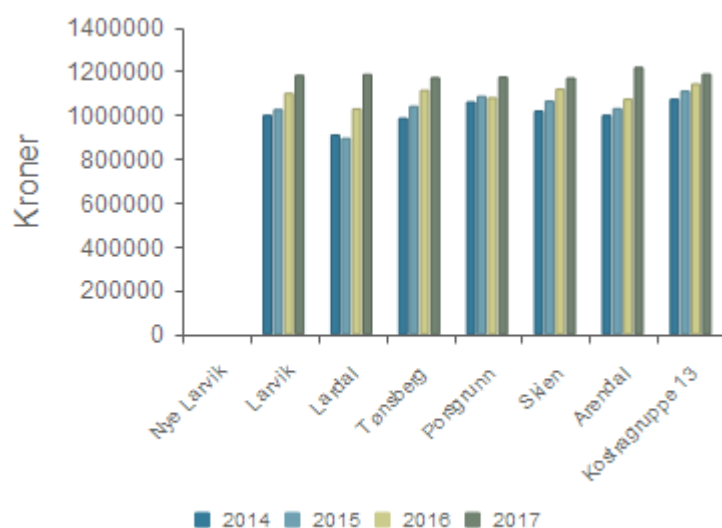

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Larvik	46,8 %	47,1 %	45,8 %	45,1 %
Lardal	34,6 %	36,9 %	36,7 %	31,4 %
Tønsberg	49,5 %	56,0 %	54,4 %	54,5 %
Porsgrunn	45,4 %	48,7 %	49,3 %	48,6 %
Skien	48,6 %	51,0 %	51,5 %	52,5 %
Arendal	47,9 %	49,8 %	49,4 %	50,4 %
Kostragruppe 13	47,5 %	51,1 %	50,4 %	51,1 %

Gamle Larvik kommune og Lardal kommune var de kommunen som brukte den minste andelen av netto driftsutgifter til hjemmeboende av alle sammenligningskommunene. Larvik og Lardal kommune har i perioden hatt en nedgang, de øvrige kommunene har i perioden hatt en økning i andelen til hjemmeboende.

Produktivitet - Korr. Bto. dr.utg. , institusjon, pr. kommunal plass

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Larvik	996 520	1 023 024	1 096 568	1 178 773
Lardal	907 000	891 607	1 026 259	1 182 889
Tønsberg	983 542	1 037 592	1 110 842	1 168 284
Porsgrunn	1 057 078	1 083 251	1 076 686	1 170 794
Skien	1 016 043	1 061 367	1 116 097	1 166 729
Arendal	996 485	1 027 263	1 070 578	1 214 848
Kostragruppe 13	1 070 077	1 106 770	1 139 909	1 184 177

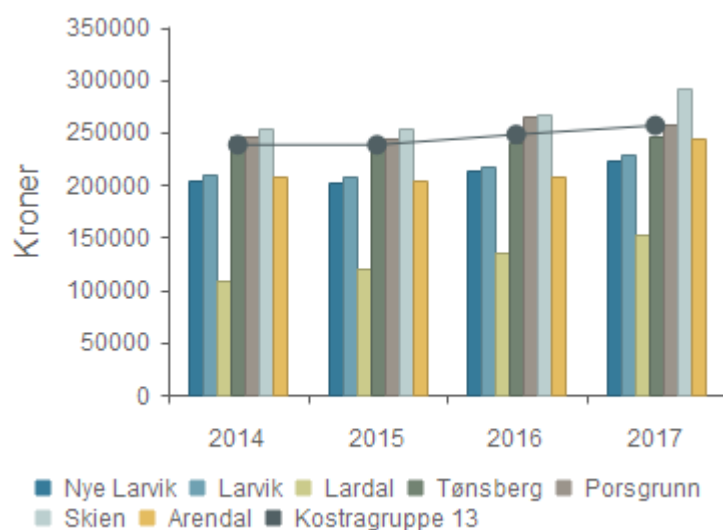
Gamle Larvik kommune ligger noe lavere enn sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 når det gjelder korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon pr. kommunal plass i 2017. Kostragruppe 13 og Arendal kommune ligger høyest i kostnader.

Gamle Larvik kommune har hatt en høyere økning i perioden 2014 - 2017 enn sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Det er kun Arendal kommune som har hatt en høyere økning i samme periode.

Lardal kommune har hatt den største økningen av alle sammenlikningskommunene i Kostragruppe 13.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)(B)

Gruppert per år

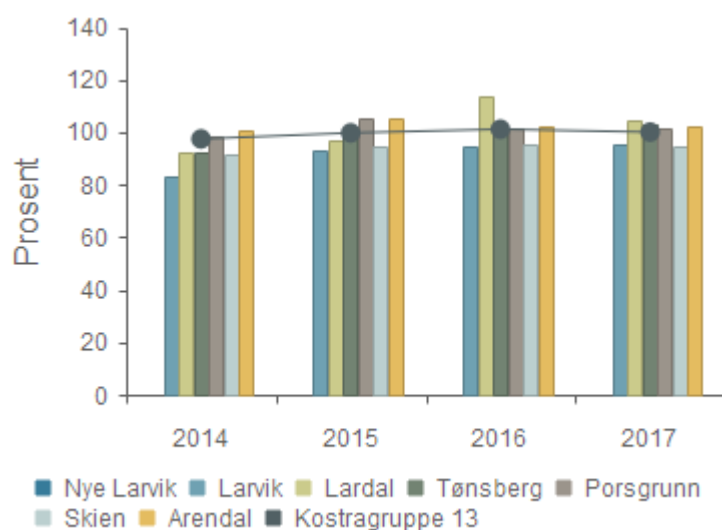

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	204 038	202 827	212 690	224 055
Larvik	210 733	208 366	217 573	228 026
Lardal	108 336	120 758	136 307	153 168
Tønsberg	245 796	244 887	240 272	245 328
Porsgrunn	245 634	244 364	265 642	258 267
Skien	253 654	253 079	266 370	292 604
Arendal	207 879	203 507	208 286	244 764
Kostragruppe 13	237 910	237 861	247 688	256 295

Gamle Larvik kommune og Lardal kommune brukte mindre pr. mottaker av hjemmetjenester enn gjennomsnittet av sammenlikningskommunene i 2017. Skien kommune og Porsgrunn kommune har en vesentlig høyere driftsutgift pr. mottaker av hjemmetjenester.

Dekningsgrad - Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg)

Gruppert per år

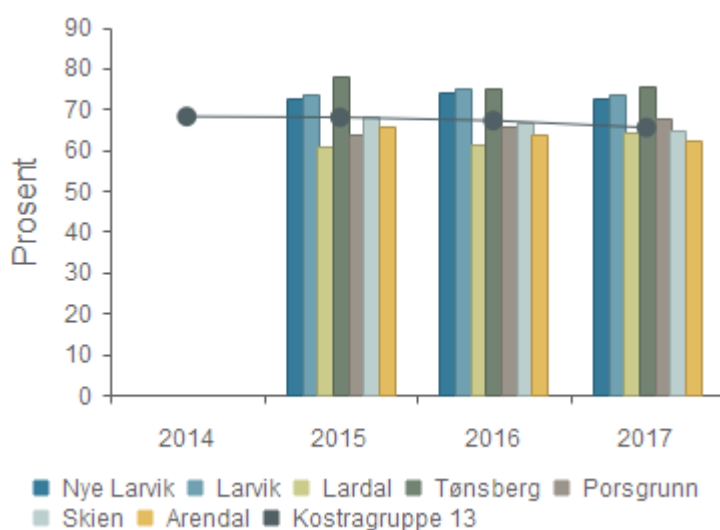
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Larvik	83,0 %	92,7 %	94,5 %	95,4 %
Lardal	92,4 %	97,2 %	113,7 %	104,5 %
Tønsberg	92,1 %	99,9 %	102,4 %	102,9 %
Porsgrunn	98,4 %	105,3 %	101,3 %	101,1 %
Skien	91,7 %	94,9 %	95,3 %	94,3 %
Arendal	100,7 %	105,3 %	102,2 %	102,4 %
Kostragruppe 13	97,4 %	99,7 %	101,1 %	100,0 %

Omgjøring fra Bofellesskap til sykehjem førte til noe feil i rapportering.

Larvik kommune har en reell beleggsprosent på 102 % i 2017, ikke 95,4 % som det står i denne tabellen. Dette på grunnlag av at noen bofellesskapsplasser fortsatt har vedtak som bolig og teller dermed som hjemmeboende. Spesialplasser som Lindrende, Kommunal akutt dagplass (KAD), avklaring, Presteløkka og DNAS har beleggsprosent under 100 % i 2017

Dekningsgrad - Andel beboere i institusjoner 80 år og over(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		72,8 %	73,9 %	72,6 %
Larvik		73,6 %	74,8 %	73,4 %
Lardal		60,6 %	61,5 %	64,4 %
Tønsberg		77,8 %	75,1 %	75,6 %
Porsgrunn		64,0 %	65,6 %	67,5 %
Skien		68,0 %	66,5 %	64,5 %
Arendal		65,9 %	64,0 %	62,1 %
Kostragruppe 13	68,1 %	67,9 %	67,1 %	65,4 %

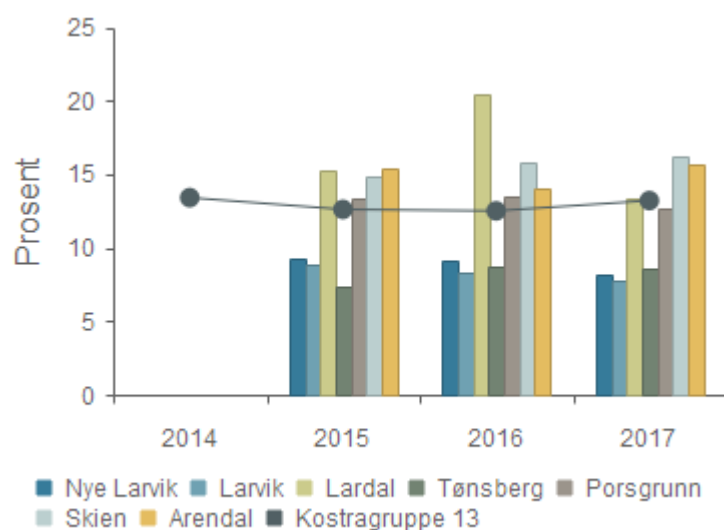
Gamle Larvik kommune har sammen med Tønsberg kommune den høyeste andelen beboere i institusjon 80 år og oppover. Alle de andre sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har en betydelig lavere andel.

I perioden 2015 - 2017 har Gamle Larvik kommune hatt en liten nedgang i andel beboere i institusjon 80 år og oppover. Det er kun Porsgrunn og Lardal kommune som har hatt en økning i samme periode. De øvrige kommunene har hatt en reduksjon i andelen.

Indikatoren må sees i sammenheng med omgjøring av bofellesskap til sykehjem

Dekningsgrad - Andel beboere på institusjon under 67 år(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		9,2 %	9,1 %	8,2 %
Larvik		8,8 %	8,3 %	7,7 %
Lardal		15,2 %	20,5 %	13,3 %
Tønsberg		7,4 %	8,7 %	8,6 %
Porsgrunn		13,3 %	13,5 %	12,7 %
Skien		14,9 %	15,8 %	16,2 %
Arendal		15,4 %	14,1 %	15,6 %
Kostragruppe 13	13,4 %	12,6 %	12,5 %	13,2 %

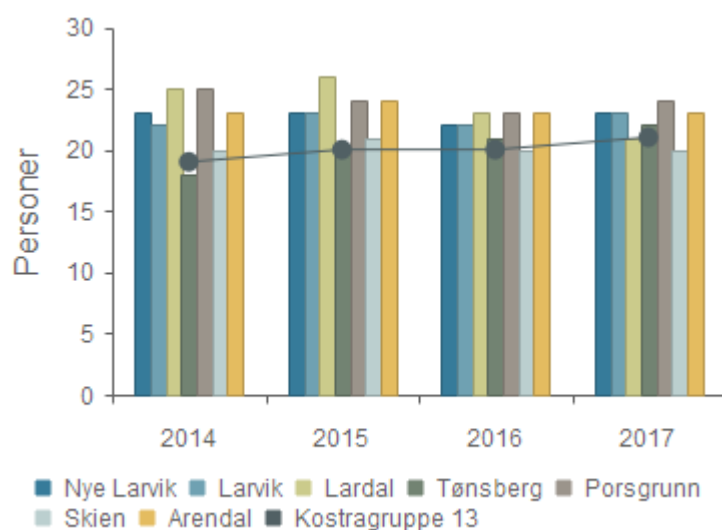
Gamle Larvik kommune er sammen med Tønsberg den kommunen som har den laveste andelen av beboere på institusjon under 67 år i 2017.

Gamle Larvik kommune har de siste tre årene hatt en stabil andel beboere på institusjon under 67 år.

Lardal kommune lå tilnærmet gjennomsnittet for sammenlikningskommunene i 2017.

Dekningsgrad - Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	23	23	22	23
Larvik	22	23	22	23
Lardal	25	26	23	21
Tønsberg	18	20	21	22
Porsgrunn	25	24	23	24
Skien	20	21	20	20
Arendal	23	24	23	23
Kostragruppe 13	19	20	20	21

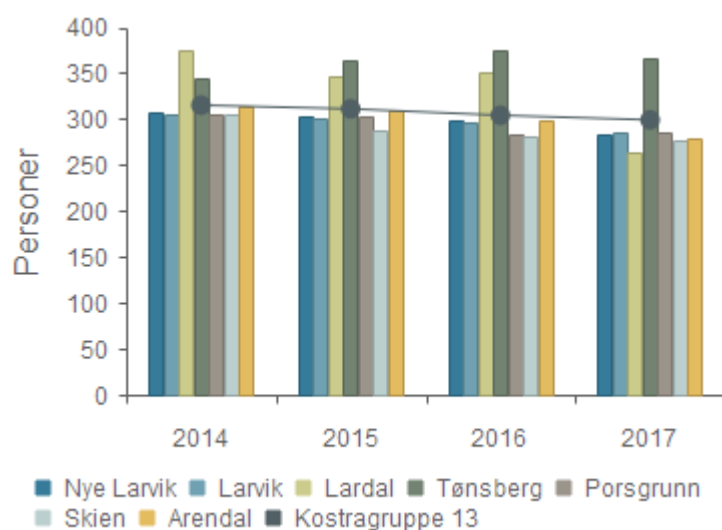
Gamle Larvik kommune har en høyere andel mottakere av hjemmetjenester 0-66 år enn Skien, Tønsberg og Kostragruppe 13. Kun Porsgrunn har en høyere andel.

Gamle Larvik kommune har i perioden hatt en økning i brukere i med hjemmetjenester i aldersgruppen 0- 66 år.

Lardal har hatt en nedgang i perioden.

Dekningsgrad - Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	308	302	299	284
Larvik	305	300	296	285
Lardal	374	347	350	263
Tønsberg	345	364	374	367
Porsgrunn	306	303	284	285
Skien	305	287	281	277
Arendal	313	310	298	279
Kostragruppe 13	315	311	304	299

Gamle Larvik kommune har en lavere andel mottakere av hjemmetjenester i aldersgruppen 80+ enn Tønsberg og Kostragruppe 13. Gamle Larvik hadde i 2017 en høyere andel enn Skien, Arendal og Lardal. Gamle Larvik hadde samme dekningsgrad som Porsgrunn.

Gamle Larvik har hatt en nedgang i dekningsgrad i perioden, noe de øvrige kommunene, med unntak av Tønsberg, også har hatt.

Lardal har hatt en nedgang i perioden, men det er noe usikkerhet i forhold til disse tallene.

Dekningsgrad - Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)

Gamle Larvik kommune har en lavere dekningsgrad enn Porsgrunn, Arendal og Kostragruppe 13, men høyere dekning av institusjonsplasser enn Tønsberg og Skien.

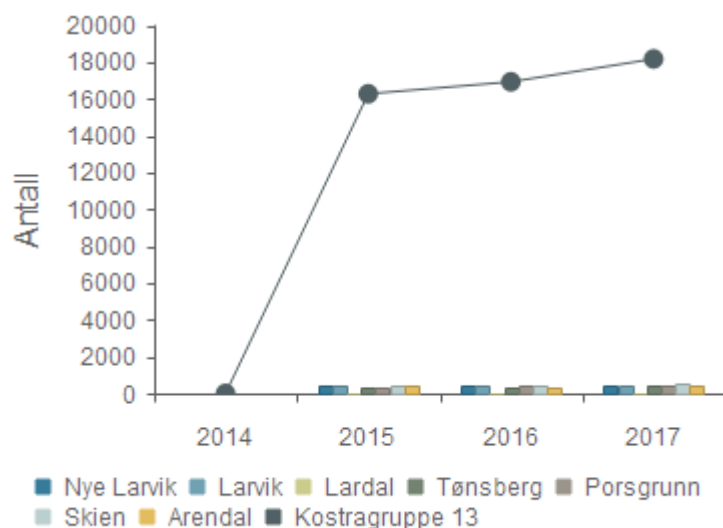
Gamle Larvik og Skien er de kommunene som har hatt en økning i perioden. De øvrige kommunene og kostragruppe 13 har hatt en nedgang. Økningen skyldes delvis omgjøring av bofellesskap til sykehjem fra 2014. Ved årsskiftet var 60 av disse plassene omgjort til sykehjem, 3 gjenstår. Omgjøring fra bofellesskap vil fortsette til alle bofellesskap er omgjort til sykehjem.

Gamle Larvik kommune har i 2016 hatt en økning på 7 plasser på Presteløkka.

Lardal har en høyere dekningsgrad enn alle sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Lardal har hatt en liten reduksjon i perioden.

Kvalitet - Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)

Gruppert per år

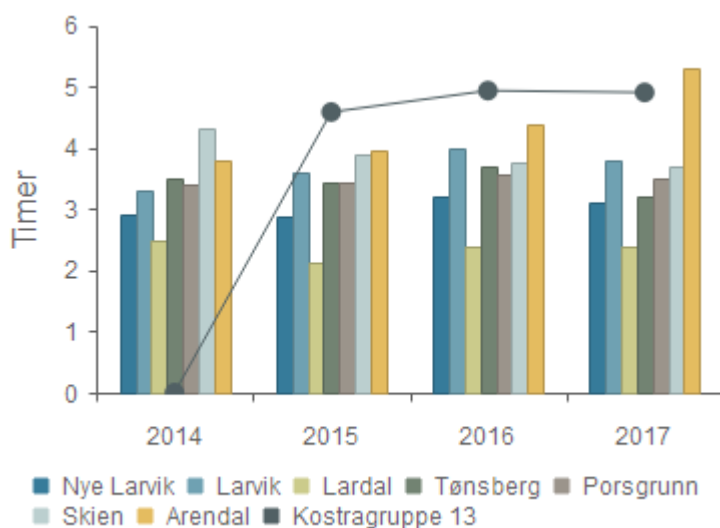
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		415,8	446,9	481,2
Larvik		402,3	432,5	465,5
Lardal		13,5	14,4	15,7
Tønsberg		355,6	363,6	381,5
Porsgrunn		371,5	394,5	406,6
Skien		434,3	444,6	522,5
Arendal		397,7	374,6	404,0
Kostragruppe 13		16 267,9	16 919,1	18 162,3

Gamle Larvik kommune hadde i 2017 465,5 årsverk i brukerrettede tjenester m/fagutdanning fra Høyskole/Universitet.

Gamle Larvik kommune hadde i perioden 2015 - 2017 en økning på 63,2 årsverk. Dette er lavere enn Skien kommune, men høyere enn resten av sammenlikningskommunene.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	2,90	2,87	3,20	3,10
Larvik	3,30	3,59	4,00	3,80
Lardal	2,50	2,14	2,40	2,40
Tønsberg	3,50	3,44	3,71	3,20
Porsgrunn	3,40	3,43	3,55	3,50
Skien	4,30	3,89	3,75	3,70
Arendal	3,80	3,96	4,37	5,30
Kostragruppe 13	0,00	4,58	4,93	4,90

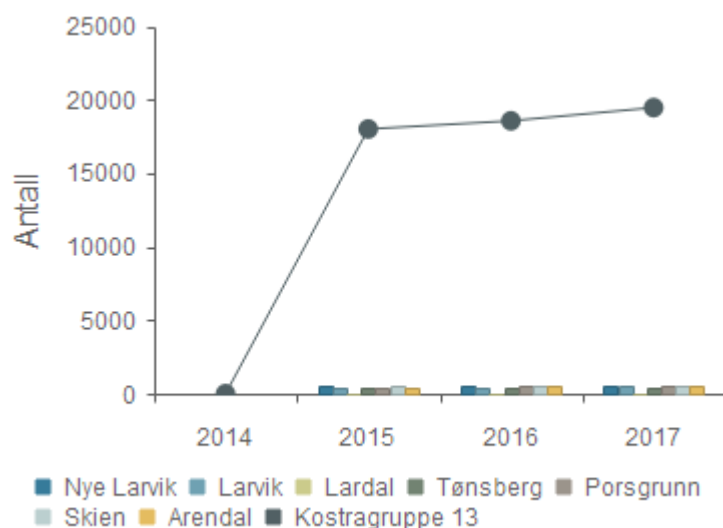
Gamle Larvik kommune gir i 2017 færre timer til hjemmesykepleie enn gjennomsnittet for Kostragruppe 13.

Gamle Larvik kommune har en økning i perioden 2014 - 2017 lik Kostragruppe 13. Det er kun Arendal som har en større økning, mens de øvrige sammenlikningskommunene har en mindre økning eller reduksjon. Det har i samme periode ikke vært stor endring i alderssammensetning i de eldste aldersgruppene.

Lardal kommune gir færre timer i gjennomsnitt enn sammenlikningskommunene, men det er en stor andel av befolkningen som mottar tjenesten.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Årsverk i brukerrettede tjenester m/ helsefagutdanning fra videregående skole (antall)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		483,1	497,8	538,0
Larvik		459,0	472,0	510,8
Lardal		24,1	25,8	27,2
Tønsberg		412,4	457,5	475,1
Porsgrunn		459,2	494,2	481,1
Skien		577,4	586,7	605,1
Arendal		463,6	478,5	505,2
Kostragruppe 13		17 997,7	18 553,9	19 453,1

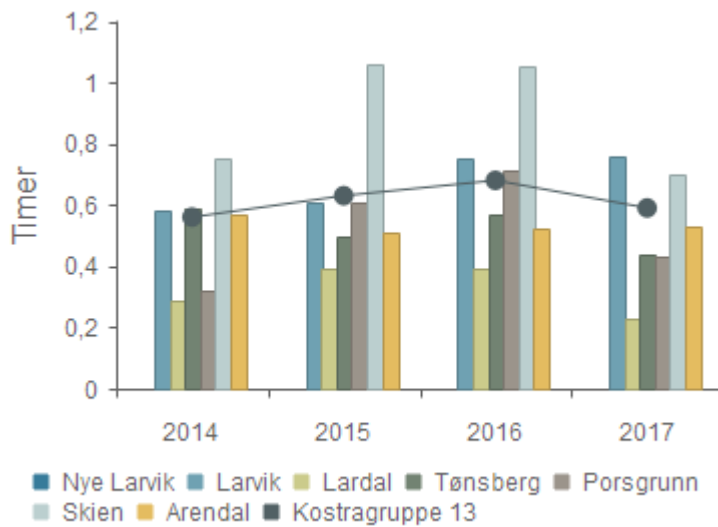
Gamle Larvik kommune hadde i 2017 510,8 årsverk i brukerrettede tjenester m/helsefagutdanning fra videregående skole.

I perioden 2015 - 2017 hadde Gamle Larvik kommune en økning på 51,8 årsverk. Dette er den største økningen i perioden.

Tallene for Gamle Larvik kommune kan skyldes at en i mange år har hatt en bevisst holdning til kompetansebygging blant annet ved satsing på utdanning for ansatte i Helse og Omsorg ved TOPP og MIKS.

Andre nøkkeltall - Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Larvik	0,58	0,61	0,75	0,76
Lardal	0,29	0,39	0,39	0,23
Tønsberg	0,59	0,50	0,57	0,44
Porsgrunn	0,32	0,61	0,71	0,43
Skien	0,75	1,06	1,05	0,70
Arendal	0,57	0,51	0,52	0,53
Kostragruppe 13	0,56	0,63	0,68	0,59

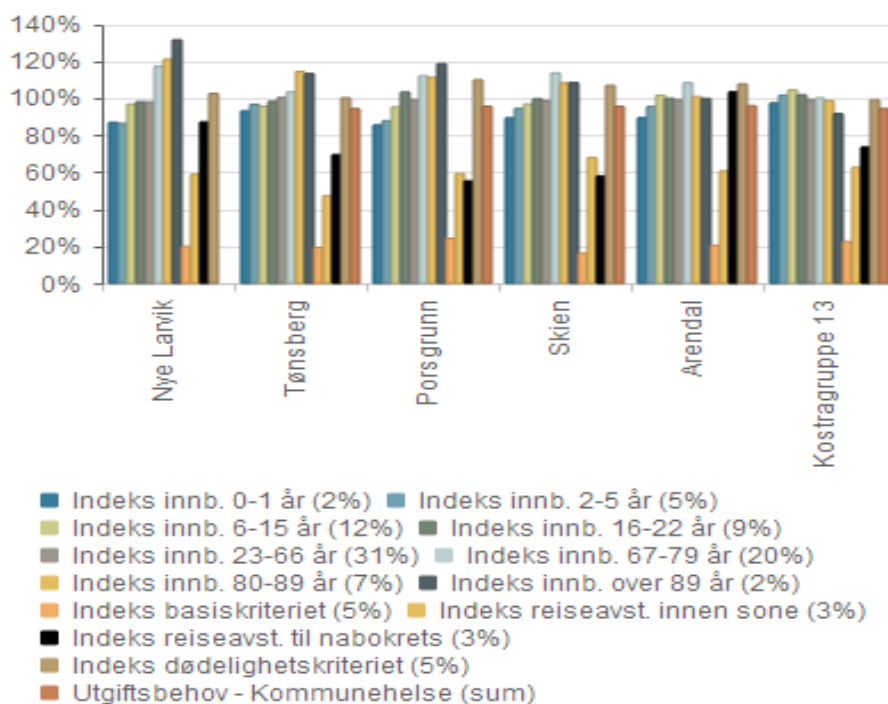
Gamle Larvik kommune hadde i 2017 0,76 legetimer pr uke pr beboer i sykehjem, som er det høyeste timeantallet sett opp imot sammenlikningskommunene.

I perioden 2014 - 2017 hadde Gamle Larvik kommune den største økningen i antall legetimer pr uke pr beboer i sykehjem.

Kommunehelse

	Nye Larvik 2016	Nye Larvik 2017	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13
Prioritet							
Netto dr.utg. pr. innb. 233 Annet forebyggende helsearbeid (B)	291	306	41	188	68	197	191
Netto dr.utg. pr. innb. 241 Diagnose behandling re-/habilitering (B)	1 565	1 672	1 329	1 403	1 553	1 343	1 536
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år(B)	1 905	2 445	2 963	2 245	1 883	2 202	2 258
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år(B)	7 603	9 820	10 936	9 008	7 168	8 527	8 521
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommune helse (B)	2 313	2 559	2 084	2 125	2 077	2 090	2 308
Dekningsgrad							
Reservekapasitet fastlege(B)	109	108	103	101	100	104	103
Kvalitet							
Antall åpne fastlegelister	17	18	13	9	8	13	492
Andre nøkkeltall							
Gjennomsnittlig listelengde(B)	1 214	1 189	1 341	1 077	1 256	1 120	1 177

Utgiftsbehov og kriteriedata

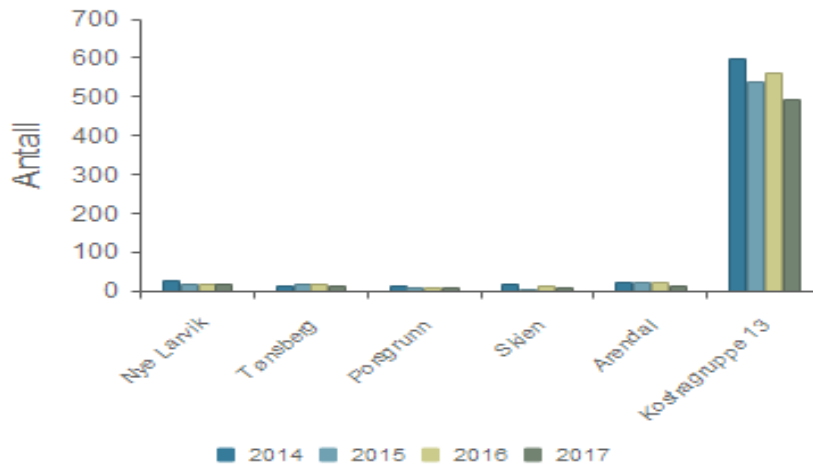

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Nye Larvik

Indeks innb. 0-1 år (2%)	86,8 %	93,0 %	85,3 %	89,2 %	89,3 %	97,2 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	86,2 %	96,5 %	87,7 %	94,3 %	95,3 %	101,5 %
Indeks innb. 6-15 år (12%)	96,7 %	95,5 %	95,1 %	96,7 %	101,5 %	104,3 %
Indeks innb. 16-22 år (9%)	97,9 %	98,1 %	103,1 %	99,6 %	99,8 %	101,7 %
Indeks innb. 23-66 år (31%)	97,8 %	100,2 %	99,0 %	98,6 %	99,0 %	99,0 %
Indeks innb. 67-79 år (20%)	117,1 %	103,2 %	111,9 %	113,5 %	108,2 %	100,0 %
Indeks innb. 80-89 år (7%)	120,8 %	114,2 %	111,0 %	108,0 %	100,7 %	98,5 %
Indeks innb. over 89 år (2%)	131,4 %	113,1 %	118,5 %	108,2 %	99,7 %	91,5 %
Indeks basiskriteriet (5%)	19,8 %	19,3 %	24,2 %	16,1 %	20,4 %	22,5 %
Indeks reiseavst. innen sone (3%)	58,7 %	47,2 %	59,1 %	67,7 %	60,5 %	62,5 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (3%)	87,0 %	69,3 %	55,2 %	57,7 %	103,2 %	73,4 %
Indeks dødelighetskriteriet (5%)	102,4 %	100,0 %	109,8 %	106,8 %	107,6 %	98,9 %
Utgiftsbehov - Kommunehelse (sum)	0,0 %	94,2 %	95,5 %	95,4 %	95,8 %	94,2 %

Kvalitet - Antall åpne fastlegelister

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	25	19	17	18
Tønsberg	13	16	17	13
Porsgrunn	13	8	7	9
Skien	16	3	14	8
Arendal	23	21	22	13
Kostragruppe 13	597	538	563	492

Tallene hentes fra helsedirektoratets fastlegeregister.

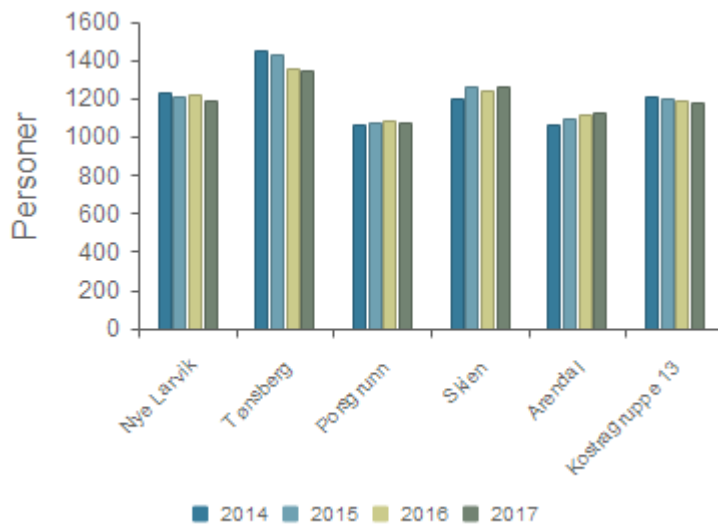
Det var i perioden 2014 - 2017 en reduksjon i antall åpne fastlegelister i Larvik. Larvik har likevel flere åpne fastlegelister enn sammenlikningskommunene.

Tall for Kostragruppe 13 er det vanskelig å sammenlikne med, da det er faktisk antall åpne fastlegelister som rapporteres.

Reduksjonen i antall åpne fastlegelister kan skyldes at flere av fastlegene har ønsket å redusere sitt listetak. Dette vurderes å ha sammenheng med samhandlingsreformen og økt belastning på fastlegene i form av flere arbeidsoppgaver og sammensatte sykdomstilfeller.

Andre nøkkeltall - Gjennomsnittlig listelengde(B)

Gruppert per kommune

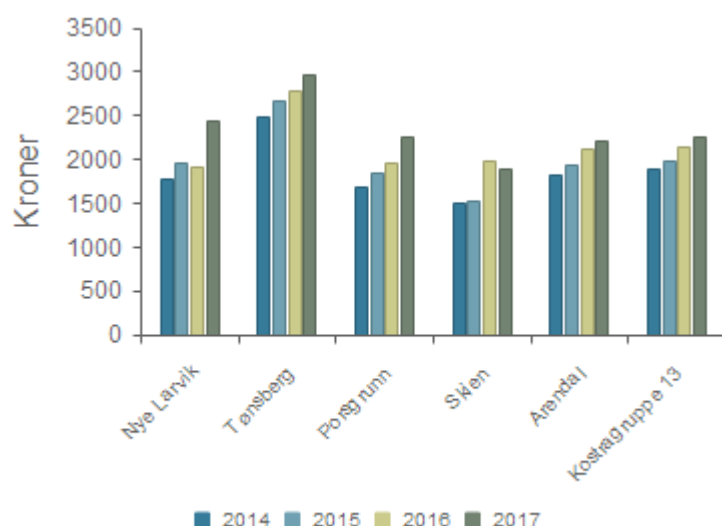

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	1 231	1 207	1 214	1 189
Tønsberg	1 452	1 429	1 354	1 341
Porsgrunn	1 067	1 078	1 082	1 077
Skien	1 203	1 259	1 245	1 256
Arendal	1 058	1 098	1 115	1 120
Kostragruppe 13	1 209	1 201	1 183	1 177

Tallene hentes fra helsedirektoratets fastlegeregister.

Det har i perioden 2014 - 2017 vært en reduksjon i gjennomsnittlig listelengde i Larvik. Gjennomsnittlig listelengde er litt høyere enn snittet for Kostragruppe 13, og noe høyere enn Porsgrunn og Arendal - men lavere enn Tønsberg og Skien.

Det er opprettet 2 nye fastlegehjemler i perioden 2014 – 2017, hvilket er i tråd med plan for legetjenester, og utfordringer med innføring av samhandlingsreformen

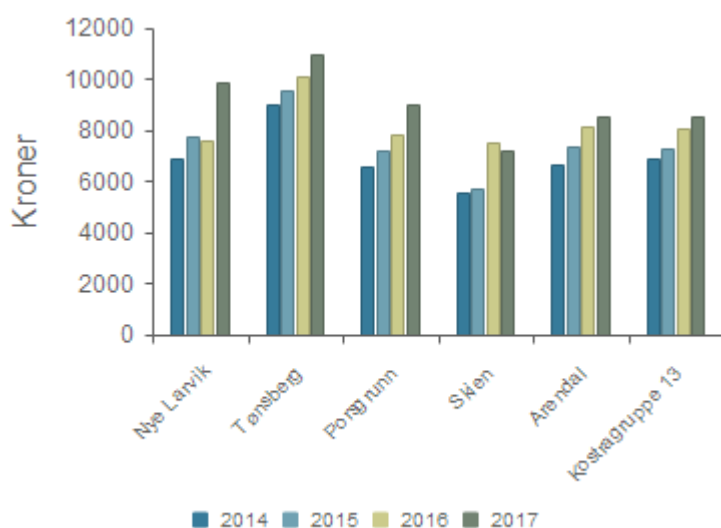
Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år(B)**Gruppert per kommune**

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	1 775	1 950	1 905	2 445
Tønsberg	2 490	2 666	2 773	2 963
Porsgrunn	1 679	1 846	1 958	2 245
Skien	1 501	1 525	1 992	1 883
Arendal	1 819	1 936	2 117	2 202
Kostragruppe 13	1 898	1 982	2 151	2 258

Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenester pr. innbygger 0-20 år viser en økning på 540 kr. sammenlignet med foregående år. Larvik har i perioden 2014 - 2017 hatt en vekst i utgiftene, med unntak av 2016 hvor det var reduksjon pga vakant stilling. Regjeringen har over 3 år har lagt opp til en vekst i frie inntekter til kommunene for å styrke helsestasjoner og skolehelsetjenesten. Disse inntektene er i Larvik kommune benyttet til å styrke helsestasjon og skolehelsetjenesten. I tillegg til dette så har Larvik Kommune hatt en vekst i tilskuddsmidler tildelt fra Helsedirektoratet. Larvik ligger høyere enn Kostragruppe 13 og høyere enn gjennomsnittet blant sammenligningsgruppen.

Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år(B)

Gruppert per kommune

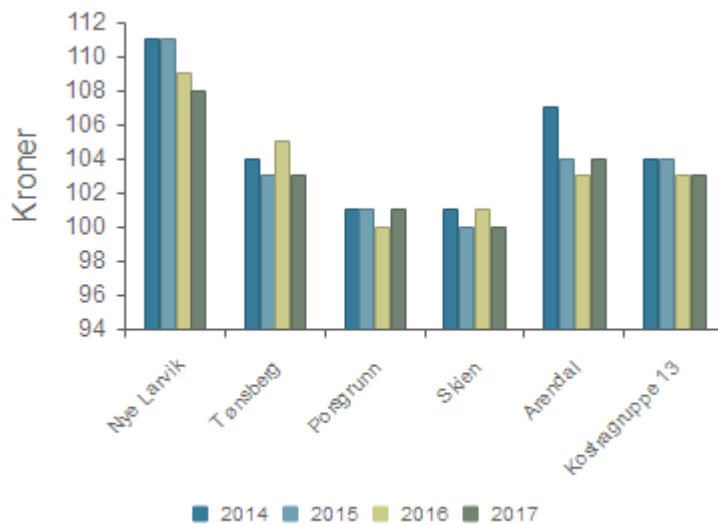

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	6 849	7 709	7 603	9 820
Tønsberg	9 008	9 568	10 046	10 936
Porsgrunn	6 565	7 158	7 802	9 008
Skien	5 539	5 697	7 498	7 168
Arendal	6 651	7 316	8 110	8 527
Kostragruppe 13	6 888	7 302	8 026	8 521

Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenester pr. innbygger 0-5 år viser en økning på 2217 kr. sammenlignet med foregående år. Larvik har i perioden 2014 - 2017 hatt en vekst i utgiftene, med unntak av 2016. Regjeringen har over 3 år har lagt opp til en vekst i frie inntekter til kommunene for å styrke helsestasjoner og skolehelsetjenesten. Disse inntektene er i Larvik kommune benyttet til å styrke helsestasjon og skolehelsetjenesten. I tillegg til dette så har Larvik Kommune hatt en vekst i tilskuddsmidler tildelt fra Helsedirektoratet. Larvik ligger høyere enn Kostragruppe 13 og høyere enn gjennomsnittet blant sammenligningsgruppen.

Dekningsgrad - Reservekapasitet fastlege(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	111	111	109	108
Tønsberg	104	103	105	103
Porsgrunn	101	101	100	101
Skien	101	100	101	100
Arendal	107	104	103	104
Kostragruppe 13	104	104	103	103

Tallene hentes fra Helsedirektoratets fastlegelister.

Når det gjelder reservekapasitet fastlege indikerer tallene ledig kapasitet hos fastlegene. Det har i perioden 2014 - 2017 vært en reduksjon i reservekapasiteten i Larvik. Larvik har den høyeste reservekapasiteten i fastlegeordningen av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13.

Sosiale tjenester

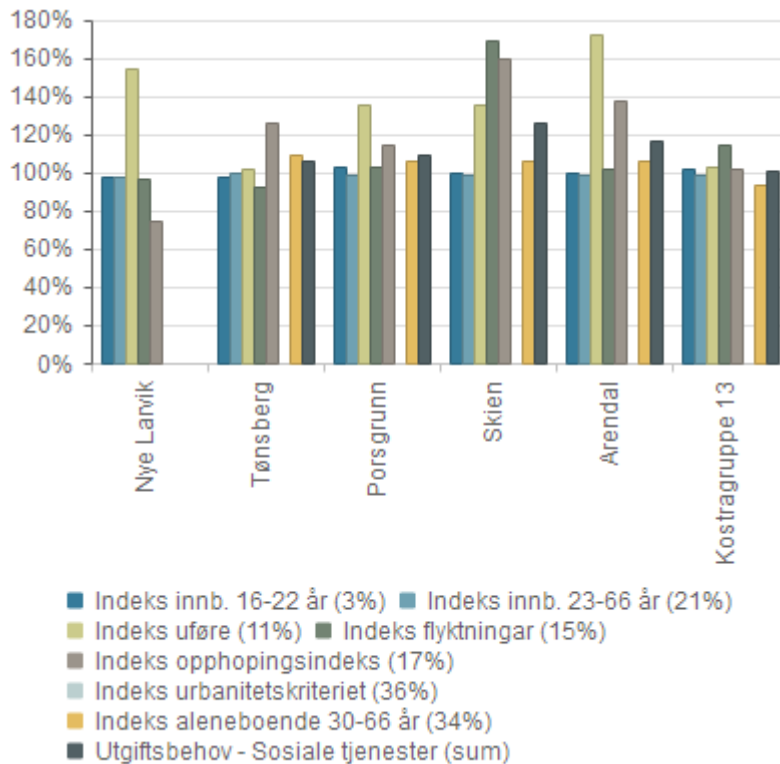
Analyseområdet for sosiale tjenester omfatter råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (drift av NAV-kontoret), tilbud til personer med rusproblemer og utbetaling av økonomisk sosialhjelp. Tjenestene leveres derfor både av NAV Larvik og fellesfunksjon psykisk helse og avhengighet.

I en vurdering av tjenesteområdet, må resultatene sees i sammenheng med utgifter til kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet. NAV-kontoret leverer tjenester i et partnerskap med staten, slik at bildet først blir komplett når vi også ser på antall mottakere av ulike statlige ytelser. Dette er omfattende datamateriale som gjør at sammenlikning mellom kontorene må gjøres med en viss forsiktighet.

For 2017 består de fleste tallene av sammenslåtte tall. Det vil si at tallene for "gamle" Larvik og Lardal er slått sammen til et nøkkeltall. De fleste tallene er da noe høyere enn de ville vært om man kun hadde hatt tall for "gamle" Larvik. På grunn av sammenslåtte tall er det ikke tilgjengelige nøkkeltall for 2017 på områder som har blitt analysert tidligere. Av den grunn er det gjort noen endringer på hvilke tall som er med i analysen.

	Nye Larvik 2016	Nye Larvik 2017	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år(B)	1 068	1 406	1 484	1 146	983	1 537	1 352
Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter(B)	6,7 %	6,7 %	8,5 %	6,0 %	7,2 %	7,6 %	6,6 %
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år(B)	5 642	6 180	7 068	5 566	6 455	6 992	5 872
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker(B)	46 799	51 462	50 035	46 393	56 444	42 683	51 462
Netto driftsutgifter til kvalifiseringsprogrammet per bruker(B)	125	108	114	85	139	147	132
Dekningsgrad							
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde(B)	53,9 %	44,8 %	44,6 %	48,9 %	64,2 %	29,3 %	43,7 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år(B)	6,8 %	7,5 %	8,0 %	6,8 %	8,0 %	10,2 %	6,0 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år(B)	4,6 %	4,5 %	5,1 %	4,3 %	5,2 %	5,8 %	4,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Samlet stønadssum (bidrag + lån)	56 759 892	66 024 059	77 215 570	45 753 230	97 515 361	56 714 194	2 485 293 206
Sosialhjelpsmottakere (antall)	1 253	1 305	1 483	980	1 767	1 633	50 283

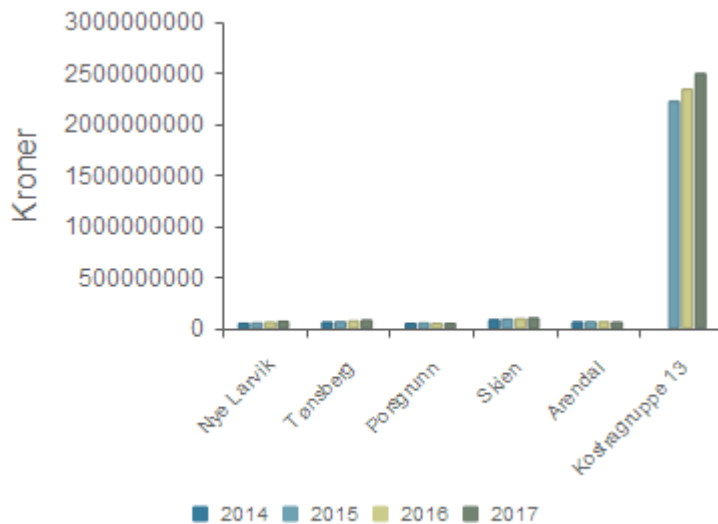
Utgiftsbehov og kriteriedata

	Nye Larvik	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Indeks innb. 16-22 år (3%)	97,9 %	98,1 %	103,1 %	99,6 %	99,8 %	101,7 %
Indeks innb. 23-66 år (21%)	97,8 %	100,2 %	99,0 %	98,6 %	99,0 %	99,0 %
Indeks uføre (11%)	154,3 %	102,2 %	135,8 %	135,0 %	172,6 %	103,2 %
Indeks flyktninger (15%)	96,4 %	92,3 %	102,5 %	169,0 %	101,9 %	114,6 %
Indeks opphopingsindeks (17%)	74,0 %	125,6 %	114,7 %	159,3 %	137,9 %	101,9 %
Indeks urbanitetskriteriet (36%)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Indeks aleneboende 30-66 år (34%)	0,0 %	108,8 %	106,3 %	106,1 %	106,4 %	93,6 %
Utgiftsbehov - Sosiale tjenester (sum)	0,0 %	106,3 %	108,9 %	125,6 %	116,7 %	100,7 %

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Samlet stønadssum (bidrag + lån)

Gruppert per kommune

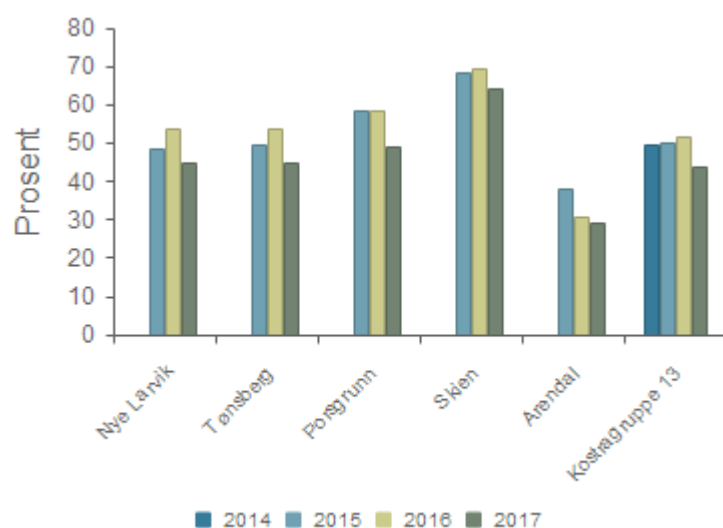

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	46 734 984	49 929 220	56 759 892	66 024 059
Tønsberg	57 191 015	61 323 156	70 103 991	77 215 570
Porsgrunn	44 962 890	49 163 976	45 807 866	45 753 230
Skien	80 773 244	87 306 131	91 142 424	97 515 361
Arendal	58 770 270	60 515 630	59 938 958	56 714 194
Kostragruppe 13		2 214 319 002	2 332 874 160	2 485 293 206

Det er store forskjeller i samlet stønadssum blant kommunegruppene. Larvik kommune ligger her midt på treet. Det har vært en økning i antall brukere og en særlig økning av boutgifter og stønad til livsopphold de siste årene.

Dekningsgrad - Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde(B)

Gruppert per kommune

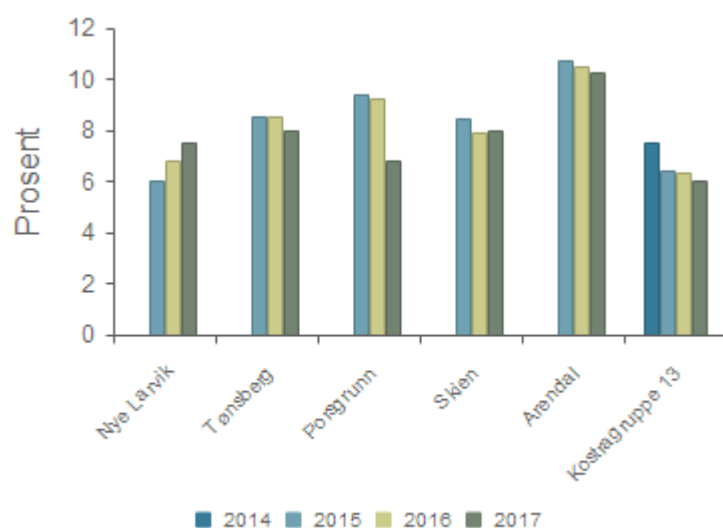

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		48,2 %	53,9 %	44,8 %
Tønsberg		49,3 %	53,6 %	44,6 %
Porsgrunn		58,2 %	58,2 %	48,9 %
Skien		68,3 %	69,5 %	64,2 %
Arendal		38,0 %	30,7 %	29,3 %
Kostragruppe 13	49,3 %	50,1 %	51,5 %	43,7 %

Her har vi ikke fullstendig tallmateriale for tidligere år. Andelen mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde har vært forholdsvis stabil de siste årene. Det var en nedgang i 2015, og tallene viser også en nedgang nå i 2017. Det kan tyde på at det flere som har andre inntektskilder, men har behov for supplering. Larvik ligger her midt på treet sammenlignet med de andre kommunene i gruppa.

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år(B)

Gruppert per kommune

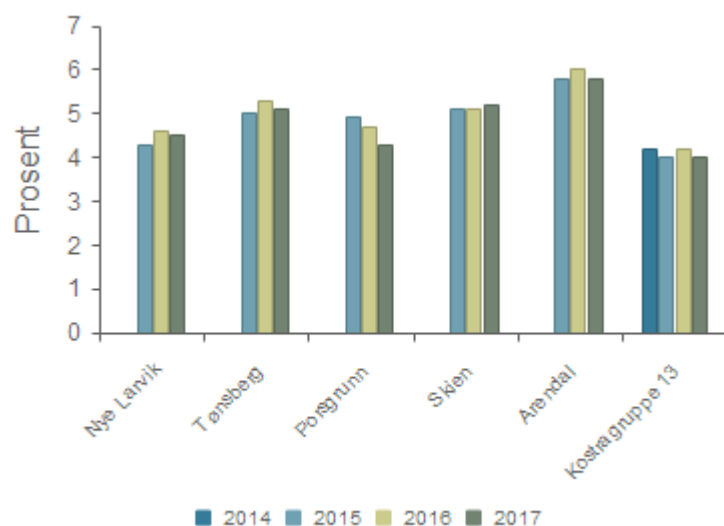

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		6,0 %	6,8 %	7,5 %
Tønsberg		8,5 %	8,5 %	8,0 %
Porsgrunn		9,4 %	9,2 %	6,8 %
Skien		8,4 %	7,9 %	8,0 %
Arendal		10,7 %	10,5 %	10,2 %
Kostragruppe 13	7,5 %	6,4 %	6,3 %	6,0 %

Andelen unge sosialhjelpsmottakere har økt de siste årene. Larvik kommune ligger likevel lavere enn flere av de sammenlignbare kommunene. Det har vært og er fortsatt en særlig satsing på ungdom. Satsingen gjøres også i tett samarbeid med andre aktører og har fokus på arbeid og utdanning, slik at ungdommen kan bli selvforsørget. Aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år ble iverksatt i januar 2017. Det er et utfordrende arbeidsmarked, selv med lav ledighet. Det er færre arbeidsgivere som har behov for ufaglært arbeidskraft. Andelen her var mye høyere i "gamle" Lardal enn i "gamle" Larvik. Det gjør at økningen blir større enn den ellers ville vært.

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		4,3 %	4,6 %	4,5 %
Tønsberg		5,0 %	5,3 %	5,1 %
Porsgrunn		4,9 %	4,7 %	4,3 %
Skien		5,1 %	5,1 %	5,2 %
Arendal		5,8 %	6,0 %	5,8 %
Kostragruppe 13	4,2 %	4,0 %	4,2 %	4,0 %

Larvik kommune har hatt en økning i andelen sosialhjelpsmottakere fra 2013. Andelen er likevel lavere enn i flere av de sammenlignbare kommunene og har vært det over tid. Det kan skyldes aktiv oppfølging av unge og andre nye brukere, bruk av kvalifiseringsprogram og riktigere bruk av statlige tjenester og det tiltaksapparatet som eksisterer i NAV.

Produktivitet - Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker(B)

Gruppert per kommune

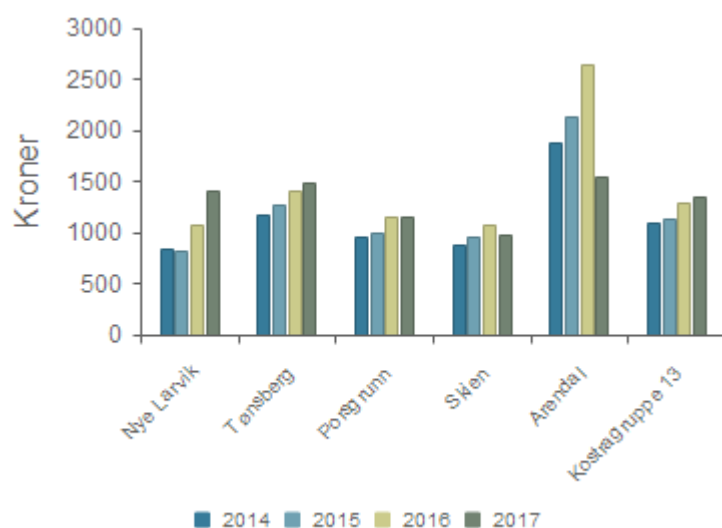

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		44 025	46 799	51 462
Tønsberg		42 789	45 809	50 035
Porsgrunn		44 434	42 009	46 393
Skien		50 995	53 678	56 444
Arendal		41 475	41 291	42 683
Kostragruppe 13	45 572	46 443	48 283	51 462

Larvik kommune har hatt en økning i brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker de siste årene. Det har sammenheng med økning i antall brukere. Samtidig ble det foretatt en ryddejobb i funksjonsbruken på stillinger brukt til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid i 2016. Det kan forklare noe av økningen.

Prioritet - Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år(B)

Gruppert per kommune

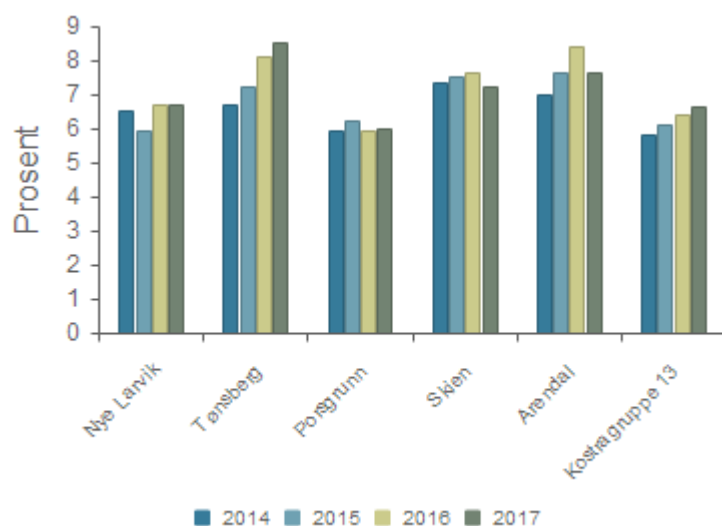
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	836	818	1 068	1 406
Tønsberg	1 168	1 269	1 406	1 484
Porsgrunn	956	997	1 157	1 146
Skien	885	961	1 080	983
Arendal	1 879	2 135	2 631	1 537
Kostragruppe 13	1 100	1 134	1 286	1 352

Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid har vært stabil i 2014 og 2015, men økte i 2016 og fortsatte å øke i 2017. Det ble foretatt en ryddejobb på funksjonsbruk på stillinger brukt til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid i 2016. Samtidig ble det i 2017 økt bemanning for å kunne jobbe med tettere oppfølging av brukerne.

Kommunen ligger noe lavere enn flere av de sammenlignbare kommunene på dette området. Det kan være som følge av fordeling av utgifter på kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet.

Prioritet - Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter(B)

Gruppert per kommune

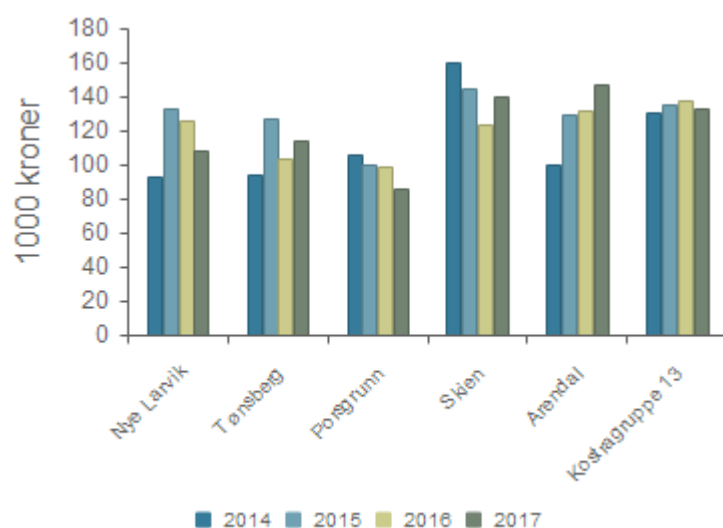

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	6,5 %	5,9 %	6,7 %	6,7 %
Tønsberg	6,7 %	7,2 %	8,1 %	8,5 %
Porsgrunn	5,9 %	6,2 %	5,9 %	6,0 %
Skien	7,3 %	7,5 %	7,6 %	7,2 %
Arendal	7,0 %	7,6 %	8,4 %	7,6 %
Kostragruppe 13	5,8 %	6,1 %	6,4 %	6,6 %

Larvik kommune har over flere år hatt vesentlig lavere netto driftsutgifter til sosialtjenester enn de andre kommunene i gruppa. Dette har økt i 2016 og 2017, men fortsatt ligger kommunen under sammenlignbare kommuner på dette området, bortsett fra Porsgrunn. Sosialtjenester i denne sammenheng er utgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (drift av NAV-kontoret), tilbud til personer med rusproblemer og utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Produktivitet - Netto driftsutgifter til kvalifiseringsprogrammet per bruker(B)

Gruppert per kommune

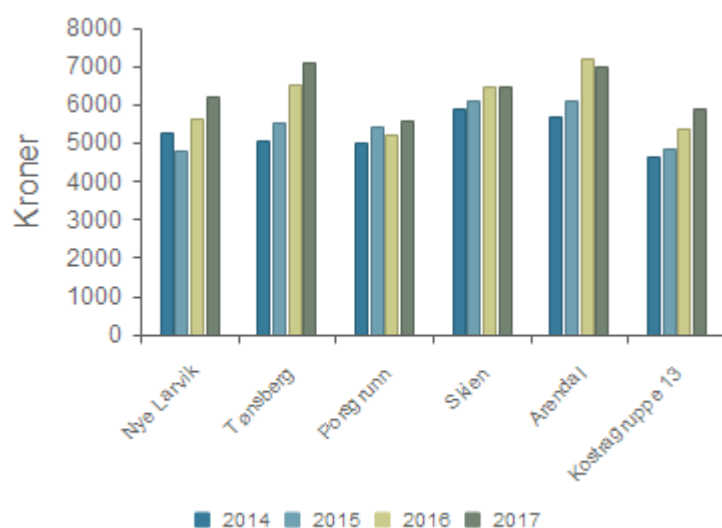

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	92	133	125	108
Tønsberg	94	127	103	114
Porsgrunn	106	99	98	85
Skien	159	144	123	139
Arendal	100	129	131	147
Kostragruppe 13	130	135	137	132

Larvik kommune har hatt en økning i netto driftsutgifter til kvalifiseringsprogrammet per bruker fram til 2015. Fra 2016 har utgiftene gått ned. Det har vært en økning i antall deltagere de siste årene, men antallet så ut til å stabilisere seg noe i 2017. Økningen har ført til lavere utgifter per bruker. Resultatene i Larvik er gode når det gjelder overgang til arbeid og utdanning for de som avslutter programmet. Larvik ligger her lavere på utgifter enn de sammenlignbare kommunene, bortsett fra Porsgrunn.

Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	5 261	4 796	5 642	6 180
Tønsberg	5 026	5 511	6 515	7 068
Porsgrunn	5 022	5 395	5 184	5 566
Skien	5 872	6 079	6 460	6 455
Arendal	5 655	6 097	7 199	6 992
Kostragruppe 13	4 631	4 861	5 384	5 872

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten ligger lavere enn de fleste av de sammenlignbare kommunene, når det blir vurdert opp mot innbyggertall. Det har vært økning de siste årene. Larvik kommune har over tid hatt lavere antall mottakere av økonomisk sosialhjelp enn de andre kommunene i gruppa, og det gir lavere utgifter totalt.

Kultur og idrett

Merknad: Mange indikatorer mangler tall for Nye Larvik kommune, derfor kommenteres tidligere Larvik og Lardal hver for seg flere steder i analysen. Det er også flere relevante indikatorer som ikke er tilgjengelig i år på grunn av en omlegging av statistikk i SSB. Årets analyse for Kultur, idrett og fritid vil derfor være noe mangelfull sammenlignet med tidligere år.

Tidligere Larvik kommune har en marginal nedgang i netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger, sammenlignet med året før. Kommunen har i hele perioden ligget stabilt på et nivå noe over gjennomsnittet for Kostragruppe 13. Lardal hadde en markant økning i utgiftsnivå fra 2016 til 2017, noen som må sees i sammenheng med en økning innen idrett, samt kjøp av det lokale bygdetunet Klokkegården. Lardal lå i 2017 over gjennomsnittet for Kostragruppe 13, men tidligere år har kommunen ligget lavere enn gjennomsnittet.

Ser man på totale netto driftsutgifter til kultursektoren, brukte Nye Larvik 15,2 prosent av budsjettet på idrett i 2017. Dette er en nedgang med 1,9 prosentpoeng sammenlignet med forrige år, som skyldes den ovennevnte ekstraordinære satsningen i Svarstad i 2016 der det ble bevilget en økning i tilskudd til idrettslag. 13,1 prosent av netto driftsutgifter til kultursektoren i Nye Larvik ble brukt på folkebibliotek i 2017. Dette er en marginal nedgang sammenlignet med forrige år, men dette skyldes endringer i det samlede kulturbudsjettet da størrelsen på budsjettet til folkebibliotek har vært relativt stabil i den samme perioden. Larvik hadde en liten nedgang i besøk per innbygger, fra 4,4 i 2016 til 4,0 i 2017.

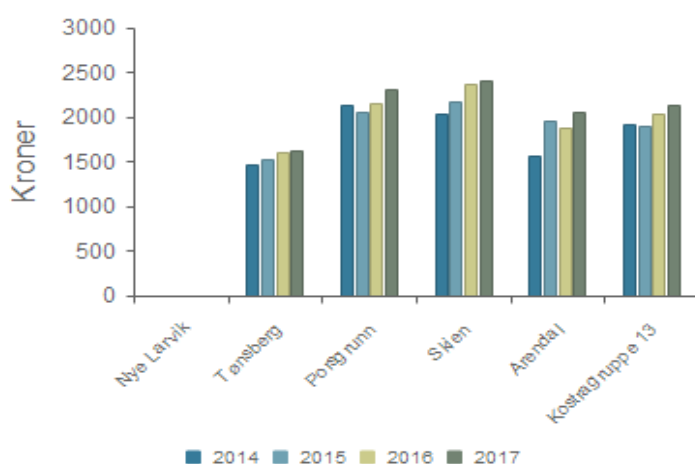
Når det gjelder driftsutgiftene til kommunens musikk- og kulturskoletilbud per bruker, er det registrert en liten økning sammenlignet med forrige år for tidligere Larvik kommune. Lardal hadde på sin side en økning i driftsutgifter per bruker fra 2016 til 2017, men lå i 2017 lavere enn gjennomsnittet for Kostragruppe 13 og noe lavere enn gjennomsnittet blant sammenligningskommunene. Tidligere Larvik kommune har hatt en jevn nedgang i driftsutgifter per bruker i analyseperioden 2014 - 2017, og har for øvrig ligget markant lavere enn Kostragruppe 13 og sammenligningskommunene. Dette kan sees i sammenheng med lavere netto driftskostnader i begynnelsen av perioden, men det har også vært en nedgang i elevtallene fra 2015 - 2017 som trekker i motsatt retning. Nedgangen kan sees i sammenheng med ny rammeplan for musikk- og kulturskolene, som fokuserer mer på kvalitet og innhold og ikke nødvendigvis økning i antall elever. Larvik har imidlertid et langt høyere elevtall enn sammenligningskommunene. Lavere netto driftsutgifter isolert, har sammenheng med at Kulturskolen har hatt et fokus på effektivisering av undervisningstiden til lærerne, tiltak som for øvrig er iverksatt for å redusere antall barn på ventelister og for å øke dekningsgraden. I 2017 er det registrert 2,8 prosent søkere på venteliste ved Kulturskolen i tidligere Larvik. Det har vært en jevn nedgang i andel barn på vente liste i perioden 2014 - 2017.

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Nye Larvik

	Nye Larvik 2016	Nye Larvik 2017	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto driftsutgifter til folkebibliotek (F370) AV Kultursektoren	13,2	13,1	16,4	13,1	10,7	15,7	12,3
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner			1 613	2 299	2 404	2 050	2 122
Netto driftsutgifter til idrett (F380) AV Kultursektoren	17,1	15,2	7,5	9,6	2,7	11,1	9,2
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år			1 024	2 443	2 098	1 506	1 841
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker(B)	7 142	8 197	21 237	20 169	21 655	23 426	20 291
Dekningsgrad							
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år			1,7 %	1,5 %	2,1 %	2,4 %	3,0 %

Prioritet - Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Tønsberg	1 455	1 521	1 602	1 613
Porsgrunn	2 136	2 052	2 149	2 299
Skien	2 023	2 159	2 359	2 404
Arendal	1 563	1 962	1 878	2 050
Kostragruppe 13	1 909	1 887	2 027	2 122

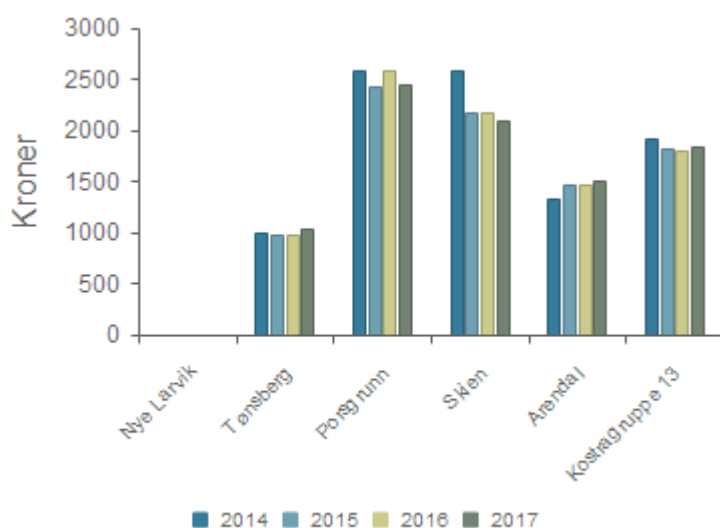
Det mangler tall for nye Larvik kommune, derfor kommenteres tidligere Larvik og Lardal hver for seg.

Indikatoren viser netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger. I 2017 brukte Larvik 2185 kroner per innbygger, noe som er en marginal økning sammenlignet med forrige år hvor Larvik brukte 2169 kroner per innbygger. Tidligere Larvik kommune har i hele perioden ligget stabilt på et nivå noe over gjennomsnittet for Kostragruppe 13.

Lardal brukte 3565 kroner per innbygger i 2017, noe som innebar en markant økning sammenlignet med forrige år hvor Lardal brukte 1896 per innbygger. Dette kan sees i sammenheng med en økning innen idrett, samt kjøp av det lokale bygdetunet Klokkergården. Ser man på netto driftsutgifter isolert, økte disse med 4,3 millioner fra 2016 til 2017. Lardal lå i 2017 over gjennomsnittet for Kostragruppe 13, men tidligere år har kommunen ligget lavere enn gjennomsnittet. Den samme trenden ser man i sammenligningskommunene.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Tønsberg	994	975	971	1 024
Porsgrunn	2 572	2 417	2 571	2 443
Skien	2 581	2 160	2 163	2 098
Arendal	1 329	1 458	1 458	1 506
Kostragruppe 13	1 923	1 808	1 806	1 841

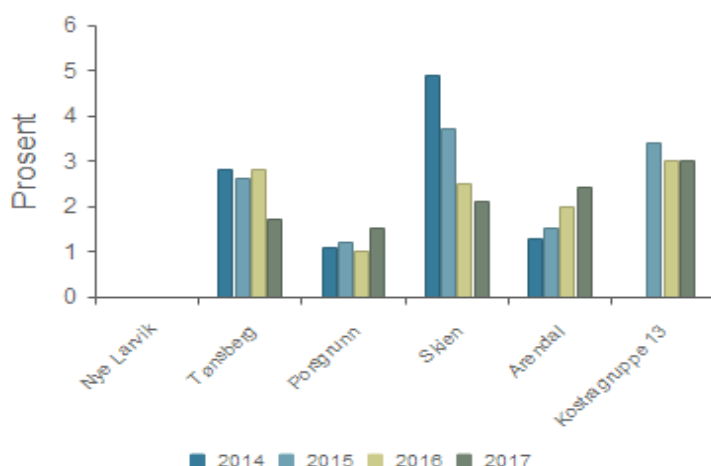
Det mangler tall for nye Larvik kommune, derfor kommenteres tidligere Larvik og Lardal hver for seg.

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per innbygger i alderen 6-15 år. I 2017 brukte Larvik 1789 kroner per innbygger (6-15 år), noe som er en liten nedgang sammenlignet med forrige år, hvor Larvik brukte 1891 kroner per innbygger. Larvik har hatt en jevn nedgang i analyseperioden 2014 - 2017. Dette kan forklares med at tjenesten har hatt et fokus på effektivisering av undervisningstiden til lærerne ved blant annet å etablere gruppeundervisning, og ved å innføre kortere kurs men med et fokus på kvalitet, noe som igjen forklarer lavere driftskostnader. Tidligere Larvik kommune ligger under gjennomsnittet for Kostragruppe 13, som er 1841, og på nivå med kommunene i sammenligningsgruppen.

Lardal brukte 1753 kroner per innbygger (6-15 år) i 2017, og dette er en økning sammenlignet med forrige år hvor Lardal brukte 1401 per innbygger. Lardal lå i 2017 lavere enn gjennomsnittet for Kostragruppe 13, og noe lavere enn gjennomsnittet blant sammenligningskommunene.

Dekningsgrad - Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik				
Tønsberg	2,8 %	2,6 %	2,8 %	1,7 %
Porsgrunn	1,1 %	1,2 %	1,0 %	1,5 %
Skien	4,9 %	3,7 %	2,5 %	2,1 %
Arendal	1,3 %	1,5 %	2,0 %	2,4 %
Kostragruppe 13		3,4 %	3,0 %	3,0 %

Det mangler tall for nye Larvik kommune, derfor kommenteres tidligere Larvik og Lardal hver for seg.

Indikatoren viser andel barn i grunnskolealder som står på venteliste til kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i alderen 6-15 år. I 2017 stod 2,8 prosent på venteliste. Det har vært en jevn nedgang i andel barn på vente liste i perioden 2014 - 2017. Det er jobbet systematisk for å oppnå nettopp dette målet. Tilbud om gruppeundervisning, kortere kurs og vektlegging av samspill, er noen av tiltakene som er iverksatt for å redusere antallet søkere på venteliste. Det må nevnes at Larvik kulturskole ikke aktivt lyser ut i bredden i det eksisterende kulturskoletilbudet. Dette henger sammen med den nye rammeplanen for musikk- og kulturskolene, som fokuserer mer på kvalitet og innhold og ikke nødvendigvis økning i antall elever. Antall søkere på venteliste kunne sannsynligvis vært enda høyere, dersom hele spekteret av opplæringstilbud ble annonsert mer aktivt ut mot målgruppen. Det jobbes kontinuerlig med kort- og langsiktige tiltak når det gjelder å få redusert ventelister.

Larvik lå i 2017 0,2 prosent poeng lavere enn Kostragruppe 13, men noe høyere enn sammenligningskommunene.

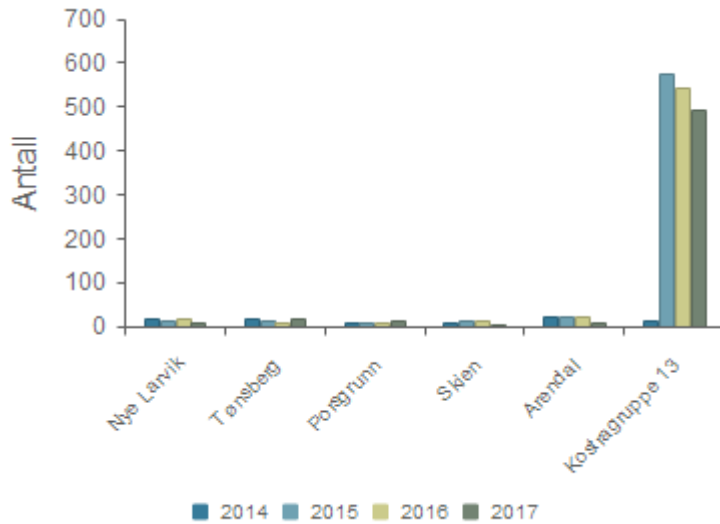
Lardal hadde i 2017 ingen barn på vente liste, og dette har også vært trenden i perioden 2014 - 2017. Dette er markant lavere enn Kostragruppe 13 (som er 3 prosent) og gjennomsnittet blant sammenligningskommunene.

Plan, kulturminner, natur og nærmiljø

	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13	
Prioritet							
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger(B)	99	80	24	124	92	86	74
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger(B)	266	214	135	272	168	172	233
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger(B)	212	276	111	172	262	123	209
Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år	18	9	16	11	5	9	492
Produktivitet							
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager			51	39			49
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager			36	13			19

Prioritet - Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år

Gruppert per kommune

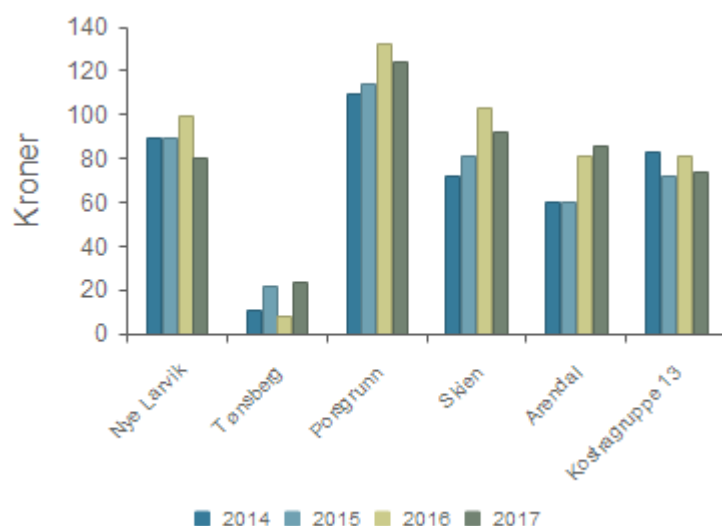

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	17	15	18	9
Tønsberg	16	11	8	16
Porsgrunn	8	7	10	11
Skien	9	13	12	5
Arendal	21	20	20	9
Kostragruppe 13	11	573	543	492

I 2017 var det stor aktivitet i Arealplan med mange reguleringssaker til 1. gangs behandling i Planutvalget med etterfølgende offentlig ettersyn og høring. Det var færre saker til sluttbehandling i Kommunestyret. Det beror på at det var få saker til 1. gangs behandling og høring i 2016.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger(B)

Gruppert per kommune

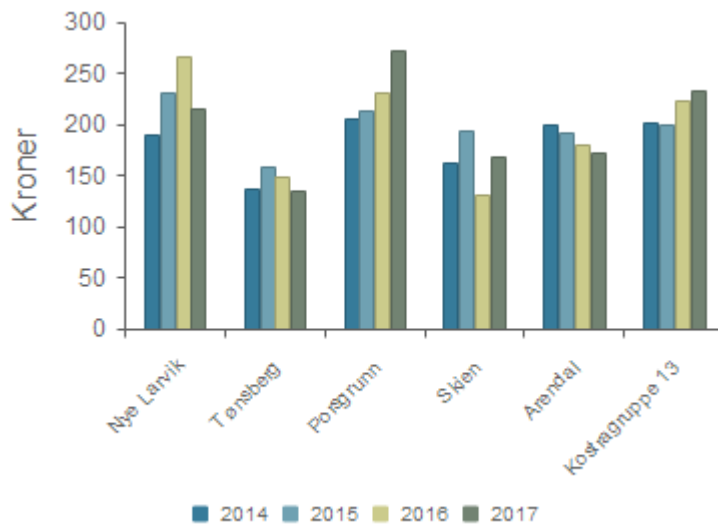
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	89	89	99	80
Tønsberg	11	22	8	24
Porsgrunn	109	114	132	124
Skien	72	81	103	92
Arendal	60	60	81	86
Kostragruppe 13	83	72	81	74

Tallene viser i perioden 2014 til 2017 utgift pr. innbygger for Larvik kommune. Faktorer som har innvirkning på driftsutgiftene til geodata pr. innbygger, er bruk av ny teknologi (utstyr og programvare), stram kontroll med utgiftssiden, verdien på innkomne saker, antall saker og utvikling/forbedring av interne rutiner. Verdien på og antall innkomne saker er utenfor virksomhetens kontroll. Det er stor spredning i tallmaterialet mellom de i tabellen oppførte kommuner. Larvik kommune ligger betydelig høyere for 2017. Årsakene til dette er ekstraordinære utgifter i 2017 knyttet til blant annet innkjøp av kjøretøy, ødelagt landmålerutstyr, kartleggingskostnader i tidligere Lardal kommune og kostnader i forbindelse med omlegging av forvaltningssystem som en følge av kommunesammenslåingen.

Det er med bakgrunn i de foreliggende tall antas det ut fra det overstående å ville bli normalt driftsår i 2018. Det er ingen planer om å gjøre betydelige endringer i hvordan oppgavene innenfor geodata blir utført på. Fokuset er stadig rettet mot forbedringer ved bruk av bl.a. nytt teknologi/utstyr og kompetanseoppfølging.

Prioritet - Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger(B)

Gruppert per kommune

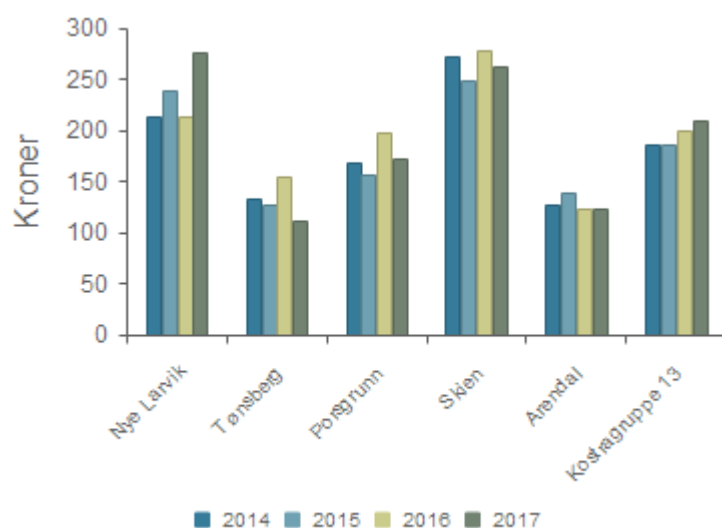
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	190	231	266	214
Tønsberg	136	159	148	135
Porsgrunn	206	212	231	272
Skien	162	193	131	168
Arendal	199	192	180	172
Kostragruppe 13	202	200	223	233

Arealplan arbeider til enhver tid med mellom 50 og 60 detaljerte reguleringsplaner. Arealplan har i tillegg 5 områdeplaner i prosess.

Store infrastrukturoppgaver knyttet til ny jernbanetrasé gjennom Larvik kommune, en langsiktig løsning for hovedvegnettet i Larvik by og rullering av kommunens arealplaner etter kommunesammenslåingen, krever stort fokus og plankapasitet fra virksomheten.

Prioritet - Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	212	238	212	276
Tønsberg	132	127	154	111
Porsgrunn	168	157	198	172
Skien	272	249	277	262
Arendal	126	138	122	123
Kostragruppe 13	186	185	199	209

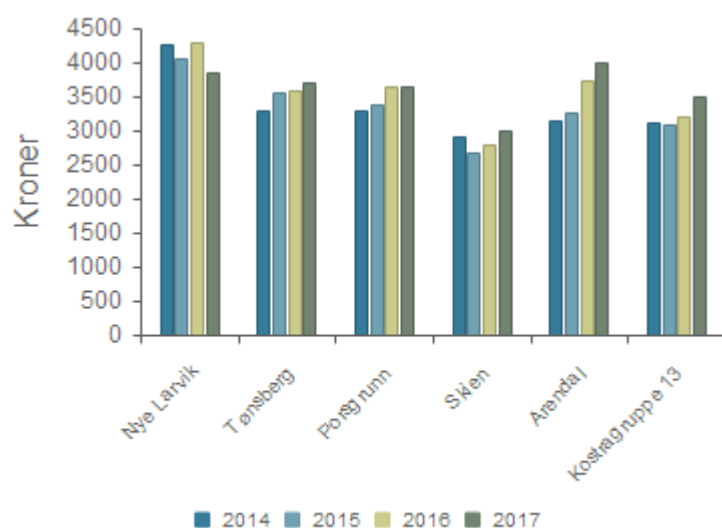
Mengden av og størrelsen på leke- og rekreasjonsområder innenfor tettsteder er stabil, men har økt i denne oversikten som følge av kommunesammenslåingen. Park- /friområder fikk økt driftsbudsjett i 2014 og 2015 på tilsammen 1 mill kr. Forholdet mellom de sammenlignede kommunene er også stabilt over tid. I 2017 hadde park og friområder et merforbruk i forhold til budsjett.

Vann, avløp og renovasjon

	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13	
Prioritet							
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb)(B)							
Produktivitet							
Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	4 285	3 842	3 683	3 620	2 980	3 978	3 486
Renovasjon - Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)			1 983	2 650	2 701	3 344	2 517
Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)(B)	1 657	1 723	1 280	1 100	1 145	1 242	1 297
Kvalitet							
Avløp - Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett med kjent alder			30,0	34,0	32,0	24,0	
Avløp - Slamtørrstoff produsert per kubikkmeter avløpsvann			352	148	201	218	
Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)			298	210	209	209	
Vann - Estimert vannlekkasje per meter ledning per år (m3/m/år)(B)	4,2	4,5	3,2	5,3	5,1	7,2	5,4

Produktivitet - Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	4 239	4 050	4 285	3 842
Tønsberg	3 280	3 542	3 577	3 683
Porsgrunn	3 280	3 380	3 620	3 620
Skien	2 909	2 662	2 772	2 980
Arendal	3 130	3 264	3 719	3 978
Kostragruppe 13	3 118	3 085	3 186	3 486

Det er årsgebyret for 2018 som er vist i 2017 rapporteringen (n+1).

Arendal er dyrest av de kommunene som er sammenlignet. Tønsberg og Porsgrunn har omtrent samme nivå på avløpsgebyr som Larvik.

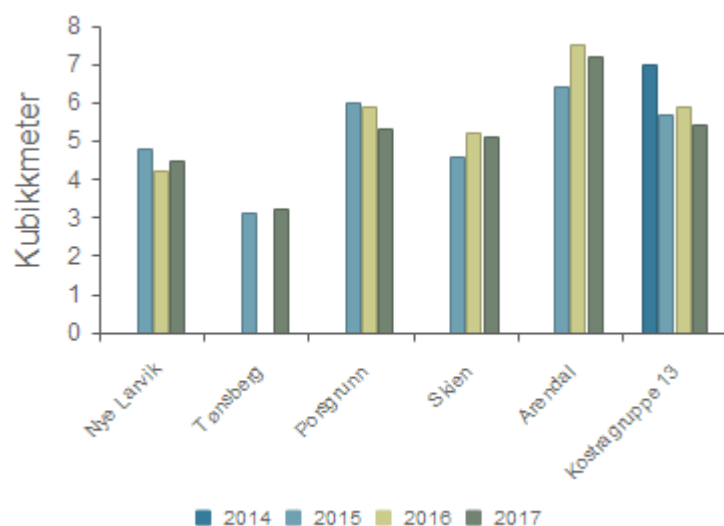
Skien er den kommunen med lavest avløpsgebyr. Larvik er 862 kr. dyrere enn Skien som er rimeligst. Larvik har 247 kr. mer i gebyr enn Kostra gruppe 13.

Larvik er med i en sammenlikning av kvalitet og kostnader for norske kommuner, som Norsk vann leder. Resultatene viser at tjenesten Larvik leverer er av svært god kvalitet.

Nedgangen fra 2016 til 2017 er misvisende. For tidligere Larvik har det ikke vært nedgang i gebyret.

Kvalitet - Vann - Estimert vannlekkasje per meter ledning per år (m³/m/år)(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		4,8	4,2	4,5
Tønsberg		3,1		3,2
Porsgrunn		6,0	5,9	5,3
Skien		4,6	5,2	5,1
Arendal		6,4	7,5	7,2
Kostragruppe 13	7,0	5,7	5,9	5,4

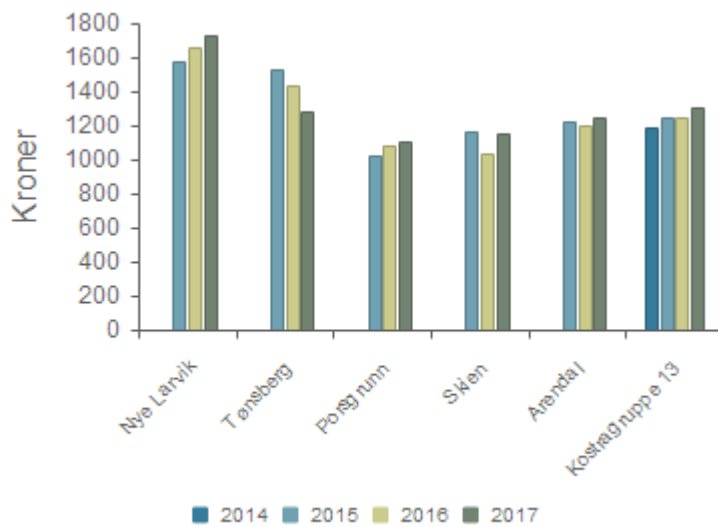
Indikatoren viser et beregnet årlig vanntap i kubikkmeter samlet for alle kommunale vannverk per meter ledningsnett i kommunen. Tallene er hentet fra Vannverksregisteret hos Folkehelseinstituttet.

Larvik har mindre lekkasje enn de fleste av sammenlikningskommunene. Larvik har 526 km. vannledningsnett. Langt ledningsnett øker risikoen for lekkasje i nettet.

Det jobbes systematisk med rehabilitering av vannledningsnettet og det investeres forholdsvis mye penger hvert år. Dette arbeidet vil fortsette fremover. Ledningsstrek med hyppige lekkasjer prioriteres.

Produktivitet - Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		1 572	1 657	1 723
Tønsberg		1 520	1 425	1 280
Porsgrunn		1 025	1 078	1 100
Skien		1 158	1 026	1 145
Arendal		1 223	1 192	1 242
Kostragruppe 13	1 186	1 247	1 242	1 297

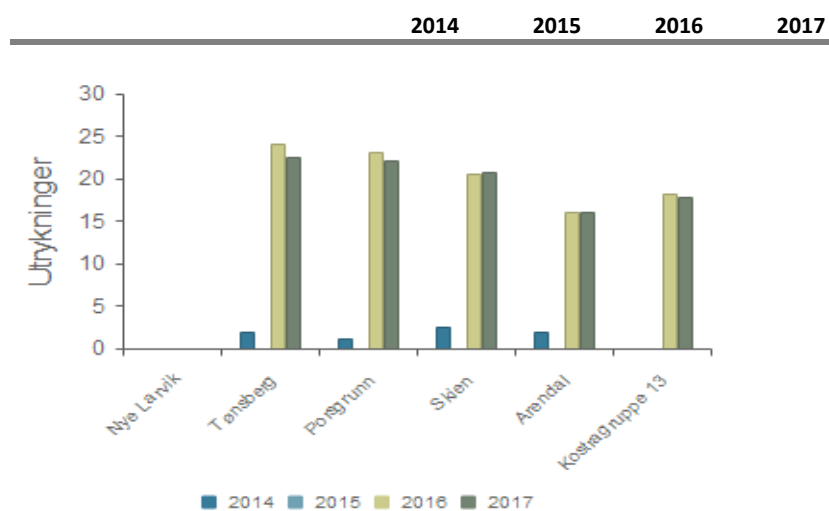
Larvik har høyere vanngebyr pr. innbygger enn de kommunene som det sammenlignes med.

Brann og ulykkesvern

	Nye Larvik 2016	Nye Larvik 2017	Tønsberg	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere			22,5	22,1	20,8	16,0	17,7
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger(B)	38	27	52	53	82	51	49
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger(B)	628	675	573	1 063	682	799	697
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i prosent av totale netto driftsutg(B)	1,3 %	1,3 %	1,2 %	2,0 %	1,4 %	1,5 %	1,4 %
Kvalitet							
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)	386	320	369	442	308	240	384

Prioritet - Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere

Gruppert per kommune

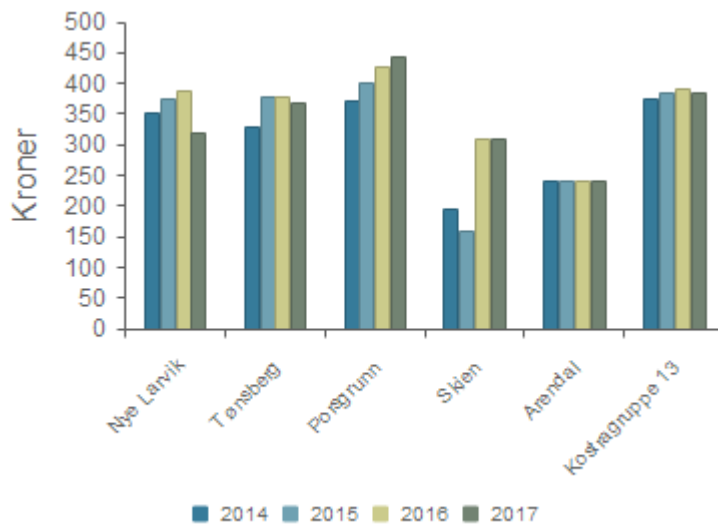

Nye Larvik				
Tønsberg	2,0		24,0	22,5
Porsgrunn	1,1		23,0	22,1
Skien	2,6		20,5	20,8
Arendal	2,0		16,1	16,0
Kostragruppe 13			18,2	17,7

Data for 2017 foreligger ikke for Larvik og Lardal samlet.

Kvalitet - Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)

Gruppert per kommune

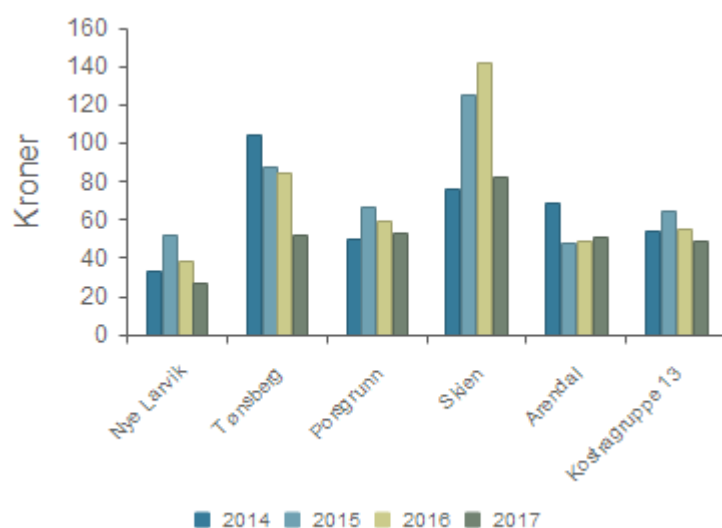

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	353	375	386	320
Tønsberg	330	377	377	369
Porsgrunn	370	400	426	442
Skien	196	158	310	308
Arendal	240	240	240	240
Kostragruppe 13	374	385	392	384

Etter kommunesammenslåingen er feiingen i tidligere Lardal blitt billigere. Siden folketall ikke er med som parameter gjør dette et stort utslag i sammenligningen. Nye Larvik har relativt lav gebyrsats i gruppen av sammenlignbare kommuner.

Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger(B)

Gruppert per kommune

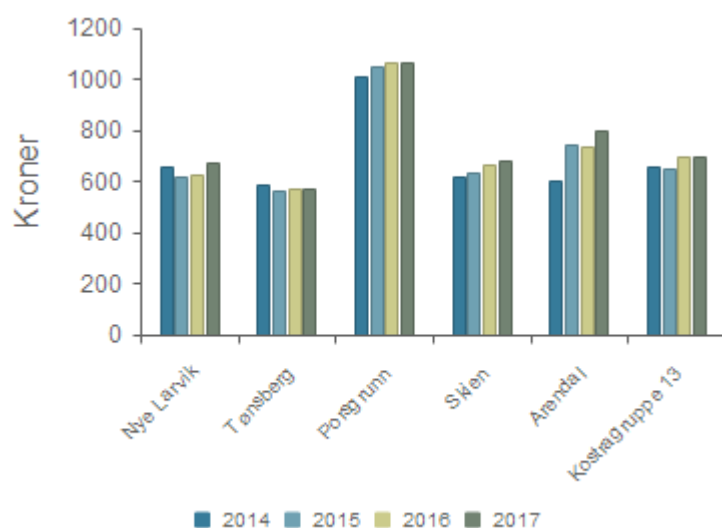

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	33	52	38	27
Tønsberg	104	87	84	52
Porsgrunn	50	67	59	53
Skien	76	125	142	82
Arendal	69	48	49	51
Kostragruppe 13	54	65	55	49

Funksjon 338 er netto utgifter til det brannforebyggende arbeidet i forebyggende avdeling. Det er krav om antall forebyggende årsverk etter kommunens innbyggertall. Lønnsutgifter er den vesentlige kostnadsbæreren. Tallet gjenspeiler at Larvik har få stillinger i avdelingen. I tillegg har ett sykefravær uten vikar medført lavere lønnsutgifter. Det tilbys noe brannforebyggende kurs mot betaling. Dette styrker økonomien i avdelingen. Totalt gir dette en driftsutgift vesentlig lavere enn kommunene i gruppen.

Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	653	616	628	675
Tønsberg	585	564	568	573
Porsgrunn	1 010	1 048	1 061	1 063
Skien	615	630	664	682
Arendal	598	740	734	799
Kostragruppe 13	655	648	693	697

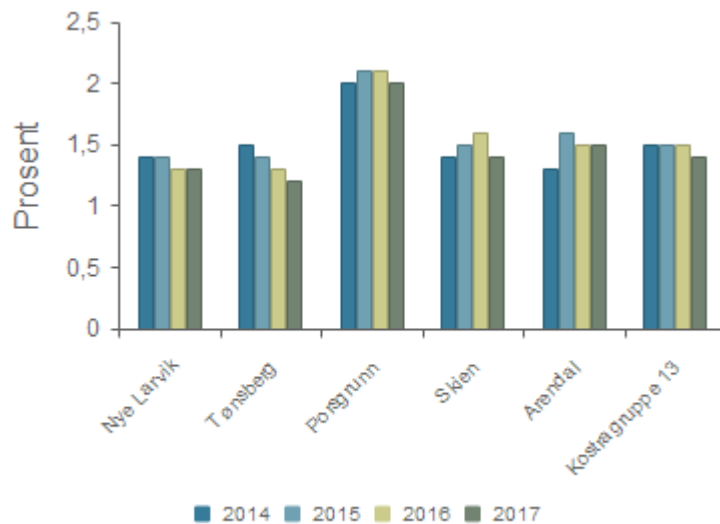
Funksjon 339 er netto driftsutgifter til beredskapsarbeid og inkluderer administrasjon som ikke er plassert i forebyggende avdeling. Også finansielle kostnader/avskrivninger av bygg og materiell, drift av bygg og renhold er lagt til denne funksjonen. Ulike plasseringer av kostnadsbærere i ulike Kostrafunksjoner kan gi ulikt resultat kommunene i mellom.

Kommunens beredskap mot brann og ulykke er dimensjonert etter ROS-analyser hvor forhold som innsatstid, tettsteder og risikoutfordringer legges til grunn.

Larvik har netto driftsutgifter i underkant av gjennomsnittet i Kostragruppe 13. Et kostnadseffektivt samarbeid med nabobrannvesen, særlig Sandefjord, bidrar til dette.

Prioritet - Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i prosent av totale netto driftsutg(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	1,4 %	1,4 %	1,3 %	1,3 %
Tønsberg	1,5 %	1,4 %	1,3 %	1,2 %
Porsgrunn	2,0 %	2,1 %	2,1 %	2,0 %
Skien	1,4 %	1,5 %	1,6 %	1,4 %
Arendal	1,3 %	1,6 %	1,5 %	1,5 %
Kostragruppe 13	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,4 %

Dimensjoneringsgrunnlaget for brannvesen er i stor grad avhengig av innsatstider og kommunenes ROS-analyse. Netto driftsutgifter varierer mye mellom kommunene i sammenstillingen, med Larvik og Tønsberg som de med lavest prosentandel.

Eiendomsforvaltning

Innenfor tjenesteområdene administrasjon, barnehager, skoler, pleie og omsorg, kultur og idrett skiller funksjonskontoplanen mellom den brukerrettede tjenesteytingen og forvaltning/drift/vedlikehold av lokalene/byggene. For disse områdene skal anskaffelse av inventar og utstyr knyttes til tjenesteytingen.

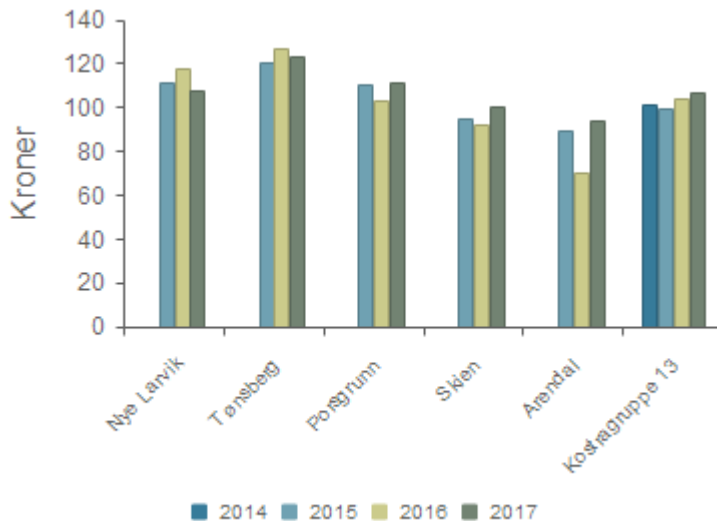
Begrunnelsen for skillet er at KOSTRA skal kunne gi relevante nøkkeltall for utgifter knyttet til henholdsvis tjenesteytingen og eiendomsforvaltningen. Byggfunksjonene inneholder således bare de direkte bygningsrelaterte utgiftene. De seks bygg-funksjonene kalles «formålsbygg».

Det har i de seneste årene blitt en stadig økende bevissthet rundt regnskapsføring av kostnadene. Likeledes er det nå en større bevissthet rundt arealbegrepet. Det er KUN bygg som benyttes aktivt til tjenesteproduksjon som skal regnes med. Utrangerte skoler, barnehager, kulturbygg etc skal ikke lenger rapporteres som formålsbygg. Ei heller dersom de ikke er i kommunens drift. Da skal de rapporteres på en annen funksjon. Eksempelvis Munken, Herregården og Sjøfartsmuseet: I disse byggene drives kulturtiltak, men ikke i kommunens drift/regi. Arealet rapporteres ikke som Kulturbygg i KOSTRA.

	Nye Larvik 2016	Nye Tønsberg Larvik 2017	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostra- gruppe 13	
Prioritet							
Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger(B)	276	362	246	334	215	373	280
Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger(B)	650	623	477	238	233	200	402
Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger(B)	949	1 023	536	1 064	955	1 401	865
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger(B)	4 164	4 796	3 706	4 529	4 797	4 726	4 721
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter(B)	8,3 %	8,7 %	7,2 %	8,0 %	8,8 %	8,5 %	8,8 %
Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger(B)	276	362	246	334	215	373	280
Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger(B)	1 410	1 743	1 597	1 767	2 140	1 660	2 000
Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger(B)	0,1	0,2	0,1	0,6	0,5	0,2	0,4
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger(B)	4,0	4,1	3,6	5,4	4,9	4,5	4,4
Samlet areal på kommunale idrettsbygg i kvadratmeter per innbygger(B)	0,3	0,4	0,8	0,6	0,7	0,7	0,5
Samlet areal på kommunale kulturbygg i kvadratmeter per innbygger(B)	0,3	0,3	0,3	0,7	0,2	0,5	0,3
Produktivitet							
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	118	108	123	111	100	94	107
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	180	172	185	125	147	132	171
Samlet areal på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage(B)	9,2	9,1	7,6	9,7	6,8	9,6	8,6
Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon(B)	91	89	69	105	102	68	94
Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev(B)	16,4	16,7	14,5	19,5	23,0	19,2	17,7
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	569	567	567	435	592	408	527
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	83	127	136	19	120	138	111

Produktivitet - Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		111	118	108
Tønsberg		120	127	123
Porsgrunn		110	103	111
Skien		95	92	100
Arendal		89	70	94
Kostragruppe 13	101	99	104	107

Indikatoren viser energikostnadene for kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386, i kroner per kvadratmeter.

Larviks energikostnader har gått ned med 10 kr pr m² siden 2016. Kostnadene er 15 kr lavere enn Tønsberg og 3 kr lavere enn Porsgrunn, Skien og KOSTRA gr. 13.

Beregninger gjort av ENOVA og erfaringer fra andre kommuner tilsier at kommunen kan ha stort innsparingspotensial ved å satse på tiltak innen energiøkonomisering. Det er startet opp analyse av byggene og det pågår planlegging for mange tiltak innenfor området. Dette forventes å gi betydelige innsparinger på sikt. Anslagsvis 4,5 mill kWh når alle tiltakene er gjennomført.

Produktivitet - Herav utgifter til renholds aktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		178	180	172
Tønsberg	172	174	176	185
Porsgrunn	87	102	115	125
Skien	130	139	141	147
Arendal	87	63	90	132
Kostragruppe 13	147	153	167	171

Indikatoren viser utgifter til renholdsutgifter i kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner per kvadratmeter (BTA).

Larvik og Skien ligger høyt både i forhold til Porsgrunn og Arendal, men sammenligner en seg med KOSTRA-gruppe 13 så ligger vi like under. For Larviks del er det en nedgang fra 2016 til 2017, 8 kroner pr kvadratmeter.

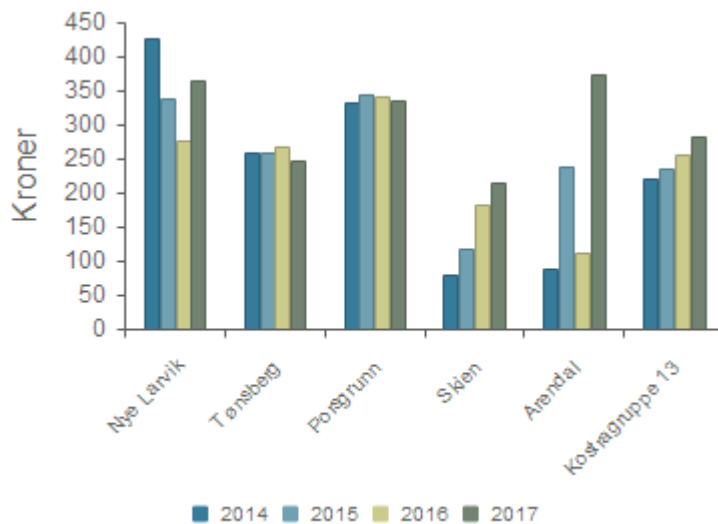
Sammenligner en Larvik, med og uten Lardal, så ser en at gjennomsnittsutgifter stiger med 3 % når en slår sammen Lardal og Larvik. Dette kan tyde på at det er utgifter å spare ved å effektivisere renholdet i Lardal.

Larvik benytter NS-INSTA 800 standarden. Dette er et system for å fastsette og bedømme kvaliteten på renhold. Standarden viser hvordan kvalitetsnivåene skal være etter utført renhold, hvordan byggets ulike rom grupperes inn i romprofiler (kvalitetsprofiler), hvordan man for hver profil setter kvalitetsnivåer for objektgruppene gulv, inventar, vegg og himling, og hvordan dette skal kunne måles og følges opp i kontroller.

Effektiviseringsarbeidet innen renhold pågår og det forventes at kommunen vil holde seg nært snittet i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	425	336	276	362
Tønsberg	259	258	268	246
Porsgrunn	331	342	339	334
Skien	78	117	182	215
Arendal	89	236	112	373
Kostragruppe 13	221	234	254	280

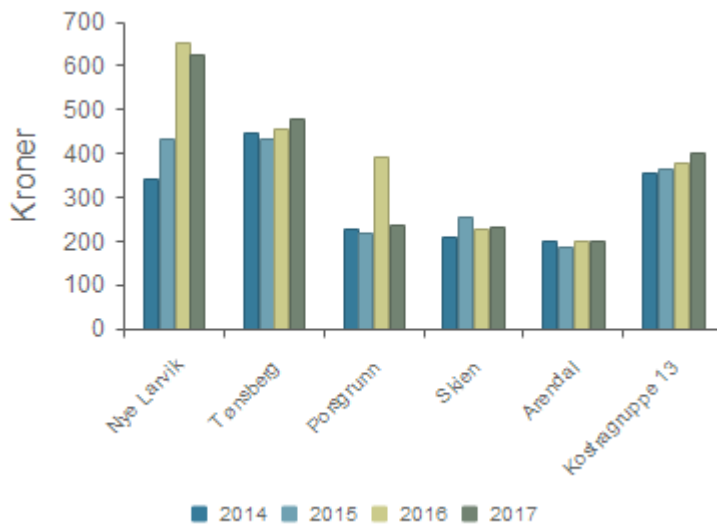
Indikatoren viser netto driftsutgifter til administrasjonslokaler, som omfatter funksjonene 130 i kroner pr. innbygger.

Nye Larvik har hatt økende kostnader og ligger nå godt over snittet i KOSTRA gruppe 13.

Det foreligger ikke opplysninger som tilsier nevneverdige endringer i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger(B)

Gruppert per kommune

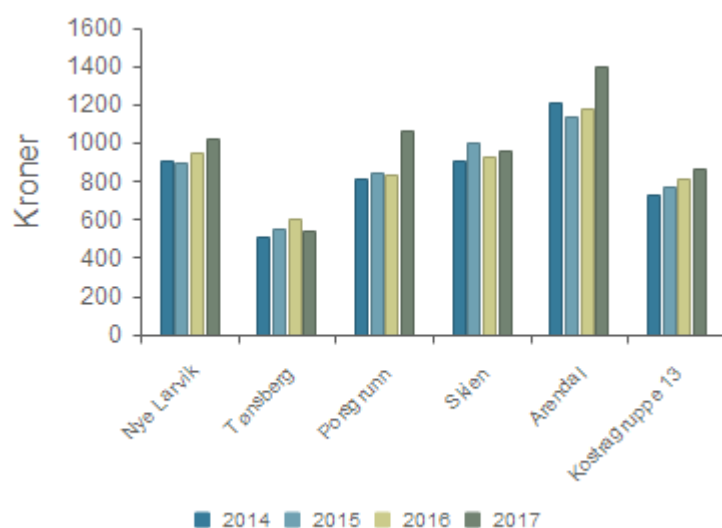
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	343	432	650	623
Tønsberg	445	432	458	477
Porsgrunn	226	219	390	238
Skien	207	256	226	233
Arendal	202	188	200	200
Kostragruppe 13	355	365	379	402

Indikatoren viser netto driftsutgifter til førskolelokaler, som omfatter funksjonene 221 i kroner pr. innbygger.

Til tross for en liten nedgang i 2017, så ligger Nye Larvik langt høyere enn sammenligningskommunene, og KOSTRA gruppe 13. Dette kommer av at kommunen fremdeles leier inn en del midlertidige lokaler. Det antas at kostnadene vil synke ytterligere de kommende årene, etterhvert som Byskogen barnehage tas i bruk, og avviklingskostnadene på de midlertidige lokalene er tatt.

Prioritet - Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	905	894	949	1 023
Tønsberg	509	553	599	536
Porsgrunn	817	841	833	1 064
Skien	907	1 002	922	955
Arendal	1 213	1 136	1 176	1 401
Kostragruppe 13	731	768	817	865

Indikatoren viser netto driftsutgifter til institusjonslokaler, som omfatter funksjonene 261 i kroner pr. innbygger.

Nye Larvik ligger lavere enn Arendal og Porsgrunn, men over Skien og Tønsberg. Når det gjelder KOSTRA gruppe 13 så ligger vi 18 % over.

Renhold på institusjoner blir delvis utført av pleiepersonell og delvis av driftspersonell. En gjennomgang av timebruken viser at mere skulle ha vært ført som driftskostnad. Dette kan medføre en økning i disse kostnadene i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger(B)

Gruppert per kommune

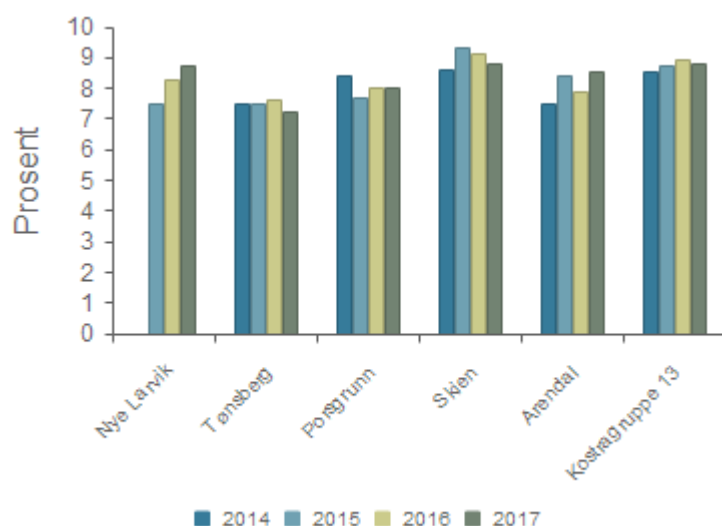
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		3 705	4 164	4 796
Tønsberg	3 462	3 508	3 757	3 706
Porsgrunn	4 364	4 062	4 278	4 529
Skien	4 206	4 588	4 689	4 797
Arendal	3 748	4 108	4 120	4 726
Kostragruppe 13	4 148	4 237	4 518	4 721

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 121, 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner pr. innbygger.

Larviks kostnader har økt noe etter sammenslåingen med Lardal. Fremdeles er kostnadene på nivå med Skien, Arendal og Kostragruppe 13. Det forventes at kostnadene går noe ned som en følge av redusert energibruk i fremtiden.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter(B)

Gruppert per kommune

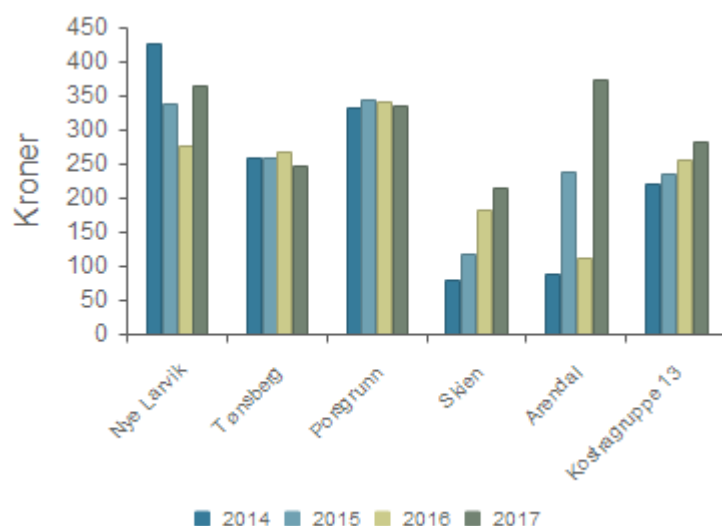
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		7,5 %	8,3 %	8,7 %
Tønsberg	7,5 %	7,5 %	7,6 %	7,2 %
Porsgrunn	8,4 %	7,7 %	8,0 %	8,0 %
Skien	8,6 %	9,3 %	9,1 %	8,8 %
Arendal	7,5 %	8,4 %	7,9 %	8,5 %
Kostragruppe 13	8,5 %	8,7 %	8,9 %	8,8 %

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 121, 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i prosent av samlede netto driftsutgifter.

Larviks kostnader har økt noe etter sammenslåingen med Lardal. Fremdeles er kostnadene på nivå med Skien og Kostragruppe 13. Det forventes at kostnadene går noe ned som en følge av redusert energibruk i fremtiden.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	425	336	276	362
Tønsberg	259	258	268	246
Porsgrunn	331	342	339	334
Skien	78	117	182	215
Arendal	89	236	112	373
Kostragruppe 13	221	234	254	280

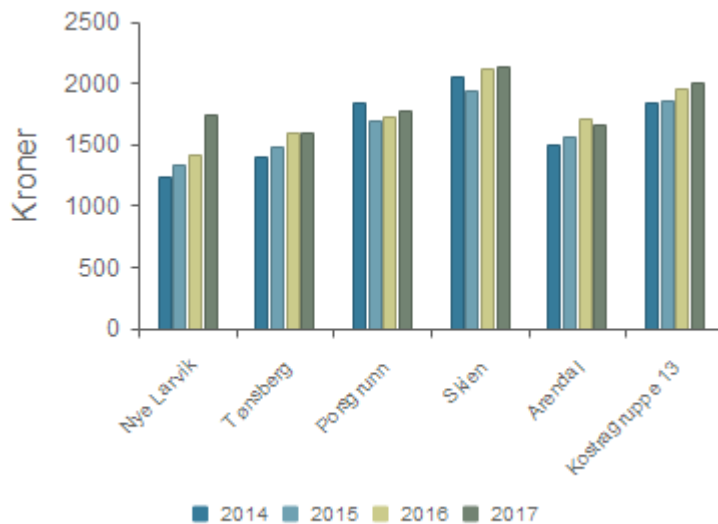
Indikatoren viser netto driftsutgifter til forvaltning av kommunale eiendommer, som omfatter funksjon 121 i kroner pr. innbygger.

Kostandene ligger her godt over KOSTRA gruppe 13 og de fleste andre kommunene.

Dette skyldes flere ting. Pensjonskostnadene er økt og det har vært en økt satsing på forvaltning og styring av bygg. Det er også funnet en del feilføringer i regnskapet. Kostnader som i utgangspunktet skulle ha vært ført på andre funksjoner er blitt ført her. Feilene vil bli rettet i 2018 og en forventer at tallet blir lavere i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	1 243	1 329	1 410	1 743
Tønsberg	1 397	1 483	1 591	1 597
Porsgrunn	1 845	1 689	1 721	1 767
Skien	2 049	1 930	2 121	2 140
Arendal	1 494	1 555	1 709	1 660
Kostragruppe 13	1 842	1 852	1 957	2 000

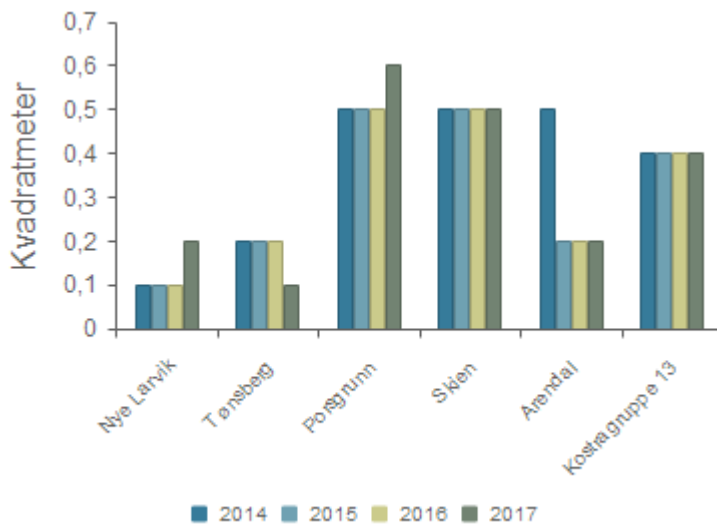
Indikatoren viser netto driftsutgifter til skolelokaler, som omfatter funksjon 222 i kroner pr. innbygger.

Kommunens kostnader ligger under KOSTRA gruppe 13.

Kostnadene har økt i 2017, delvis som en følge av økte avskrivninger etter at Fagerli skole ble tatt i bruk, men det er også brukt mere midler på vedlikehold av skolene.

Prioritet - Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	0,1	0,1	0,1	0,2
Tønsberg	0,2	0,2	0,2	0,1
Porsgrunn	0,5	0,5	0,5	0,6
Skien	0,5	0,5	0,5	0,5
Arendal	0,5	0,2	0,2	0,2
Kostragruppe 13	0,4	0,4	0,4	0,4

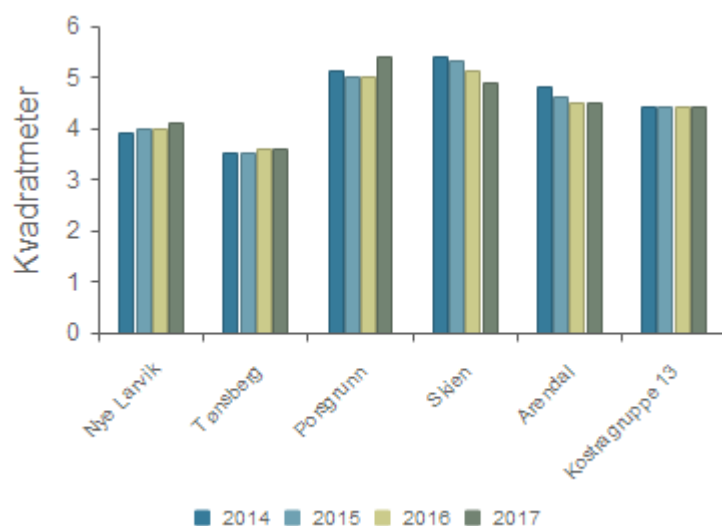
Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger.

Larvik ligger lavt i hele perioden og har kun halvparten av det arealet som er gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 og ca en tredjedel av det Porsgrunn har.

Det forventes ikke større endringer i arealet i årene som kommer

Prioritet - Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	3,9	4,0	4,0	4,1
Tønsberg	3,5	3,5	3,6	3,6
Porsgrunn	5,1	5,0	5,0	5,4
Skien	5,4	5,3	5,1	4,9
Arendal	4,8	4,6	4,5	4,5
Kostragruppe 13	4,4	4,4	4,4	4,4

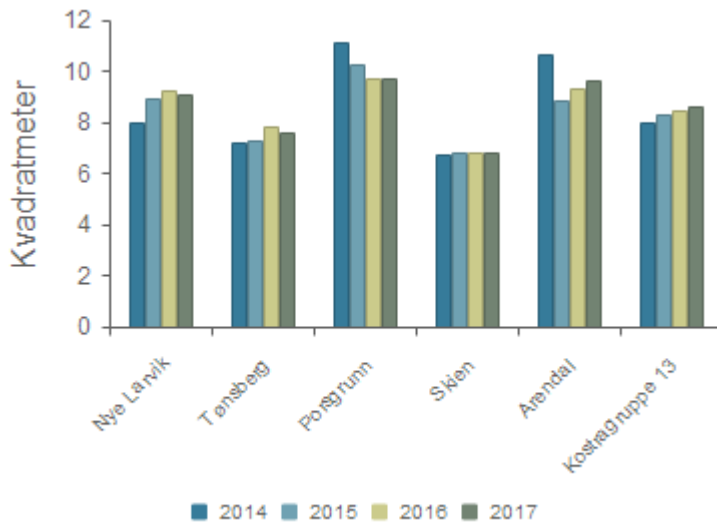
Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) fra bygninger kommunen eier og leier per innbygger. Det samlede arealet omfatter funksjonene 130 Administrasjonslokaler, 221 Førskolelokaler, 222 Skolelokaler, 261 Institusjonslokaler, 381 Kommunale idrettsbygg og 386 Kommunale kulturbygg.

Kommunen ligger under snittet i KOSTRA gruppe 13 og det er kun Tønsberg som ligger lavere av sammenligningskommunene.

I forbindelse med at nye og mer arealeffektive bygg vil tas i bruk i de nærmeste årene, forventes en liten nedgang i tallet her.

Produktivitet - Samlet areal på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	8,0	8,9	9,2	9,1
Tønsberg	7,2	7,3	7,8	7,6
Porsgrunn	11,1	10,2	9,7	9,7
Skien	6,7	6,8	6,8	6,8
Arendal	10,6	8,8	9,3	9,6
Kostragruppe 13	8,0	8,3	8,4	8,6

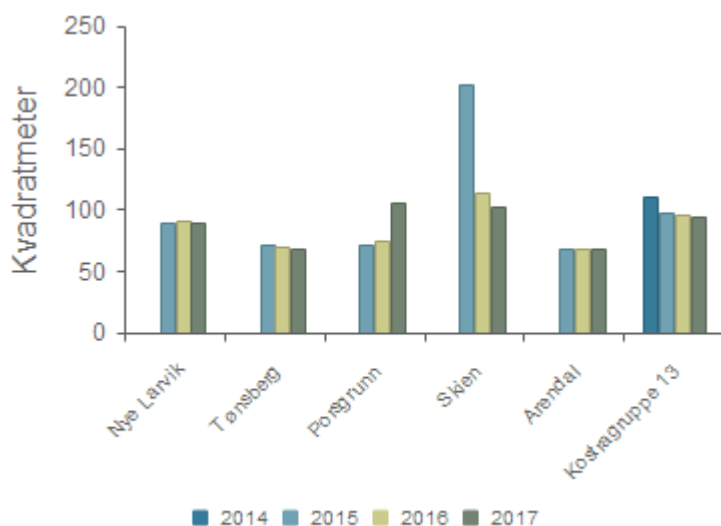
Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage.

Arealet i Larvik ligger under nivået i Porsgrunn og Arendal, men over snittet i KOSTRA gruppe 13 og de andre sammenligningskommunene.

Det forventes ingen større endringer i tiden fremover.

Produktivitet - Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon(B)

Gruppert per kommune

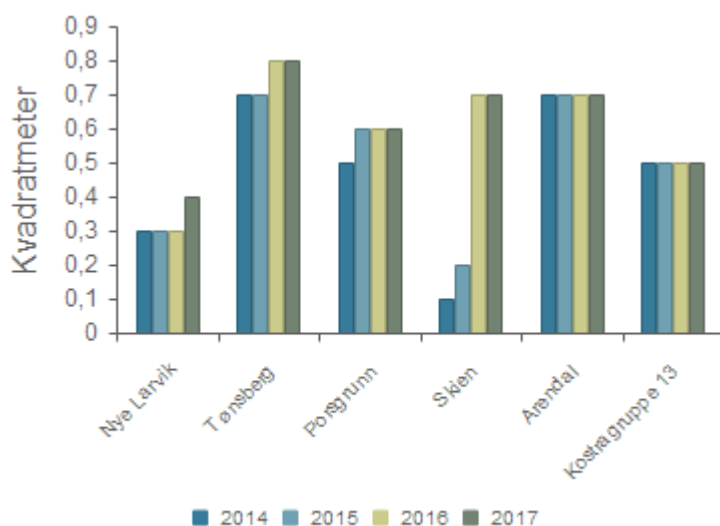
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		90	91	89
Tønsberg		72	70	69
Porsgrunn		72	74	105
Skien		202	114	102
Arendal		69	68	68
Kostragruppe 13	110	98	96	94

Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon.

Tallene viser at Larvik har redusert arealet de siste tre årene. Kommunen har ca 11 % større areal pr beboer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Kommunens 13 institusjoner ligger spredt i tettsteder og boligsentra (Nanset, Kvelde, Yttersø, Tjøllingvollen, Rekkevik, Helgeroa, Grevle, Stavern, Svarstad). Mindre og mange institusjoner fører til økt areal pr beboer fordi alle institusjoner har fellesareal og -funksjoner. Alle institusjoner i Larvik har utviklet dobbeltrom. Det er ikke forventet større endring i tallet i årene som kommer.

Prioritet - Samlet areal på kommunale idrettsbygg i kvadratmeter per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	0,3	0,3	0,3	0,4
Tønsberg	0,7	0,7	0,8	0,8
Porsgrunn	0,5	0,6	0,6	0,6
Skien	0,1	0,2	0,7	0,7
Arendal	0,7	0,7	0,7	0,7
Kostragruppe 13	0,5	0,5	0,5	0,5

Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) på kommunale idrettsbygg i kvadratmeter per innbygger.

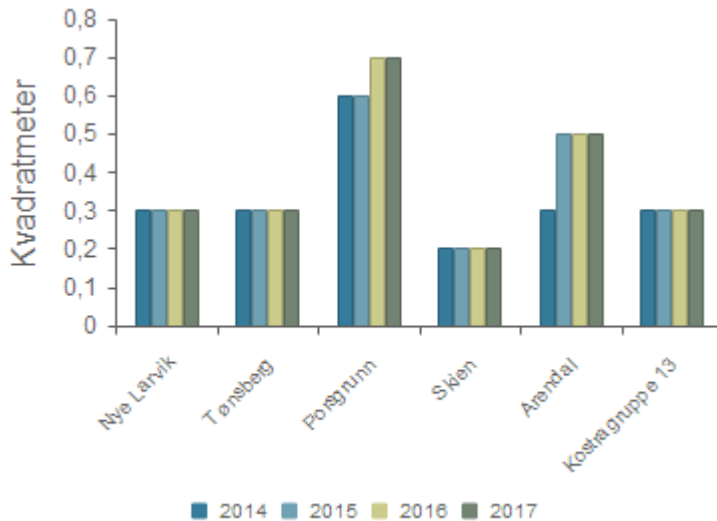
Størrelsen har ligget på nesten samme nivå i hele perioden. Kommunen har ca 20 % lavere areal enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Arealet består av 5 idrettshaller (to av dem med svømmehall) og ett skatelokale. Det er bare innendørs-areal som rapporteres i KOSTRA, slik at kommunens fotball- og skateanlegg på Månejordet og fotballanlegg ved Stavernshallen ikke er rapportert. Og det er kun Skien av sammenligningskommunene som ligger lavere gjennom hele måleperioden

En annen kuriositet er at inkludert i alle kostnadstall for funksjon 381 er Larviks andel på 50 % av Larvik Arena IKS i KOSTRA-tallene, men ikke arealet.

Ny idrettshall på Fagerli ble tatt i bruk desember 2016 og den nye Stavern idrettshall på Kaken vil bli tatt i bruk fra februar 2018.

Prioritet - Samlet areal på kommunale kulturbygg i kvadratmeter per innbygger(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	0,3	0,3	0,3	0,3
Tønsberg	0,3	0,3	0,3	0,3
Porsgrunn	0,6	0,6	0,7	0,7
Skien	0,2	0,2	0,2	0,2
Arendal	0,3	0,5	0,5	0,5
Kostragruppe 13	0,3	0,3	0,3	0,3

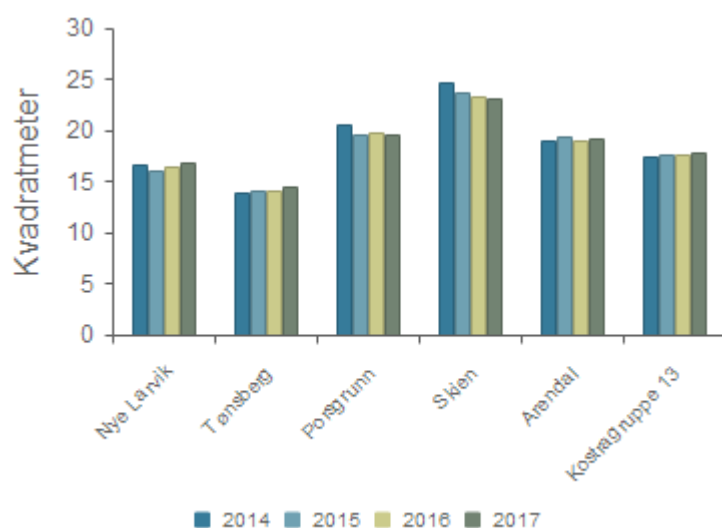
Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) på kommunale kulturbygg i kvadratmeter per innbygger.

Størrelsen på arealet er uforandret i perioden. Nivået er som for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 og det er kun Porsgrunn og Arendal som ligger vesentlig høyere.

Det er ikke meldt om endringer i årene som kommer.

Produktivitet - Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik	16,6	16,1	16,4	16,7
Tønsberg	13,9	14,0	14,1	14,5
Porsgrunn	20,6	19,6	19,7	19,5
Skien	24,6	23,6	23,2	23,0
Arendal	18,9	19,4	19,0	19,2
Kostragruppe 13	17,4	17,5	17,5	17,7

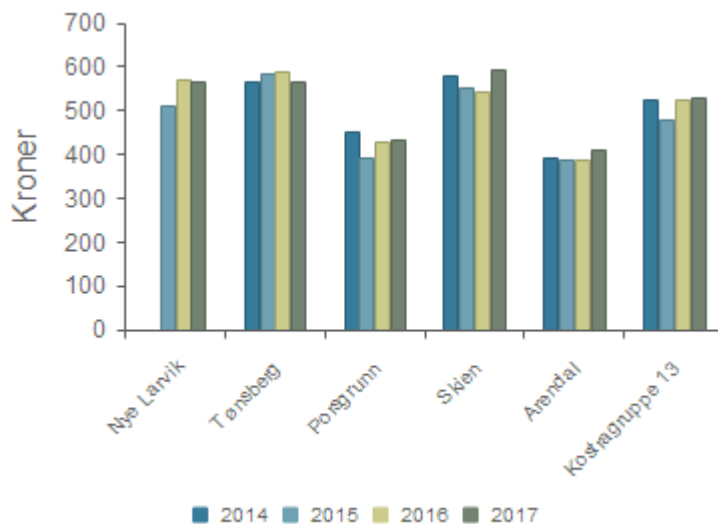
Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) på skolelokaler i kvadratmeter per elev i kommunale grunnskoler.

Kommunen har en liten øking fra 2016 til 2017, noe som skyldes åpningen av nye Fagerli skole. Larvik ligger 1,0 m2 under snittet i KOSTRA gruppe 13. Av sammenligningskommunene er det kun Tønsberg som ligger lavere.

Det forventes ingen større endringer i de nærmeste 2 årene.

Produktivitet - Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)

Gruppert per kommune

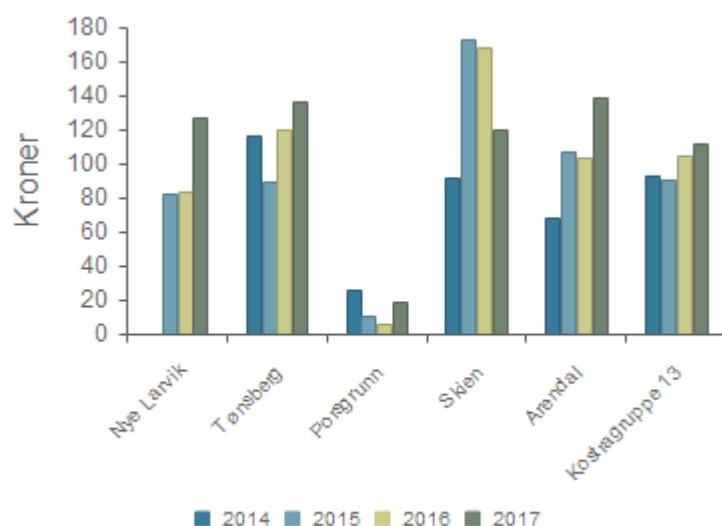
	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		511	569	567
Tønsberg	564	584	590	567
Porsgrunn	451	393	430	435
Skien	581	550	542	592
Arendal	393	388	388	408
Kostragruppe 13	522	478	525	527

Indikatoren viser utgifter til driftsaktiviteter for eiendomsforvaltningen, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner per kvadratmeter (BTA).

Kostnadene har vært uendret siden 2016 og ligger på nivå med Tønsberg, men noe over KOSTRA gruppe 13. Det forventes ikke større endringer i årene som kommer.

Produktivitet - Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Nye Larvik		82	83	127
Tønsberg	116	89	119	136
Porsgrunn	26	10	6	19
Skien	91	172	168	120
Arendal	68	107	103	138
Kostragruppe 13	92	90	104	111

Indikatoren viser utgifter til vedlikeholds aktiviteter for eiendomsforvaltningen, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner per kvadratmeter (BTA).

I KOSTRA defineres vedlikehold snevert. Det er kun «planlagt vedlikehold» som inngår i begrepet. Larviks svake kommuneøkonomi har medført lav prioritering av midler til eiendomsforvaltning gjennom tiår. Vedlikeholdsetterslepet er stort. En egen rapport ble utarbeidet høsten 2016 og viser at etterslepet totalt sett er på ca 266 millioner kroner. Dette er kun en nøktern vurdering av vedlikeholdsetterslepet. En oppgradering til Teknisk forskrift 2010 (TEK 10) eller ombygginger for bedre funksjonalitet ble ikke vurdert eller beregnet her.

I budsjettet for 2017 og 2018 er det satt av tilsammen 4 mill. for utarbeidelse av en detaljert tilstandsrapport og utarbeidelse av en vedlikeholdsplan. Arbeidene her er godt i gang og vil bli avsluttet med en vedlikeholdsplan for årene som kommer. (PS: I forbindelse med innsparingen i kommunens driftsbudsjett høsten 2018 så er det foreslått å utsette deler av jobben til 2019)

Larvik har brukt mere til vedlikeholdsaktiviteter i 2017 enn tidligere år. Dette skyldes at det i 2017 ble det satt av kr 10. mill til vedlikeholdsfond. Av dette så har Eiendom brukt ca kr 4 mill i 2017. I tillegg så ble det gitt kr 2 mill ekstra til vedlikehold som erstatning for midler som gikk til fraflytting av barnehager på Hovland i 2016. Det ble også gitt ca kr 1 mill til Klima og energiltak, hvorav mesteparten gikk til vedlikehold. Til slutt så fikk vi 850 000,- til vedlikehold av kulturbygg som vi ikke fikk i 2016.

Sett i forhold til sammenligningskommunene ligger Larvik lavt i hele perioden, det er kun Porsgrunn som ligger lavere. Og det ser ut til at tallene for 2018 vil bli som i 2017.

Kommunenes sentralforbund anbefalte i 2013 et normtall for å opprettholde byggstandard på ca 200 kroner per kvadratmeter. Det er ingen av sammenligningskommunene, KOSTRA-gruppe 13 eller Landet uten Oslo som er i nærheten av dette nivået.

Noe av vedlikeholdsbehovet blir dekket i forbindelse med oppgraderinger finansiert som investering, dette gjelder i særlig grad skolelokaler. Dette er synlig i indikatorene som gjelder investeringer.